

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Barbora Dědková

**Odpovědnost poskytovatelů služeb informační
společnosti za porušování autorských práv**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Zuzana Císařová

Katedra: Ústav autorského práva a práv průmyslových

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 1.12. 2021

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 150729 znaků včetně mezer.

Barbora Dědková

V Praze dne 1.12.2021

Na tomto místě bych ráda poděkovala JUDr. Zuzaně Císařové za trpělivost, pochopení a připomínky při psaní mé diplomové práce.

Dále bych ráda poděkovala své rodině a přátelům za jejich podporu.

Obsah

Úvod	1
1.1 Služba informační společnosti.....	3
1.1.1. Poskytovaná zpravidla za úplatu	4
1.1.2. Poskytovaná elektronicky a na dálku	4
1.1.3. Poskytovaná na žádost příjemce služeb	5
1.2 Služba informační společnosti v judikatuře.....	5
1.2.1 Adwords	5
1.2.2 Asociación Profesional Elite Taxi vs. Uber Systems Spain.....	6
1.2.3 Airbnb.....	6
1.3 Poskytovatel služeb informační společnosti.....	8
1.4 Typy ISP	9
1.4.1 Mere Conduit.....	9
1.4.2 Caching.....	10
1.4.3 Hosting	11
1.5 Odpovědnost za vlastní obsah	11
1.6 Odpovědnost za cizí obsah	12
2 Odpovědnost ISP za porušení autorských práv	13
2.1 Sdělování díla veřejnosti	13
2.1.1 Sdělování díla	14
2.1.2 Veřejnost	15
2.2 Linking a sdělování veřejnosti.....	16
2.2.1 Nová veřejnost.....	16
2.3 Odkazování na neoprávněně sdílený obsah.....	17
2.4 Peer-to-peer a sdělování veřejnosti.....	19
2.5 Platformy pro sdílení obsahu a sdělování děl veřejnosti	21
2.5.1 Kritéria sdělování veřejnosti ISP.....	22
2.5.1.1 Úloha provozovatele	22
2.5.1.2 Znalost obsahu	23
2.5.1.3 Výdělečná povaha.....	23
2.5.1.4 Úmyslnost zásahu	24
2.6 Shrnutí	24

3	Bezpečný přístav dle čl. 14 ECD	26
3.1	Podmínky bezpečného přístavu dle čl. 14 ECD	26
3.2	Podmínka absence kontroly nad jednáním uživatele.....	27
3.3	Podmínka absence konkrétní vědomosti	27
3.3.1	Oznámení o závadném obsahu	27
3.4	Podmínka absence konstruktivní vědomosti	28
3.5	Podmínka neutrality ISP	30
3.5.1	Google France vs. Louis Vuitton	31
3.5.2	L'Oréal vs. eBay	32
3.5.3	Frank Peterson vs. Youtube	33
3.6	Součinnost ISP.....	34
3.7	Zákaz obecné povinnosti dohledu	35
3.7.1	Neexistence obecné povinnosti dohledu dle ECD	35
3.7.2	L'Oréal vs. Ebay	37
3.7.3	Scarlet vs. SABAM	37
3.7.4	SABAM vs. Netlog	39
3.8	Shrnutí	39
4	DSM směrnice	41
4.1	Přijetí DSM směrnice a její implementace	41
4.1.1	Pozadí přijetí nové úpravy.....	42
4.1.2	Koncepce čl. 17 DSM směrnice	42
4.1.3	Kritika.....	43
4.2	Otázka kompatibility čl. 17 DSM směrnice s LZPEU	44
4.2.1	Stanovisko generální advokáta.....	45
4.2.2	Legislativní záruky	46
4.3	Poskytovatel služeb pro sdílení obsahu online	47
4.3.1	Pozitivní definice PSSOO	47
4.3.1.1	Poskytovatel služby informační společnosti.....	48
4.3.1.2	Hlavní účel služby	48
4.3.1.3	Velký počet děl a jiných předmětů ochrany nahrávaných uživateli.....	49
4.3.1.4	Uspořádat a propagovat obsah za účelem zisku	49
4.3.2	Negativní definice PSSOO	49
4.3.3	PSSOO v českém právním řádu	51
4.3.4	Nepřesnosti v překladu	51
4.4	Vztah čl. 17 DSM směrnice k InfoSoc směrnici	52

4.5	Vztah čl. 17 DSM směrnice k ECD.....	54
4.6	Podmínka získání oprávnění k výkonu práva.....	54
4.7	Bezpečný přístav dle čl. 17 DSM směrnice.....	55
4.7.1	Veškeré úsilí k získání svolení.....	56
4.7.2	Veškeré úsilí k zajištění nedostupnosti děl.....	57
4.7.3	Relevantní a nezbytné informace.....	58
4.7.4	Volba opatření.....	58
4.7.5	Odstranění díla na základě oznámení a zamezení jeho opětovnému nahrání.....	59
4.8	Zvláštní režim pro start-upy.....	60
4.9	Shrnutí.....	61
5	Nároky poškozeného vůči ISP.....	63
5.1	Nároky dle AZ.....	63
5.1.1	Určení autorství.....	64
5.1.2	Zákaz ohrožení práva a hrozícího se opakování.....	64
5.1.3	Odstranění následků.....	64
5.1.4	Právo na informace.....	64
5.1.5	Zvláštní záporní nárok dle ust. § 40 odst. 1 písm. f) AZ.....	65
5.1.6	Nárok na náhradu škody a bezdůvodné obohacení.....	65
5.2	Právo nekalé soutěže.....	66
5.2.1	Nekalosoutěžní jednání a bezpečný přístav.....	66
5.2.2	Nástroje ochrany před nekalosoutěžním jednáním.....	68
	Závěr.....	69
	Seznam zkratk.....	1
	Seznam použitých zdrojů.....	2
	Abstrakt.....	11
	The Liability of the Information Society Service Provider for the Infringement of Copyright....	12
	Abstract.....	12

Úvod

V dnešní době je internet natolik běžnou součástí života průměrného člověka natolik, že je život bez něj stěží představitelný, v posledních 15 letech se online svět rozvinul neuvěřitelnou rychlostí a nevypadá to, že by měl tento rozvoj zpomalit. Svět internetu již není snadno oddělitelný od „reálného“ světa a postupně si začínají být odpůrcům regulace internetu zřejmé, že je nezbytné, aby chování osob na internetu mělo reálné právní následky. Jde však o prostředí natolik specifické, že některé oblasti vyžadují speciální úpravu.

Jednou z těchto oblastí je poskytování služeb informační společnosti, respektive služeb, které slouží ke zprostředkování přenosu nebo k ukládání informací. Poskytovatelé služeb informační společnosti lze vnímat jako poskytovatele infrastruktury, kteří technicky zajišťují přenos nebo ukládání informací. Původcem těchto informací je vždy uživatel dané služby a poskytovatelé přenášené informace s ohledem mj. na velký počet informací i uživatelů, nekontrolují a neví, co je v nich obsaženo a nebylo by spravedlivé, kdyby měli být bez dalšího odpovědní za protiprávní obsah.

Z tohoto důvodu vytvořena legislativa obsahující koncepci tzv. safe harbour, zvláštního režimu pro poskytovatele služeb informační společnosti, který stanovuje podmínky, při jejichž splnění nebudou poskytovatelé za obsah odpovědní.

S technologickým pokrokem a tomu odpovídající proměnou obchodních modelů se postupně platformy provozované ISP, zejména sociální sítě, rozvinuly natolik, že slouží jako hlavní zdroj informací a obsahu jejich uživatelů, s čímž je sice na jednu stranu spojen ekonomický a společenský prospěch, ten jde však ruku v ruce s fenomény jako je negativní vliv na duševní zdraví, fake news, ohrožení demokracie a v neposlední řadě sdílení nelegálního obsahu, jehož součástí je i obsah sdílený bez souhlasu či jiného oprávnění ze strany nositelů autorských práv.

V posledních několika letech se proměnila společenská atmosféra a začal sílit tlak na regulaci na internetu zveřejňovaného obsahu. Stejně tak se postupně proměňuje vnímání role poskytovatelů služeb informační společnosti (nejen) při porušování autorských práv, což reflektuje jednak judikatura SDEU, jednak nedávno přijaté i navrhované legislativní změny na evropské úrovni.

Cílem této práce není obsáhnout veškerou problematiku s tímto komplexním tématem související, ale zejména poskytnout přehled stávající právní úpravy a okolností, které mohou vést

ke vzniku odpovědnosti ISP za obsah zveřejněný uživateli jejich služeb, se zaměřením na aktuální vývoj jak v legislativě, tak v judikatuře.

Úvodní kapitola se věnuje vymezení základních pojmů, jejichž vymezení je nezbytné pro snazší orientaci v dané tématice. Druhá kapitola se zabývá právem sdělování veřejnosti dle autorského práva, neboť jde právo, do kterého bývá na internetu uživateli služeb poskytovaných ISP neoprávněně zasahováno, což může potenciálně vést ke vzniku odpovědnosti. Tato kapitola se zaměří primárně na judikaturou vytyčené okolnosti, které mohou vést k tomu, že činnost ISP bude klasifikována jako neoprávněné sdělování díla veřejnosti.

Třetí kapitola práce zabývá podmínkami bezpečného přístavu pro ISP poskytující službu spočívající v hostingu, se zaměřením na judikaturu, která podmínky aplikace bezpečného přístavu dotvářela. Současně je zde obsažen výklad k zákazu obecné povinnosti dohledu, spočívající v tom, že by ISP neměla být ukládána povinnost preventivně monitorovat obsah, kteří nahráli na jejich platformy nahráli jejich uživatelé, za účelem odhalování protiprávně sdíleného obsahu.

Čtvrtá kapitola je věnována nové úpravě zavedené DSM směrnicí. Tuto rozebírá tato kapitola podrobně a zabývá se do určité míry i kontroverzemi spojenými s přijetím směrnice. Zejména kapitola analyzuje vymezení nové kategorie ISP, tj. poskytovatelů služeb pro sdílení obsahu online a jejich odpovědností. S ohledem na nedávné uplynutí lhůty pro implementaci směrnice se kapitola zabývá i vládním návrhem zákona, který má povinnosti ve směrnici obsažené přenést do národního právního řádu.

V závěrečné části se práce přehledově věnuje možným nárokům ze strany poškozeného, a to vyplývající jak z autorského práva, tak z práva na ochranu proti nekalé soutěži.

1 Vymezení základních pojmů

Tato kapitola na úvod představuje základní pojmy, které jsou užívány napříč touto diplomovou prací. Kapitola primárně představí pojem služby informační společnosti a poskytovatele služby informační společnosti, kteří poskytují služby spořívající v přenosu, ukládání a sdílení informací a tvoří tak nepostradatelnou součást oblasti informačních technologií a internetu tak, jak je dnes známe, protože jsou poskytovají například připojení k internetu, on-line tržiště, úložiště souborů apod. Tyto poskytovatele lze dle typu služby, kterou poskytují rozdělit do tří kategorií, přičemž tyto pojmy jsou vymezeny z pohledu evropské i české právní úpravy a zohledněno je i jejich dotváření judikaturou SDEU.

1.1 Služba informační společnosti

Pojem služby informační společnosti poprvé zavedla směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/48/ES ze dne 20. července 1998, kterou se mění směrnice 98/34/ES o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů, (dále jen „směrnice 98/48/ES ve znění 98/34/ES“), kde v čl. 1 kumulativně stanovuje podmínky – služba informační společnosti je každá služba poskytovaná:

- i.) zpravidla za úplatu,
- ii.) na dálku,
- iii.) elektronicky,
- iv.) na individuální žádost příjemce.

Směrnice 98/48/ES ve znění 98/34/ES byla zrušena a nahrazena Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2015/1535 ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpis pro služby informační společnosti (dále jen „směrnice 2015/1535“), definice služby informační společnosti v ní nicméně zůstala nezměněna.

V českém právním řádu je služba informační společnosti upravena zákonem č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSIS“), který implementuje evropskou úpravu bez větších rozdílů. Dle ust. § 2 ods. 1 písm. a) ZSIS je službou informační společnosti *„jakákoliv služba poskytovaná elektronickými prostředky na individuální žádost uživatele podanou elektronickými prostředky, poskytovaná zpravidla za úplatu...“*

1.1.1. Poskytovaná zpravidla za úplatu

Při výkladu tohoto definičního požadavku rozumíme službou poskytovanou zpravidla za úplatu spíše „službu, za kterou je obvyklé vybírat úplatu“¹, a není nutné, aby za službu poskytovatel obdržel peněžní plnění od příjemce, resp. uživatele² služby, může jít i o službu, které je poskytována úplně zdarma anebo je kompenzována jinak, například příjmy od inzerentů z reklamy³ či osobními údaji uživatele. Je zde určující, že služba nese prvky potenciální ekonomické činnosti a že ji lze za úplatu zpravidla provozovat, spíše, než že je hrazena ze strany uživatele služby.⁴

Toto ostatně stanoví i směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (dále jen „ECD“), jejímž cílem je zajistit volný pobyt služeb informační společnosti mezi členskými státy a upravuje mj. usazování ISP, jejich odpovědnost a informační povinnost nebo obchodní sdělení a uzavírání smluv elektronickou cestou.

V recitálu č. 18 ECD stanoví, že služby informační společnosti se vztahují rovněž na služby, které nehradí ti, co je přijímají, a jako příklad uvádí služby poskytující informace online nebo vyhledávače.

1.1.2. Poskytovaná elektronicky a na dálku

Službou poskytovanou elektronicky rozumíme „službu odeslanou z výchozího místa a přijatou v místě jejího určení prostřednictvím elektronického zařízení pro zpracování (včetně digitální komprese) a uchování dat a jako celek odeslanou, přenesenou nebo přijatou drátově, rádiově, opticky nebo jinými elektromagnetickými prostředky.“⁵

¹ POLČÁK, Radim. Internet a proměny práva. Praha: Auditorium, 2012, str. 142

² ECD i ZSIS užívají pojem *příjemce služby*, v této diplomové práci je nicméně používán zaměnitelně i pojem *uživatel služby*, který je v tomto kontextu obvykle používán jak širokou, tak odbornou veřejností, a to za účelem zvýšení srozumitelnosti textu.

³ Viz Bod 1 výroku rozsudku SDEU C-291/13 ze dne 11.9.2014, Papasavvas vs. O Fileleftheros Dimosia Etaireia Ltd, Tak isi Kounnafimu, Giorgosi Sertisovi, ECLI:EU:C:2014:2209

⁴ MAISNER, Martin. Zákon o některých službách informační společnosti. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 2.

⁵ Čl. 1 písm. b) bod iii. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2015/1535 ze dne ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpis pro služby informační společnosti.

Dalším definičním požadavkem, že jde o službu, která je poskytována na dálku, což znamená, že jde o službu, která „je poskytována bez současné přítomnosti obou stran.“⁶ Služby poskytované na dálku je nezbytné odlišit od služeb, ke kterým je sice možné uzavřít smlouvu online, ale k jejich poskytování služeb následně dochází off-line, popř. od služeb které vzhledem ke své povaze nemohou být poskytovány na dálku.

Příloha směrnice 2015/1535 obsahuje výčet služeb, které tuto podmínku nenaplní, jde např. o lékařské vyšetření s použitím elektronického zařízení za přítomnosti pacienta nebo o rezervaci letenek prostřednictvím počítačové sítě za přítomnosti zákazníka v cestovní kanceláři.

1.1.3. Poskytovaná na žádost příjemce služeb

Služba informační společnosti je službou, která je poskytována na individuální žádost příjemce služby, tedy na základě poptávky nebo objednávky ze strany uživatele služby, kterou může být jakákoliv aktivita ze strany uživatele, např. i přihlášení se do sítě⁷ a proto službou informační společnosti není např. televizní, rozhlasové vysílání nebo teletext, protože tyto služby nesou poskytovány na individuální žádost.⁸

1.2 Služba informační společnosti v judikatuře

1.2.1 Adwords

Rozsudek SDEU ve spojených věcech C-236/08 až C-238/08, Google France SARL a Google Inc. vs Louis Vuitton Malletier SA a další je významným nejen s ohledem na definici služby informační společnosti, ale také pro určení, zda se daný ISP vyskytuje v daném případě v aktivní, či pasivní roli, což je jednou z podmínek pro kvalifikaci bezpečného přístavu.⁹

Předmětem sporu mezi společnostmi Google a společnostmi Louis Vuitton bylo zjištění společnosti Louis Vuitton, že společnost Google umožňuje svým uživatelům při koupi reklamy prostřednictvím jeho služby Adwords užívat ochrannou známku společnosti Louis Vuitton a tuto kombinovat s hesly jako „imitace“. Francouzské soudy shledaly, že společnost Google porušuje práva společnosti Louis Vuitton k ochranné známce, přičemž v odvolacím řízení se francouzský

⁶ Ibid, čl. 1 písm. b) bod i. Tamtéž.

⁷ POLČÁK, Radim. Internet a proměny práva. Praha: Auditorium, 2012, str. 142.

⁸ Rec. 18 ECD

⁹ Viz kapitola 3

kasační soud obrátil na SDEU s předběžnou otázkou týkající se kvalifikace činnosti společnosti Google jako služby informační společnosti. SDEU zde shledal, že služba, která spočívá v placené optimalizaci pro vyhledávání na internetu, je službou informační společnosti.¹⁰

1.2.2 Asociación Profesional Elite Taxi vs. Uber Systems Spain

Jako další vodítko při výkladu pojmu služba informační společnosti může sloužit rozsudek SDEU ve věci C-434/15 Asociación Profesional Elite Taxi vs. Uber Systems Spain¹¹, kdy v žádosti o vydání předběžné otázky měl SDEU rozhodnout, zda činnost poskytovaná společností Uber, tedy provoz aplikace umožňující spojení s řidičem, rezervace a platby jízdy skrze tuto aplikaci, je službou informační společnosti, nebo jestli tato služba má být považována za službu v oblasti dopravy.

SDEU zde rozhodl, služba poskytovaná společností Uber a služby jí obdobné musí být považovány za služby, které jsou neoddělitelně spjaté s přepravní službou, a proto musí být považovány za *službu v oblasti dopravy* ve smyslu čl. 58 odst. 1 SFEU¹², což je vylučuje z působnosti čl. 56 SFEU a z působnosti ECD směrnice¹³. Soud zde argumentoval především, že společnost Uber není pouhým zprostředkovatelem služby mezi řidičem a zákazníkem pomocí aplikace, ale současně sama organizuje nabídku přepravy po městě tím, že stanovuje cenu přepravy, platí řidiče a vykonává určitou míru kontroly nad kvalitou jejich služeb.¹⁴

1.2.3 Airbnb

Odlišně, než ve věci Uber rozhodl SDEU ve věci C-390/18¹⁵ Airbnb. V žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané v průběhu trestního řízení, SDEU rozhodoval, zda je služba

¹⁰ Rozsudek SDEU Google France, C-236/08 až C-238/08, bod. 120.

¹¹ Rozsudek SDEU C-434/15 ze dne 20.12.2017, Asociación Profesional Elite Taxi vs. Uber Systems Spain SL. ECLI:EU:C:2017:981.

¹² Čl. 58 SFEU upravuje volný pohyb služeb v oblasti dopravy a je speciálním ustanovením ke čl. 56 SFEU, který se týká volného pohybu služeb obecně.

¹³ Rozsudek SDEU C-434/15 ze dne 20.12.2017, Asociación Profesional Elite Taxi vs. Uber Systems Spain SL. Bod 49.

¹⁴ Tamtéž, bod 39.

¹⁵ Rozsudek SDEU C-390/18 ze dne 19.12.2019. Trestní řízení pro X. za přítomnosti YA, Airbnb Ireland UC, Hôtelière Turenne SAS, Association pour un hébergement et un tourisme professionnels (AHTOP), Valhotel. ECLI:EU:C:2019:1112.

provozovaná společností Airbnb činností realitního makléře, nebo zda jde o službu informační společnosti.

Společnost Airbnb je provozovatelem on-line platformy, která na základě platby spojuje potenciální zákazníky s pronajímateli krátkodobého ubytování, a k tomu nabízí i další činnosti, které mohou naplňovat znaky zprostředkovatelské služby v oblasti nemovitostí. Pronajímatelé mohou například využít šablony vytvořené společností Airbnb, která definuje obsah nabídky, fotografické služby nebo pojištění odpovědnosti.¹⁶

Účastníci původního řízení se zde odkazovali na rozhodnutí ve věci C-434/15 Asociación Profesional Elite Taxi vs. Uber Systems Spain, že i pokud je zprostředkovatelská služba, která splňuje dané podmínky, službou odlišnou od následné služby, lze ji kvalifikovat jako službu informační společnosti. Takto tomu nebude v případě, že je zprostředkovatelská služba nedílnou součástí služby celkové, pokud tato celková služba spadá do jiné právní kvalifikace¹⁷, jako tomu bylo právě v případě služby poskytované společností Uber.

SDEU zde vzal v potaz, že smluvní vztahy mezi zákazníky a společností Airbnb a mezi pronajímateli nemovitostí a společností Airbnb je upraven smluvními podmínkami k užívání platformy provozované společností Airbnb, přičemž následně je smlouva mezi zákazníky a pronajímateli nemovitostí uzavřena prostřednictvím této platformy napřímo.

Soud tedy zkoumal, nakolik je zprostředkovatelská služba poskytovaná společností Airbnb oddělitelná od celkové služby a dospěl k názoru, že služba poskytovaná společností Airbnb službou informační společnosti, protože její činnost nespočívá jen ve zprostředkování ubytování. Služba spočívá ve vytváření seznamů nabídek na ubytování, které odpovídají kritériím zadanými uživateli, což tvoří vlastnost platformy provozované společností Airbnb¹⁸ a zároveň platforma slouží k uzavírání smluv o ubytování a společnost Airbnb nijak nereguluje cenu nájmu nemovitostí, nýbrž pouze poskytuje nástroje k jejímu výpočtu.

Dle SDEU tedy nelze stanovit, že platforma poskytovaná společností Airbnb *„nemůže být považována za nedílnou součást celkové služby, jejímž hlavním prvkem je poskytování*

¹⁶ Ibid, bod 19

¹⁷ Ibid, bod 50

¹⁸ Ibid, bod 53

ubytování.“¹⁹ a to proto musí být zprostředkovatelská služba, jejímž účelem je prostřednictvím elektronické platformy za úplatu zprostředkovat vztah mezi potenciálními nájemci a pronajímateli, kteří poskytují krátkodobé ubytování, a zároveň poskytovat řadu dalších doplňkových služeb k této zprostředkovatelské službě, kvalifikována jako *služba informační společnosti*, na níž se vztahuje ECD.²⁰

1.3 Poskytovatel služeb informační společnosti

Pojem poskytovatele služeb informační společnosti (dále jen „ISP“) byl zaveden do evropského práva směrnicí ECD a v českém právním řádu ji upravuje ZSIS. Dle ECD i ZSIS ISP rozumíme každou fyzickou nebo právnickou osobu, která poskytuje určitou službu informační společnosti.²¹ Příkladem ISP mohou být provozovatelé hostingových služeb, provozovatelé internetového připojení, provozovatelé e-mailových služeb nebo provozovatelé sociálních sítí.

Členské státy mají dle čl. 3 ECD povinnost dbát na to, aby ISP, kteří jsou usazeni na jejich území dodržovali platné právní předpisy, které z ECD vyplývají. Tento článek má nezanedbatelný význam, s ohledem na to, že ECD obecně nechává členským státům značný prostor pro odchýlení při implementaci směrnice, např. při mechanismu notice-and-takedown procesu nebo odpovědnosti ISP pro případ, že nespadne pod žádnou z podmínek pro vyloučení odpovědnosti,²² tato úprava měla za následek značnou roztržitost mezi národními úpravami členských států, což je dlouhodobě předmětem kritiky.

Princip usazení je ale podstatný také pro určení příslušného právního řádu, vzhledem ke komplexní povaze služeb, které ISP poskytují může docházet k obtížnostem určit, jaký právní řád by se měl na danou službu vztahovat. Mohlo by tak dojít ke kolizi několika právních řádů, např. v případě, že německý ISP, poskytuje službu italskému zákazníkovi skrze servery umístěné v Irsku. Pro účely ECD se místem usazení ISP rozumí místo, kde ISP vykonává svoji hospodářskou činnost, pro účely služeb informační společnosti nejde o místo, kde je umístěno technické zařízení, prostřednictvím kterého službu poskytuje, nebo místo, kde jsou jeho webové

¹⁹ Ibid, bod 57

²⁰ Ibid, bod 69.

²¹ službami informační společnosti se rozumí služby ve smyslu čl. 1 odst. 2 směrnice 98/34/ES ve znění směrnice 98/48/ES, které byly novelizovány směrnicí 2015/1535.

²² ANDRUŠKO, Alena. Internet, informační společnost a autorské právo. Praha: Wolters Kluwer, 2016, str. 108

stránky dostupné. Má-li ISP míst usazení několik, pak je rozhodujícím místem to, z něž je služba poskytována, pokud je toto místo obtížné určit, pak jde o místo, kde má ISP středisko činnosti.²³

1.4 Typy ISP

Ve čl. 12-14 ECD vymezuje rozděluje typy ISP dle jejich činnosti a vymezuje jejich odpovědnost, resp. ECD neurčuje podmínky odpovědnosti ISP, ale zavádí tzv. bezpečný přístav (safe harbour), tedy režim, v němž je při splnění daných podmínek odpovědnost ISP vyloučena.

Oproti ECD užil český zákonodárce rozdílný přístup při konstrukci odpovědnosti ISP, znění ZSIS je koncipováno tak, že v ust. § 3-5 ZSIS zákon ve stanovených případech odpovědnost ISP zakládá, místo aby stanovil podmínky vyloučení odpovědnosti, jak tomu činí ECD. V ZSIS je odpovědnost založena pozitivním výčtem, namísto výčtu negativního. Tento způsob implementace byl odbornou veřejností opakovaně kritizován, protože ze zákona není jasné, že má odpovědnost omezovat tak, jak stanoví ECD, a nikoliv odpovědnost zakládat.²⁴ Tato ustanovení je tedy vykládat eurokonformně je vykládat tak, že při splnění uvedených není odpovědnost ISP vyloučena a ne tak, že nesplnění podmínek pro udržení bezpečného přístavu odpovědnost zakládá.²⁵

ECD i ZSIS vymezuje tři základní typy ISP, které dělí podle povahy poskytovaných služeb na:

- i.) mere conduit (prostý přenos informací),
- ii.) caching (dočasné ukládání informací do vyrovnávací paměti) a
- iii.)hostingu (ukládání informací poskytnutých uživatelem).²⁶

1.4.1 Mere Conduit

Služba mere conduit, tj. prostý přenos informací, spočívá v pouhém přenosu informací poskytnutých uživatelem služby komunikačních sítí nebo ve zprostředkování přístupu ke

²³ Recitál č. 19 ECD.

²⁴ POLČÁK, Radim. Internet a proměny práva. Praha: Auditorium, 2012, str. 150

²⁵ MAISNER, Martin. Zákon o některých službách informační společnosti. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, str. 60

²⁶ ECD užívá pro hosting překladu „shromažďování informací“, zatímco ZSIS používá pojmu „ukládání informací poskytnutých uživatelem“, který je vhodnějším pro vyjádření činnosti, v níž hosting spočívá.

komunikační síti. Tento přenos zahrnuje automatické krátkodobé přechodné ukládání přenášených informací v případě, že toto ukládání slouží výhradně pro uskutečnění přenosu a jeho délka nepřesahuje obvyklou dobu přenosu.²⁷ Pod tuto kategorii ISP tedy spadají všichni poskytovatelé, kteří svým uživatelům poskytnou infrastrukturu, která umožní přenos dat, typickým příkladem je může být poskytovatel internetového připojení.

Za přenášené informace může být ISP odpovědný pouze v případě, že i.) není původcem přenosu, ii.) nevolí příjemce přenášené informace a iii.) nevolí a nezmění obsah přenášené informace.²⁸

1.4.2 Caching

ISP, který poskytuje službu spočívající v cachingu, tedy ukládání do vyrovnávací mezipaměti, zajišťuje dočasné meziukládání obsahu za účelem následného přenosu informace na žádost jiných příjemců služby.²⁹

Jako příklad může sloužit poskytovatel server cachingu, jehož služba spočívá v tom, že meziukládá údaje o uživatelem navštívených serverech (webových stránkách) a tím usnadňuje a zrychluje jejich opětovné načítání pro uživatele.³⁰ Tito ISP provádí jednak ukládání informací a jednak přenáší informace dalšímu příjemci.³¹

Odpovědnost ISP provozující caching je vyloučena, za podmínky, že ISP i.) přenášenou informaci nezmění, ii.) vyhoví podmínkám přístupu k informaci, iii.) dodržuje pravidla o aktualizaci informace, stanovená obecně uznávaným způsobem, iv.) nepřekročí povolené užívání technologie s cílem získat údaje o užívání informace, v.) ihned přijme opatření vedoucí k odstranění jím uložené informace nebo ke znemožnění přístupu k ní, jakmile zjistí, že informace byla na výchozím místě přenosu ze sítě odstraněna, nebo k ní byl znemožněn přístup, nebo soud nebo jiný správní orgán nařídil její odstranění.³²

²⁷ Čl. 12 ECD

²⁸ Ibid

²⁹ Čl. 13 odst. 1 ECD

³⁰ Site Cache vs Browser Cache vs Server Cache: What's the Difference. Dostupné z <https://wp-rocket.me/blog/different-types-of-caching/>

³¹ MAISNER, Martin. Zákon o některých službách informační společnosti. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, str. 51

³² Čl. 13 odst. 1 ECD

1.4.3 Hosting

Hosting je služba, která spočívá v možnosti uživatelů dané služby (platformy) na ni ukládat informace, které mohou uživatelé zpravidla sdílet se třetími osobami. Takto uložené informace mohou potenciálně zasáhnout do práv třetích osob (např. do práva na ochranu osobnosti, práv duševního vlastnictví apod.). S ohledem na to, že je to uživatel, kdo využívá službu k ukládání informací, je to primárně on, kdo může být za toto jednání odpovědný a čl. 14 ECD ukládá členským státům povinnost zajistit, aby ISP, který poskytuje hosting nebyl odpovědný ukládané informace odpovědný, pokud i.) nebyl účinně seznámen s protiprávní činností nebo informací a ani s ohledem na nárok na náhradu škody si není vědom skutečností nebo okolností, z nichž by byla zjevná protiprávní činnost nebo informace, nebo ii.) jakmile se o tomto dozvěděl, jednal s cílem odstranit tyto informace nebo k nim znemožnit přístup.

Tento typ služeb je značně rozšířený, dokonce se dá říct, že podobné služby představují internet tak, jak ho známe, protože příkladem těchto služeb je webový hosting, úložiště typu souborů typu Ulož.to, sociální sítě, uživatelská komunitní fóra a podobně. Zároveň tyto služby mají největší potenciál zasahovat do práv třetích osob, přičemž podmínky pro kvalifikaci pod bezpečný přístav pro poskytovatele těchto služeb jsou komplexní, a proto jsou hlavním předmětem této práce.

1.5 Odpovědnost za vlastní obsah

Vlastním obsahem se rozumí obsah, který ISP vytvoří, a to buď sám, prostřednictvím svých zaměstnanců, popř. externích dodavatelů a za tento obsah odpovídá jako za své vlastní jednání. Pod vlastní obsah je lze podřadit i tzv. převzatý obsah, což je obsah, který ISP sám nevytvoří, ale který, ačkoliv byl vytvořený třetí osobou, ISP za svůj přijme, a to takovým uživatelům jeho služby budou obsah považovat za vytvořený tímto ISP. Za převzatý obsah bude ISP odpovídat stejně jako za obsah vlastní.

Odpovědnost za vlastní obsah je posuzována podle dané právní oblasti, do níž zasahuje, a podle ní se případně zkoumá zavinění. V například v oblasti autorského práva se zkoumá, jestli ISP sám použil dílo jedním ze způsobů předepsaných zákonem.³³

Příslušná ustanovení autorského zákona zakládají odpovědnost objektivní, což znamená, odpovědnost ISP vzniká ze zákonem kvalifikované události. Pokud by např. vlastní obsah ISP porušil autorská práva třetí osoby tím, že by neoprávněně zveřejnil autorské dílo, bude ISP odpovědný jako osoba, která naplnila skutkovou podstatu soukromoprávního deliktu, tedy jako škůdce bez ohledu na zavinění.³⁴

1.6 Odpovědnost za cizí obsah

Od odpovědnosti za svůj obsah je nezbytné odlišit odpovědnost za cizí obsah, která je odpovědností sekundární. Jde o obsah, který nebyl vytvořen ani zveřejněn ISP poskytujícím hosting, ale uživateli jím provozované služby, jako jsou on-line úložiště nebo sociální sítě apod.

Pro ISP byl vytvořen bezpečný přístav, který stanoví podmínky, za kterých je jejich odpovědnost za cizí obsah omezena co do peněžitých nároků.³⁵ Nesplnění těchto podmínek bezpečného přístavu, kterým se tato práce věnuje ve třetí kapitole, nemá odpovědnost automaticky zakládat, a to navzdory dikci ust. § 5 ZSIS, který může vyvolat dojem, že má odpovědnost zakládat.³⁶

„...I v případě ztráty režimu bezpečného přístavu je to stále uživatel, kdo svým jednáním porušil právo, nikoli poskytovatel, který pouze poskytuje infrastrukturu.“³⁷ A proto je nutno v daném případě vždy posoudit okolnosti individuálního případu. V případě, že uživatel např. zveřejní autorské dílo a neoprávněně tak zasáhne do práv autora, je to uživatel, kdo má odpovědnost jako primárního škůdce, přičemž ISP může být za určitých okolností (spolu)odpovědný, např. jako účastník na deliktu.³⁸

³³ HUSOVEC, Martin. *Zodpovednosť na internete podľa českého a slovenského práva*. Praha: CZ.NIC, 2014. ISBN 978-80-904248-8-3, str. 41

³⁴ HUSOVEC, Martin. *Zodpovednosť na internete podľa českého a slovenského práva*. Praha: CZ.NIC, 2014. ISBN 978-80-904248-8-3., str. 44

³⁵ *Ibid*, str. 93

³⁶ POLČÁK, Radim. *Internet a proměny práva*. Praha: Auditorium, 2012, str. 149

³⁷ Martin. *Zákon o některých službách informační společnosti*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 39

³⁸

2 Odpovědnost ISP za porušení autorských práv

V kontextu této práce jsou stěžejními unijními předpisy směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (dále jen „InfoSoc směrnice“), která upravuje autorská práva v informační společnosti a také a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví (dále jen „směrnice o dodržování práv“).

V národní právní úpravě je primárním právním předpisem AZ, který mj. upravuje osobnostní a majetková práva autora k autorskému dílu a také nároky sloužící k ochraně jeho práv vůči třetím osobám, která do těchto práv zasáhly. Subsidiárním předpisem k AZ je občanský zákoník, který ve vztahu k autorským právům upravuje např. licenční smlouvy nebo náhradu újmy a bezdůvodné obohacení.

Tato kapitola se nejprve věnuje pojmu sdělování díla veřejnosti tak, jak je vymezena zákonem, je zde však akcentován výklad tohoto práva v evropské judikatuře, zejména ve vztahu výkladu pojmu veřejnosti. V závěru se tato kapitola soustředí na kritéria, která jsou nezbytná k posouzení toho, zda ISP ve vztahu k cizímu obsahu zasahuje do práva sdělování díla veřejnosti, či nikoliv.

2.1 Sdělování díla veřejnosti

Právo na sdělování díla veřejnosti je jedním z dílčích majetkových autorských práv, která jsou vyčtena v ust. § 12 AZ. Dle ust. § 18 odst. 1 AZ rozumíme sdělováním díla veřejnosti zpřístupňování díla v nehmotné podobě, živě nebo ze záznamu, po drátě nebo bezdrátově a dle odst. 2 jde také o sdělování díla prostřednictvím internetu.³⁹

Vzhledem k tomu, že k užívání autorských děl v dnešní době dochází převážně v online prostředí, sdělování díla veřejnosti ve smyslu nahradilo tradiční způsoby užití díla spojená s hmotnými nosiči autorských děl.⁴⁰ Ačkoliv ke sdělování díla veřejnosti nedochází pouze na

³⁹ Ust. § 18 odst. 2 AZ stanoví, že sdělováním díla veřejnosti je i „zpřístupňování způsobem, že kdokoli může mít k dílu přístup na místě a v čase dle vlastní volby, zejm. počítačovou nebo obdobnou síť“

⁴⁰ TELEEC, Ivo, TŮMA, Pavel. Autorský zákon. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, str. 215

internetu, vzhledem k zaměření této práce se tato kapitola věnuje výlučně tomuto způsobu zpřístupňování.

Právo sdělovat dílo veřejnosti vyplývá z evropské úpravy, kde obsaženo ve čl. 3 InfoSoc směrnice, tudíž k jeho výkladu existuje rozsáhlá judikatura SDEU, v níž soud opakovaně rozhodl, že při zkoumání, zda dochází k zásahům do práva sdělování veřejnosti je nutno individuálně posoudit dva kumulativní prvky, a to i.) sdělování díla a ii.) pojem veřejnosti.⁴¹

Ve vztahu k odpovědnosti ISP je právo sdělování veřejnosti zásadní, neboť činnost ISP do tohoto práva může zasahovat. Jde je nezbytné rozlišit, zda případný zásah do tohoto práva bude způsoben vlastním obsahem zveřejněným ISP, či cizím obsahem, zveřejněným uživateli služeb ISP. Obecně, ISP ve vztahu k vlastnímu obsahu sděluje dílo veřejnosti a za případný zásah do tohoto práva bude odpovědný. V případě cizího obsahu bude předmětem zkoumání, zda vzhledem k okolnostem jeho činnost spadá pod bezpečný přístav dle ECD⁴² nebo případně, zda sám sděluje dílo veřejnosti, ačkoliv bylo zpřístupněno uživateli jeho služby.⁴³

2.1.1 Sdělování díla

Dle recitálu č. 23 InfoSoc směrnice by právo sdělování veřejnosti „mělo zahrnovat jakékoli sdělování nebo přenos díla pro veřejnost po drátě nebo bezdrátově, včetně vysílání.“ Pojem sdělování je tedy vykládán tak, že „zahrnuje jakékoliv zprostředkování autorských děl bez ohledu na použitý technický prostředek nebo technologický proces.“⁴⁴ Dle výkladu SDEU tím, že čl. 3 odst. 3 InfoSoc směrnice uvádí, že právo sdělování veřejnosti se jednou uděleným souhlasem nevyčerpá, vyžaduje každý přenos za použití specifické technologie nutné svolení autora díla, pro oprávněné sdělování díla je tedy nutno obdržet oprávnění pro tento specifický způsob užití.⁴⁵

⁴¹ Rozsudek SDEU ze dne 9.3.2021 ve věci C-392/19, VG Bild-Kunst vs. Stiftung Preußischer Kulturbesitz. ECLI:EU:C:2021:181, body 2 a 33

⁴² V ust. § 18 odst. 3 AZ zákon deklaratorně stanoví, že sdělováním díla veřejnosti není pouhé provozování zařízení umožňujícího nebo zajišťujícího takové sdělení, tudíž splní-li by ISP podmínky bezpečného přístavu ve smyslu ECD, nebude sdělovat dílo veřejnosti.

⁴³ ZICHOVÁ, Tereza. Odpovědnost poskytovatelů služeb informační společnosti za cizí obsah [online]. Brno, 2019 [cit. 2021-11-14]. str. 40

⁴⁴ §18-23 Sdělování veřejnosti. In: POLČÁK, Radim, Pavel KOUKAL, Rudolf LEŠKA, Matěj MYŠKA, Jiří HRABÁNEK aj. Autorský zákon [Systém ASPI]. Nakladatelství Leges.

⁴⁵ Rozsudek SDEU ve věci C-607/11 ze dne 7.3.2013 IVT Broadcasting Ltd. a další vs. TVCatchup LTD. ECLI:EU:C:2013:147, body 21-24

2.1.2 Veřejnost

Konkrétní definici veřejnosti neobsahuje ani autorský zákon ani InfoSoc směrnice, ta nicméně v recitálu č. 23 uvádí, jde o veřejnost nepřístupnou v místě, ze kterého sdělování vychází. Z judikatury SDEU opakovaně vyplývá, že veřejností rozumíme *blíže neurčený počet potenciálních příjemců, a kromě toho vyžaduje dosti vysoký počet osob*⁴⁶. Příkladem veřejnosti je neomezený počet možných televizních diváků, u nichž je současně přenášén tentýž obraz⁴⁷, nebo návštěvníci restauračních zařízení⁴⁸. V případě internetu je požadavek veřejnosti jakožto *dosti vysokému počtu osob* naplněn spolehlivě, přičemž faktické uskutečnění příjmu díla veřejností není pro sdělování díla nutné. Zpřístupnění díla veřejnosti je dokonáno v tom okamžiku, kdy je umožněno zhlédnutí nebo příjem díla, tedy jeho umístěním na webovou stránku. Sdělování díla veřejnosti je tedy „dokonáno“ už samotným umožněním příjmu díla v objektivně vnímatelné podobě a není rozhodné, jestli došlo k faktickému zhlédnutí díla či nikoliv.⁴⁹

Příkladem sdělování díla veřejnosti na internetu může být zveřejnění (upload) fotografií autorem děl na své webové stránce, tím dojde k umístění rozmnoženiny díla na internetu a umožnění jejího příjmu veřejnosti. Další možností je umožnění stažení (download) takové rozmnoženiny, čímž dochází k rozmnožování díla ve smyslu ust. § 13 AZ.⁵⁰

Dalším rozšířeným způsobem užití díla formou sdělování díla veřejnosti je streamování audiovizuálních děl uživateli on-demand video platform, ke kterému dochází na základě licenční smlouvy obsažené v obchodních podmínkách pro užívání dané služby a uzavřené mezi provozovatelem a uživatelem.⁵¹ Osoba, která sděluje dílo veřejnosti může být osobou odlišnou od autora, k čemuž často dochází na základě licenčních a distribučních smluv, nicméně platí, že sdělování díla veřejnosti je vždy podmíněno předchozím souhlasem autora díla.⁵²

⁴⁶ §18-23 Sdělování veřejnosti. In: POLČÁK, Radim, Pavel KOUKAL, Rudolf LEŠKA, Matěj MYŠKA, Jiří HRABÁNEK aj. Autorský zákon [Systém ASPI]. Nakladatelství Leges.

⁴⁷ Rozsudek SDEU ze dne 2.6.2005 ve věci C-89/04, *Mediakabel BV v. Commissariaat voor de Media*, ECLI:EU:C:2005:348, bod 30

⁴⁸ Rozsudek SDEU ze dne 4.10.2011 ve spojených věcech C-403/08 *Football Association Premier League Ltd a další vs. QC Leisure a další* a C-429/08 *Karen Murphy vs. Media Protection Services Ltd.*, ECLI:EU:C:2011:631 body 192,195,196

⁴⁹ TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel. Autorský zákon. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, str. 215

⁵⁰ §18-23 Sdělování veřejnosti. In: POLČÁK, Radim, Pavel KOUKAL, Rudolf LEŠKA, Matěj MYŠKA, Jiří HRABÁNEK aj. Autorský zákon [Systém ASPI]. Nakladatelství Leges.

⁵¹ *Ibid.*

⁵² S výjimkou výjimek a omezení stanovených čl. 5 InfoSoc směrnice.

2.2 Linking a sdělování veřejnosti

V případě linkingu se může stírat hranice mezi tím, co tvoří vlastní obsah ISP a co nikoliv, za určitých podmínek, může být ISP odpovědný za zveřejnění odkazu, který odkazuje na obsah tvořený chráněným dílem, konkrétně za neoprávněné zveřejnění díla, na které odkaz vede.⁵³

Obecně lze rozlišit několik druhů odkazů, nejčastěji používaný je hyperlink, který obsahuje „adresu“ umístění konkrétní webové stránky nebo konkrétního díla, embedded link, kterým se vkládá dílo umístěné na jiné webové stránce na původní stránku takovým způsobem, že uživatel nemusí ani rozpoznat, že je součástí jiné webové stránky, tento typ odkazů je typicky používán pro videa.⁵⁴

2.2.1 Nová veřejnost

Dle SDEU linking v případě, že dané dílo bylo *zveřejněno se souhlasem* nositele práv, nelze považovat za sdělování díla veřejnosti. Stěžejním k této tématice je rozsudek SDEU ve věci Svensson a další v. Retriever Sverige AB (C-466/12), kde žalobci v původním řízení, kteří jsou novináři napsali novinové články, jež byly zveřejněny jak v novinách, tak na webových stránkách Göteborgs-Posten, které jsou volně přístupné. Žalovaná, společnost Retriever Sverige provozuje internetovou stránku, která uživatelům poskytuje seznamy internetových hypertextových odkazů na články zveřejněné na jiných internetových stránkách. Podle Svenssona a dalších měla společnost Retriever Sverige porušit jejich právo zveřejnit svá díla veřejnosti tím, že díky zveřejnění odkazu na jejich díla, měli její uživatelé k těmto dílům přístup.

Dle soudu je nezbytné posuzovat oba prvky sdělování veřejnosti, první prvek, tj. sdělování zde byl naplněn, protože hyperlinking lze klasifikovat jako zpřístupnění.⁵⁵ K druhému prvku, tedy požadavku veřejnosti, SDEU uvedl, že se sice jedná o sdělování veřejnosti, tedy blíže neurčenému počtu potenciálních adresátů, avšak není zde splněna podmínka *nové veřejnosti*. Nová veřejnost je

⁵³ ZICHOVÁ, Tereza. Odpovědnost poskytovatelů služeb informační společnosti za cizí obsah [online]. Brno, 2019 [cit. 2021-11-14]. str. 83

⁵⁴ BERGGREN, Oy. Linking and Copyright Law in the European Union - Where do we go from here? [online].]. [cit. 2021-11-14]. Dostupné z <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=af0557cd-6f40-4509-bc8f-30538a14bf14>

⁵⁵ Rozsudek SDEU ze dne 13.2.2014 ve věci C-466/12, Svensson a další v. Retriever Sverige AB. ECLI:EU:C:2014:76. Body 17 - 20

pojem, který má představovat veřejnost, kterou nositelé autorského práva nebrali v potaz při udílení svolení k prvotnímu sdělení veřejnosti.⁵⁶

Soud zde dospěl k tomu závěru, že vzhledem k tomu, že díla na webové stránce Göteborgs-Posten byla volně přístupná bez jakýchkoliv restrikcí a že všichni uživatelé druhé stránky mohli mít k této stránce přístup, je třeba mít za to, že uživatelé stránky Retriever Sverige jsou potenciálními adresáty prvotního sdělení, a tedy součástí veřejnosti, kterou nositelé autorského práva brali v potaz při udílení svolení k prvotnímu sdělení.⁵⁷

Avšak v případě, že by hypertextový odkaz umožňoval uživatelům stránky obejít omezující opatření, která byla přijata pro omezení přístupu veřejnosti, pak by bylo nutno tyto uživatele považovat za novou veřejnost, kterou nositelé autorského práva nebrali v potaz.⁵⁸

Ke stejnému závěru soud dospěl i v případě embedded linků, kterými je dílo zveřejněno tak, že vyvolává dojem, že je zobrazeno ze stránky, na které se nachází, ačkoliv je umístěno na odlišné stránce. Dle názoru soudu, bylo-li dílo původně sděleno veřejnosti se souhlasem nositele práv a bez technických omezení, pak je třeba mít za to, že tento nositel práv vzal v potaz všechny uživatele internetu jako potenciální publikum.⁵⁹

2.3 Odkazování na neoprávněně sdílený obsah

Důležitý posun představoval rozsudek SDEU ve věci C-160/15, GS Media BV v. Sanoma Media Netherlands BV a další⁶⁰, kde se soud poprvé zabýval odkazováním na díla, která byla zveřejněna neoprávněně, tedy bez souhlasu nositele práv.

Nizozemský nejvyšší soud se obrátil na SDEU ve sporu společnosti GS Media a Sanoma Media Netherlands BV, jehož předmětem bylo to, že na webové stránce provozované společností GS Media byly umístěny hypertextové odkazy, které odkazovaly na úložiště Filefactory.com, na němž byly bez oprávnění umístěny ke stažení fotografie pořízené pro časopis Playboy vydávaný

⁵⁶ Ibid. Bod 24

⁵⁷ Ibid, bod 27

⁵⁸ Ibid, bod 31

⁵⁹ Rozsudek SDEU ze dne 21.10.2014 ve věci C-348/13, BestWater International GmbH vs. Michael Mebes a Stefan Potsch. ECLI: ECLI:EU:C:2014:2315. Body 17 -18

⁶⁰ Rozsudek SDEU C-160/150 ze dne 8.9.2015, GS Media BV v. Sanoma Media Netherlands BV a další. ECLI:EU:C:2016:644

společností Sanoma. Společnost GS Media odmítla výzvu společnosti Sanoma ze svých webových stránek hypertextový odkaz na úložiště odstranit, přičemž předmětné fotografie byly nakonec odstraněny poskytovatelem úložiště Filefactory.com, načež společnost GS Media ještě dvakrát zveřejnila hypertextový odkaz na fotografie uložené na odlišná úložiště.

Předběžné otázky předložené Nejvyšším soudem Nizozemska měly objasnit, zda zveřejnění hypertextového odkazu osobou odlišnou od nositele autorského práva, který odkazuje na volně dostupnou webovou stránku provozovanou třetí osobou, na které bylo dílo zveřejněno neoprávněně, představuje sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 InfoSoc směrnice.⁶¹

K této věci přeložilo svá vyjádření i několik členských států⁶² a Komise, podle jejichž názoru měl soud stanovit, že ke sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 InfoSoc směrnice nedochází, pokud bylo dílo zveřejněno bez souhlasu nositele práv, a to i v případě, že toto dílo nebylo dosud nikdy zveřejněno se souhlasem nositele práv,⁶³ a toho důvodu, že opačná kvalifikace „by měla za následek silné omezení svobody projevu a informací a nerespektovalo by přiměřenou rovnováhu, kterou se směrnice 2001/29 [InfoSoc směrnice] snaží nastolit mezi touto svobodou a obecným zájmem na jedné straně a zájmem nositelů autorského práva na účinnou ochranu jejich duševního vlastnictví na druhé straně.“⁶⁴

SDEU vzal tuto argumentaci v potaz, protože s ohledem význam hypertextových odkazů na fungování internetu a jeho významu na ochranu svobody projevu a informací, stanovil, že nezbytné rozlišovat, zda ke sdělování díla veřejnosti dochází při výdělečné činnosti vykonávané za účelem dosažení zisku či nikoliv.

Je-li dílo zveřejněno osobou, která tak nečiní za údělem zisku, je nutno „zohlednit okolnost, že tato osoba neví ani rozumně nemůže vědět o tom, že toto dílo bylo zveřejněno na internetu bez svolení nositele autorského práva,“⁶⁵ mj. z toho důvodu, že pro jednotlivce může obtížné ověřit,

⁶¹ Ibid, bod 25

⁶² Konkrétně předložilo své vyjádření Německo, Francie, Portugalsko a Slovensko.

⁶³ MARTINICOVA, Eva. Jednotný digitální trh, kde vše souvisí se vším. Může evropské právo plně uchopit pojem „digitální“ a „propojený“? Revue pro právo a technologie. [Online]. 2016, č. 14, s. 85-102. [cit. 2021-11-16]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/6115>

⁶⁴ Rozsudek SDEU C-160/150 ze dne 8.9.2015, GS Media BV v. Sanoma Media Netherlands BV a další. Bod 44

⁶⁵ Ibid, Bod 47

zda díla zveřejněná na webové stránce, na níž mají linky odkazovat, byla zveřejněna neoprávněně.⁶⁶

Avšak v případě, že k linkování dochází za účelem dosažení zisku, dá se od osoby, která odkaz na takový obsah zveřejnila, očekávat, že se ujistí, že toto dílo bylo zveřejněno se souhlasem nositele práv. Je-li tedy prokázáno, že odkazy byly poskytnuty za účelem zisku, má být presumováno, že osoba věděla nebo vědět mohla, že odkazuje na dílo, které bylo zveřejněno neoprávněně, a pak se má za to, že odkazování je sdělováním veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 Infosoc směrnice.⁶⁷

Tento rozsudek je vnímán spíše rozpačitě, neboť neodlišuje principy deliktního práva od samotné definice sdělování veřejnosti. „*První věcí je samotná otázka, zda hypertextový odkaz je užitím díla [...], druhou věcí je, zda takové užití je protiprávní a zda zakládá odpovědnost za civilněprávní delikt dle národního práva. Skutečnost, že se principy deliktního práva vtahují již do samotné kvalifikace toho, zda něco je či není sdělováním díla veřejnosti, je problematická.*“⁶⁸ Vhodnějším řešením by mohlo být, kdyby SDEU shledal, že hypertextový odkaz nepředstavuje užití díla, a tudíž ani nedochází ke sdělování díla veřejnosti a nechal národní soudy posoudit, odkaz jakožto poskytnutí *adresy*, kde se dané dílo nachází, představuje ohrožovací delikt dle národního práva daného státu, v AZ dle ust. § 40 odst. 1,⁶⁹ nicméně tak výrazný odklon od dosavadní judikatury si lze stěží představit.

2.4 Peer-to-peer a sdělování veřejnosti

Další významný posun vzhledem k odpovědnosti ISP představuje rozsudek ve věci C-610/15, Stichtig Brein vs. Ziggo BV, XS4ALL Internet BV⁷⁰. V původním řízení se společnost Stichtig Brein, nadace zastupující zájmy nositelů práv, obrátila na soud s tím, aby přikázal poskytovatelům přístupu k internetu společnostem Ziggo BV a XS4ALL Internet BV blokovat

⁶⁶ Ibid, Bod 46

⁶⁷ Ibid, Body 49 a 56

⁶⁸ § 18-23 Sdělování veřejnosti. In: POLČÁK, Radim, Pavel KOUKAL, Rudolf LEŠKA, Matěj MYŠKA, Jiří HRABÁNEK aj. Autorský zákon [Systém ASPI]. Nakladatelství Leges. ASPI_ID KO12112000CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.

⁶⁹ Ibid

⁷⁰ Rozsudek SDEU ze dne 14.6.2017 ve věci C-610/15, Stichtig Brein vs. Ziggo BV, XS4ALL Internet BV. ECLI:EU:C:2017:456

přístup jejich uživatelů na doménová jména a IP adresy internetové stránky The Pirate Bay⁷¹ z důvodu, že služby těchto ISP mohou být využívány k porušování autorských práv.

Nizozemský nejvyšší soud se obrátil na SDEU s předběžnou otázkou, zda provozovatel stránky The Pirate Bay sděluje díla veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 InfoSoc směrnice, i když jím provozovaná webová stránka neobsahuje žádná chráněná díla, avšak slouží k indexování a kategorizaci metainformací o chráněných dílech, na jejichž základě mohou uživatelé nahrávat a stahovat chráněná díla v rámci peer-to-peer sítě.

Dle SDEU, ačkoliv nebyla díla zpřístupněna online na platformě samotným ISP, ale jejími uživateli, je nutno vzít v potaz úlohu provozovatele platformy, protože pokud by ISP tuto platformu nezprovoznil, pak by uživatelé nemohli soubory, které obsahují chráněná díla sdílet, případně by jejich sdílení bylo obtížnější.⁷²

Vzhledem k tomu, že platforma provádí indexaci souborů, nabízí rejstřík i vyhledávač děl a ISP odstraňují zastaralé soubory nebo filtrují obsah, nejde mít za to, že by ISP uskutečňoval *pouhé poskytnutí* zařízení pro umožnění sdělování ve smyslu čl. 3 odst. 4 a recitálu č. 27 InfoSoc směrnice. Nutno zmínit, že SDEU zde podmínky bezpečného přístavu dle čl. 14 ECD nijak nezkoumal.

SDEU taktéž zmínil, že provozovatelé The Pirate Bay byli nositeli práv informování o tom, že je platforma umožňuje přístup k chráněným dílům a také, že ISP na blozích výslovně uváděli, že cílem jejich činnosti je zpřístupnit chráněná díla veřejnosti a činili tak za účelem zisku, neboť měli příjmy z reklamy umístěné na webových stránkách. S ohledem na výše uvedené SDEU dospěl k závěru, že činnost provozovatelů The Pirate Bay je sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 InfoSoc směrnice, čímž fakticky zavedl přímou odpovědnost ISP za cizí obsah pro provozovatele obdobných platform nebo za obdobných okolností.⁷³

⁷¹ Platforma PirateBay umožňuje uživatelům sdílet a vyhledávat mezi odkazy na tzv. torrent soubory. Tyto soubory odkazují na centralizovaný (tracker) server, který identifikuje ostatní uživatele, s nimiž může uživatel soubor v rámci peer-to-peer sítě. Soubory jsou sdíleny prostřednictvím zvláštního software, nikoliv prostřednictvím platformy The Pirate Bay, ta slouží k indexaci a vyhledávání mezi torrent soubory. Tato sdílené soubory mohou porušovat autorská práva třetích osob.

⁷² Ibid, Bod 36

⁷³ ANGELOPOULOS Christina. CJEU Decision on Ziggo: The Pirate Bay Communicates Works to the Public. In copyrightblog.kluweriplaw.com online]. [cit. 2021-11-11]. Dostupné z <http://copyrightblog.kluweriplaw.com/2017/06/30/cjeu-decision-ziggo-pirate-bay-communicates-works-public/>

2.5 Platformy pro sdílení obsahu a sdělování děl veřejnosti

Aktuální rozsudek SDEU ve spojené věci C-692/18 Frank Peterson vs. Youtube Inc. a další a C-693/18 Elsevier Inc. vs. Cyando⁷⁴, kde se SDEU zabýval tím, zda platformy jako je Youtube, které umožňují uživatelům nahrávat videa, která jsou k přehrávání dostupná veřejnosti a Uploaded, úložiště, které umožňuje uživatelům nahrání souboru na platformu a následné sdílení pomocí odkazu jiným osobám ke stažení tohoto souboru, sdělují autorská díla veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 InfoSoc směrnice a za jakých podmínek se případně bude na tyto platformy vztahovat ochrana poskytovaná bezpečným přístavem dle čl. 14 odst. 1 ECD.

Tento rozsudek byl dlouho očekávaným, zejména vzhledem k závěrům, ke kterým SDEU dospěl ve výše zmíněné věci The Pirate Bay. Je však nutno zmínit, že v případě platformy Youtube do jisté míry pozbyl na významu, protože v mezidobí totiž vstoupila v platnost DSM směrnice, která činnost podobných platform nově reguluje.⁷⁵ Tato směrnice však zavádí přímou odpovědnost pouze pro specifickou část ISP, takže pro ostatní ISP, kteří provozují hosting, jako je např. platforma Uploaded, zůstává nadále relevantní.⁷⁶ Novou úpravu SDEU v rozsudku nijak nepřezkoumával, protože s ohledem na zásadu lex retro non agit se tato nová úprava na uvedené případy nevztahuje.

V prvním původním řízení se hudební producent Frank Peterson obrátil na německé soudy, protože na platformě společnosti YouTube byly uživateli této služby zpřístupněny nahrávky hudebních děl, k nimž vykonává majetková autorská práva. V druhém případě se nakladatelství Elsevier obrátilo na německé soudy kvůli tomu, že na platformě Uploaded provozované společností Cyando byly umístěny učebnice v elektronickém formátu ke stažení, tyto soubory byly dostupné prostřednictvím odkazů, které byly nasdíleny na internetových stránkách třetích osob.

⁷⁴ Rozsudek SDEU ze dne 22.6.2021 ve spojených věcech C-682/18 a C-683/18, Frank Peterson vs. Google LLC, Youtube Inc., Youtube LLC, Google German GmbH a Elsevier Inc. Vs. Cyando AG. ECLI:EU:C:2021:503.

⁷⁵ Detailně viz kapitola 4 této práce

⁷⁶ REDA, Julia; SELINGER Joschka. YouTube/Cyando – an Important Ruling for Platform Liability – Part 1. In: Copyrightblog.kluweriplaw.com [online].]. [cit. 2021-11-16]. Dostupné z <http://copyrightblog.kluweriplaw.com/2021/07/01/youtube-cyando-an-important-ruling-for-platform-liability-part-1/>

2.5.1 Kritéria sdělování veřejnosti ISP

V první předběžné otázce v obou řízeních se soud zabýval tím, zda provozovatel platformy pro sdílení videí nebo platformy pro ukládání a sdílení souborů, na nichž mohou uživatelé těchto platform neoprávněně zpřístupnit díla chráněná autorským právem, sám uskutečňuje sdělování tohoto obsahu veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 InfoSoc směrnice.

Pro posouzení, zda jsou v daném případě naplněny podmínky sdělování veřejnosti je vždy nutno zohlednit několik kritérií, ta je nezbytné vzhledem k jejich proměnlivé intenzitě posoudit vždy jak individuálně, tak ve vzájemné souvislosti.⁷⁷ Soud v tomto případě kladl větší důraz na balanc mezi zájmy a základními právy nositelů práv a uživatelů platform, zejména na svobodu projevu a informací dle čl.11 LZPEU, podobně jako ve věci GS Media.⁷⁸

Nejprve je nutno zmínit, že díla potenciálně porušující autorská práva jsou nahrávána na dané platformy nikoliv ISP, ale jejími uživateli. Tito uživatelé uskutečňují sdělování veřejnosti, pokud bez souhlas nositelů práv poskytují jiným uživatelům přístup k dílům, která by tito uživatelé za jiných okolností nemohli užívat, resp. by k nim neměli přístup. Musí zde být však naplněna podmínka veřejnosti, tedy uživatelé i provozovatel platformy jako zprostředkovatel mohou uskutečnit sdělování veřejnosti pouze pokud sdílí tyto obsahy se všemi uživateli na internetu (zpřístupní je veřejnosti), nikoliv např. pokud by uživatel nahraný obsah s nikým nesdílel.

2.5.1.1 Úloha provozovatele

Prvním kritériem, které je při zkoumání, zda daný ISP sděluje díla veřejnosti, je jeho význam jeho úlohy při zpřístupňování potenciálně neoprávněně zveřejněných děl, protože bez existence těchto platform by bylo sdílení těchto děl obtížnější,⁷⁹ nicméně to, že lze za tímto účelem danou platformu používat samo o sobě neznamená, že by daný ISP sděloval dílo veřejnosti.⁸⁰ Proto je nezbytné zkoumat, nakolik je si daný ISP vědom důsledků svého jednání,

⁷⁷ Ibid, bod 67 s odkazem na Rozsudek SDEU ze dne 9.3.2021 ve věci C-392/19, VG Bild-Kunst vs. Stiftung Preußischer Kulturbesitz. ECLI:EU:C:2021:181, bod 34

⁷⁸ Rozsudek SDEU C-160/150 ze dne 8.9.2015, GS Media BV vs. Sanoma Media Netherlands BV a další. ECLI:EU:C:2016:644.

⁷⁹ Rozsudek SDEU ze dne 14.6.2017 ve věci C-610/15, Stichtig Brein vs. Ziggo BV, XS4ALL Internet BV. ECLI:EU:C:2017:456, bod 36

⁸⁰ Recitál 27 InfoSoc stanoví, že pouhé poskytnutí fyzického zařízení pro umožnění nebo uskutečnění sdělování není samo o sobě sdělováním veřejnosti ve smyslu InfoSoc.

případně jedná-li úmyslně. Za účelem tohoto zjištění by měly být zváženy všechny relevantní skutečnosti tak, aby z nich bylo možno vyvést závěr o úmyslu v jeho účasti na neoprávněném sdílení děl.

2.5.1.2 Znalost obsahu

Mezi těmito relevantními skutečnostmi lze zařadit znalost obsahu, kdy ISP ví, nebo by měl vědět, že je jím provozovaná platforma používána jeho uživateli ke zveřejňování chráněných děl a nezavede vhodné technologické prostředky, aby zabránil porušování autorského práva, které by bylo je možno od obezřetného ISP očekávat.⁸¹ Obecné povědomí ISP, o tom, že jeho platforma je používána k porušování autorských práv, nepostačuje k závěru, že ISP jedná s cílem poskytnout uživatelům k chráněným dílům přístup, jinak by tomu však bylo pokud by ISP byl nositelem práv upozorněn na nezákonný obsah a k tomuto obsahu neznemožnil přístup.⁸²

V případě původní řízení platformy Uploaded provozované společnosti Cyando soud například poukazuje na to, že tato platforma neumožňuje přímé zpřístupnění chráněného obsahu veřejnosti, protože přístup k dílům je možný pouze prostřednictvím odkazu ke stažení, a ten je dostupný pouze uživateli, který soubor zveřejnil a platforma neposkytuje prostředky, které by byly specificky určeny k usnadnění sdílení chráněných děl nebo k jejich propagaci.⁸³

2.5.1.3 Výdělečná povaha

Dle SDEU, ačkoliv má výdělečná povaha činnosti platformy význam, nelze na základě pouhé skutečnosti, že ISP provozem dané platformy cílí dosažení zisku, konstatovat úmyslnou povahu účasti daného ISP na neoprávněně sdílených dílech. „Skutečnost, že jsou poskytovány služby informační společnosti za účelem dosažení zisku totiž nikterak neznamená, že poskytovatel takových služeb souhlasí s tím, aby tyto služby byly užívány třetími osobami k porušování autorského práva.“⁸⁴ V původním řízení na příkladu platformy Youtube soud poukazuje na to, že

⁸¹ Rozsudek SDEU ze dne 22.6.2021 ve spojených věcech C-682/18 a C-683/18, Frank Peterson vs. Google LLC, Youtube Inc., Youtube LLC, Google German GmbH a Elsevier Inc. Vs. Cyando AG. ECLI:EU:C:2021:503. Bod 84

⁸² Ibid, bod 85

⁸³ Ibid, bod 98

⁸⁴ Ibid, bod 86

ačkoliv má tato společnost příjmy z reklamy a umožňuje zveřejnění chráněných děl, neznamená, že její obchodní model spočívá na sdílení chráněných děl, nebo ho nějak podporuje.

O tom, že hospodářský model daného ISP podporuje své uživatele ke sdílení chráněných děl může svědčit mj. skutečnost, že se daný ISP podílí na výběru obsahu na platformě, k čemuž přijal k tomu specifické technické prostředky nebo pomocí různých incentív aktivně podporuje sdílení chráněných děl.

2.5.1.4 Úmyslnost zásahu

Při zkoumání výše uvedených kritérií v původních řízeních, soud dospěl k závěru, že ISP, který provozuje podobné platformy, nevykonává sdělování veřejnosti, ledaže by nad rámec pouhého zpřístupnění platformy ke zpřístupnění chráněných děl úmyslně přispíval.

2.6 Shrnutí

Tato kapitola se převážně zabývala právem sdělování díla veřejnosti, do kterého je na internetu nejčastěji neoprávněně zasahováno. Byl vymezen rozdíl mezi tím, kdy může ISP do tohoto práva neoprávněně zasahovat vlastním obsahem a kdy obsahem zveřejněným jeho uživateli, i s ohledem na problematiku odkazování na chráněná díla. ISP může vlastním obsahem neoprávněně sdělovat díla veřejnosti například zveřejní-li při své obchodní činnosti odkaz na dílo, které bylo zveřejněno neoprávněně.

Otázka, kdy ISP neoprávněně sděluje díla veřejnosti, ačkoliv jde o obsah zveřejněný uživateli jeho služeb je komplexní, je nutno ji zkoumat případ od případu, s důrazem na vyvážení základních práv jednotlivých subjektů.

Soud, který by případný neoprávněný zásah do práva sdělování díla veřejnosti zkoumal, by měl vzít v potaz následující kritéria:

- 1) *„Zda si je ISP konkrétně vědom nebo by měl vědět, že uživatelé neoprávněně sdělují díla veřejnosti prostřednictvím jeho platformy,*
- 2) *Zda se ISP zdržel zavedení vhodných technologických prostředků, které je možné od běžně obezřetného ISP očekávat,*
- 3) *Zda se ISP podílí na výběru neoprávněně zveřejněných chráněných děl,*
- 4) *Zda ISP poskytuje nástroje, které slouží k neoprávněnému sdílení chráněných děl,*

- 5) *Zda ISP vědomě propaguje sdílení chráněných děl způsobem, např. tím, že přijal obchodní model spočívající v podporování neoprávněného sdílení chráněných děl,*
- 6) *Zda je ISP platforma používána hlavně nebo převážně za účelem neoprávněného sdělování děl veřejnosti.“⁸⁵*

⁸⁵ REDA, Julia; SELINGER Joschka. YouTube/Cyando – an Important Ruling for Platform Liability – Part 1. In: Copyrightblog.kluweriplaw.com [online].]. [cit. 2021-11-16].
Dostupné z <http://copyrightblog.kluweriplaw.com/2021/07/01/youtube-cyando-an-important-ruling-for-platform-liability-part-1/>

3 Bezpečný přístav dle čl. 14 ECD

3.1 Podmínky bezpečného přístavu dle čl. 14 ECD

Čl. 14 ECD upravuje bezpečný přístav pro poskytovatele hostingu tak, že ukládá členským státům ukládá povinnost zajistit, aby při splnění stanovených podmínek, v případě poskytování služby informační společnosti, která spočívá v hostingu, nebyl ISP odpovědný za obsah informací, které jsou na žádost uživatele ukládány. Stanovené podmínky se váží ke vztahu ISP k danému uživateli služby, k vědomosti ISP o protiprávní povaze ukládaných informací a k chování ISP poté, co se o protiprávní povaze uloženého obsahu dozví.

Obecně lze rozlišit několik typů ISP poskytujících hosting, může jít o uživatelská úložiště dat, diskusní servery, v judikatuře SDEU aplikoval čl. 14 například i k vyhledávači (C-236/08 až C-238/08 Google vs. Luis Vuitton,) platformě sloužící jako on-line tržiště (C-324/09, L'Oréal vs. eBay) i k platformě sociálních sítí (C-360/10, SABAM vs. Netlog).

Splní-li ISP podmínky bezpečného přístavu dle čl. 14 ECD, nebude odpovědný za protiprávní obsah zveřejněný příjemci jeho služby. Pokud však ISP podmínky stanovené čl. 14 ECD nesplní, nebo je nesplní řádně, pak se na něj „ochrana“ bezpečného přístavu spočívající v omezení odpovědnosti vztahovat nebude. To však automaticky neznamená, že danému ISP vznikne odpovědnost za obsah sdílený uživateli jeho služby, odpovědnost nevzniká přímo z evropské legislativy, ale je upravena národní právní úprava příslušného členského státu.⁸⁶

V ČR je bezpečný přístav pro ISP poskytující hosting implementován do ust. § 5 ZSIS zákona, zákonodárce však nezvolil vhodný způsob implementace a namísto podmínek pro vyloučení odpovědnosti stanovil podmínky, za nichž poskytovateli hostingu odpovědnost vzniká. Tato kapitola se bude primárně zabývat podmínkami bezpečného přístavu tak, jak jsou stanoveny ECD a s ní související judikaturou.

Dle čl. 14 ECD ISP za informace, které jsou ukládané na žádost uživatele služby nebude odpovědný pokud:

- i.) ISP nebyl účinně seznámen s protiprávní povahou činnosti nebo informace,

⁸⁶ MAISNER, Martin. Zákon o některých službách informační společnosti, 1. vydání, 2016, s. 60 – 99, bod 18

- ii.) ISP si není vědom, ani s ohledem na nárok na náhradu škody, skutečností, nebo okolností, z nichž by byla protiprávnost obsahu zjevná, nebo
- iii.) pokud ISP, jakmile se o protiprávní povaze obsahu dozvěděl, jednal s cílem odstranit tyto informace nebo k nim zamezit přístup.

3.2 Podmínka absence kontroly nad jednáním uživatele

Jednou z podmínek, které musí ISP splnit, aby se kvalifikoval k vynětí odpovědnosti je absence závislosti nebo kontroly uživatele na ISP nebo podléhání jeho dohledu. Pokud by např. sám ISP, jeho zaměstnanec, nebo osoba konající na příkaz ISP přidávali obsah, který je protiprávní, pak by šlo o vlastní obsah ISP a nemohl by se principiálně kvalifikovat pod ochranu bezpečného přístavu.

3.3 Podmínka absence konkrétní vědomosti

Dle čl. 14 odst. 1 ECD při určování odpovědnosti ISP rozlišujeme dva stupně vědomosti o protiprávní povaze informace či činnosti – rozlišujeme o tzv. konkrétní vědomost a tzv. konstruktivní vědomost.⁸⁷

Konkrétní vědomost ISP má, pokud je si vědom, že konkrétní obsah nebo informace, zveřejněné uživatelem mají protiprávní povahu, respektive byl-li s jejich protiprávní povahou jednoznačně a prokazatelně seznámen. Pro nabytí konkrétní vědomosti není postačující všeobecné povědomí, že služba provozovaná ISP je nebo může být používána k protizákonnému sdílení obsahu⁸⁸

3.3.1 Oznámení o závadném obsahu

Skutečnou vědomost o protiprávnosti obsahu získá ISP na základě doručení oznámení, v němž jsou obsaženy informace o daném protiprávním obsahu. Forma tohoto oznámení není nijak stanovena, může být tedy učiněno písemně, ale také prostřednictvím e-mailu, nebo k tomu určenému internetovému rozhraní.

⁸⁷ Ibid, bod 32

⁸⁸ Ibid, bod 34

Okamžikem doručení oznámení vzniká ISP povinnost na ochranu zasažených práv třetí osoby.⁸⁹ Oznámení a dostatečná identifikace závadného obsahu je klíčová, ISP není povinen žádného zásahu v případě, že by měl pouze *obecné povědomí* o tom, že se na jím provozované službě nachází protiprávní obsah a stejně tak nemá povinnost protiprávní obsah aktivně monitorovat nebo vyhledávat.⁹⁰

K požadavkům na obsah se vyjádřil SDEU ve věci C-324/09, L'Oréal vs. Ebay tak, že toho oznámení mělo být dostatečně přesné a podložené. Oznámení by mělo dostatečně jasně označit, jaký obsah považuje oznamovatel za protiprávní a z jakého důvodu. Na rozsah prokazování nelegálnosti obsah není shoda, na jedné straně je názor, že rozhodnout o nelegálnosti obsahu může pouze soud, protože v případě užití autorských děl nemusí být jasné, zda je toto dílo sdělováno neoprávněně, na základě licence, nebo jde-li např. o volné dílo. Na straně druhé by dle nositelů práv mělo být dostačující již doručení oznámení, což však zase může být zneužito podáním nepravdivých oznámení.⁹¹

V každém případě by měla být uváděná protiprávnost nějakým způsobem zdůvodněna, stejně tak by měl být závadný obsah jasně identifikován tak, aby mohl být snadno dohledán, např. uvedením konkrétního názvu souboru, uvedením odkazu na konkrétní obsah, datum jeho zveřejnění, je-li k dispozici apod. Požadavek na osobu oznamovatele není stanoven, oznámení tedy nemusí být podáno nositelem práv nebo jeho zmocněncem, ale může být podáno třetí osobou, nebo i anonymně.⁹²

3.4 Podmínka absence konstruktivní vědomosti

Podmínka absence konstruktivní vědomosti znamená, že ISP není si vědom skutečností nebo okolností, nichž by byla zjevná protiprávní povaha činnost nebo informace. Má se týkat situací, kdy ISP sice nebylo doručeno oznámení o protiprávnosti obsahu, ale ISP si je vědom skutečností, ze kterých je protiprávní povaha obsahu zjevná.

⁸⁹ Ibid, bod 35

⁹⁰ Ukládat ISP povinnost obecného dohledu nad obsahem a povinnost aktivně vyhledávat skutečnosti, které by poukazovaly na protiprávní činnost zakazuje členským státům čl. 15 ECD, který byl implementován do ust. § 6 ZSIS.

⁹¹ MAISNER, Martin. Zákon o některých službách informační společnosti, 1. vydání, 2016, s. 60 – 99, bod 39

⁹² ANDRUŠKO, Alena. Internet, informační společnost a autorské právo. Praha: Wolters Kluwer, 2016, str. 132

Dále ke konstruktivní vědomosti poskytl vodítko SDEU ve věci C-324/09, L'Oréal vs. Ebay,⁹³ dle jeho názoru si je ISP vědom skutečností nebo okolností, z nichž by byla zjevná protiprávnost, „na základě nichž by hospodářský subjekt postupující s řádnou péčí musel konstatovat protiprávnost...“⁹⁴ a informace s protiprávní povahou neprodleně neodstranil.

Dle některých autorů je při určování, zda ISP měl či neměl v daném případě konstruktivní vědomost přihlídnout k tomu, nakolik ISP jednal v dobré víře, jak zmiňuje i recitál č. 46 ECD⁹⁵ a soudy by měly vždy rozhodovat dle okolností jednotlivých případů a neaplikovat ochranu bezpečného přístavu v případech, kdy by shledaly, že ISP buď nejednal v dobré víře, nebo že dostatečně nespolupracoval, tedy s těmi ISP, jejichž business model je na porušování autorských práv založen nebo na něj spoléhá.⁹⁶

Koncept konstruktivní vědomosti nebyl dosud judikaturou jasněji vykládán, a tak nebylo zcela zřejmé, zda do jaké míry se má tato podmínka týkat obecné vědomosti a do jaké míry konkrétní vědomosti o protiprávnosti zveřejněného obsahu.⁹⁷ Obecnou vědomostí zde rozumíme skutečnost, že daný ISP má ponětí o tom, že jeho služby jsou používány ke zveřejňování protiprávního obsahu, zatímco konkrétní vědomost by se týkala vědomosti o protiprávní povaze konkrétního obsahu, avšak na rozdíl od přechozí podmínky by tuto vědomost nenabyl na základě oznámení o závadné povaze obsahu.

K tomu se mj. SDEU vyjádřil ve svém nedávném rozsudku ve spojených věcech C-682/18 a C-683/18, Frank Peterson vs. Youtube a Elsevier vs. Cyando tak, že, podle soudu nelze usuzovat, že podmínka absence konstruktivní vědomosti dle čl. 14 odst. 1 písm. a) ECD „není splněna pouze

⁹³ Pozn. Český překlad rozsudku ve věci Loreal vs. Ebay používá v bodu 106 odlišný překlad. Zatímco v anglické verzi rozsudku zní předběžná otázka „...in what circumstances it may be concluded that the operator of an online marketplace has ‘awareness’ within the meaning of Article 14 par. 1 [ECD].“, české znění je „za jakých podmínek je třeba učinit závěr, že provozovatel on-line tržiště „byl seznámen“ [s protiprávní činností nebo informací] ve smyslu čl. 14 odst. 1 [ECD]“. Užití pojmu „být seznámen“ přesné, protože se vztahuje ke skutečné vědomosti, zatímco předběžná otázka směřuje k vědomosti konstruktivní. Z tohoto důvodu používá práce odlišný překlad, tedy „nebýt si vědom skutečností nebo okolností...“

⁹⁴ Rozsudek SDEU C-324/09 ze dne 12. července 2011, L'Oréal SA a další proti eBay International AG a další. ECLI:EU:C:2011:474, bod 124

⁹⁵ NORDEMANN, Jan Bernd. Liability of Online Service Providers for Copyrighted Content – Regulatory Action Needed? [online]. [cit. 2021-07-20]. Dostupné z [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/614207/IPOL_IDA\(2017\)614207_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/614207/IPOL_IDA(2017)614207_EN.pdf), str. 11

⁹⁶ Tamtéž, str. 12-13

⁹⁷ HOBOKEN, Joris van; QUINTAIS, João Pedro; POORT, Joost; EIJK, Nico van. Hosting Intermediary Services and Illegal Content Online. An Analysis Of The Scope Of Article 14 ECD In Light Of Developments In The Online Service Landscape. [online]. [cit. 2021-07-15], str. 38

*z důvodu, že si je tento provozovatel obecně vědom toho, že jeho platforma je rovněž používána ke sdílení obsahů, které mohou porušovat práva duševního vlastnictví, a že tedy abstraktně ví o protiprávním zpřístupňování chráněných obsahů na své platformě.*⁹⁸ Z toho lze usuzovat, že se tato podmínka týká obsahu konkrétně vymezeného, spíše než obecné vědomosti o protiprávnosti.

Stejně tak na příkladu platformy provozované společností YouTube uvádí, že provádí-li ISP na své platformě automatickou indexaci obsahů, které jsou na jeho platformu uživateli nahrávány, to že platforma umožňuje funkci mezi sdíleným obsahem vyhledávat a to, že doporučuje videa v závislosti na preferencích uživatelů platformy nepostačuje k tomu, aby bylo možno mít za to, že je tento ISP *konkrétně* seznámen s protiprávní povahou souborů, které jsou na ní uživateli ukládány.⁹⁹

Tato podmínka se tedy vztahuje pouze na konkrétní případy výskytu neoprávněně sdíleného obsahu, a lze pro ni použít tzv. red-flag test, při kterém se zkoumá, zda by mohlo být *adekvátně obezřetnému hospodářskému subjektu* v obdobné situaci zřejmě, že se jedná o protiprávní obsah,¹⁰⁰ což má sloužit jako prevence situací, v nichž ISP svoji neaktivitu omlouval tím, že protiprávnost obsahu nemohl rozpoznat. Na druhé straně slouží jako mantinel toho, co lze po ISP lze rozumně požadovat, zákaz povinnosti obecného dohledu a vyhledávání protiprávních informací.¹⁰¹

3.5 Podmínka neutrality ISP

Další podmínka, která slouží ke kvalifikaci pod bezpečný přístav, spočívá v rozlišení, zda v daném případě vystupuje ISP v aktivním nebo v neutrálním/pasivním postavení. Obecně lze stanovit, že vystupuje-li ISP v pasivním nebo neutrálním postavení, může se pro ochranu poskytovanou bezpečným přístavem kvalifikovat. Naopak v případě, že by vystupoval v roli aktivní, vynětí z odpovědnosti dle čl. 14 ECD se na něj vztahovat nebude.

⁹⁸ Rozsudek ve spojených věcech C-682/18 a C-683/18 ze dne 22.6.2021. Frank Peterson vs. Google LLC, Youtube Inc., Youtube LLC, Google German GmbH a Elsevier Inc. Vs. Cyando AG. ECLI:EU:C:2021:503. Bod č. 111

⁹⁹ Ibid, bod č. 114

¹⁰⁰ MAISNER, Martin. Zákon o některých službách informační společnosti, 1. vydání, 2016, s. 60 – 99, bod 46

¹⁰¹ Dle čl. 15 ECD a ust. § 6 ZSIS

Tato podmínka přitom nevyplývá přímo z legislativy, ale z judikatury SDEU, konkrétně z judikátů ve věcech C-236/08 až C-238/08, Google France vs. Luis Vuitton¹⁰² a C-324/09, L'Oréal vs. EBay,¹⁰³ které jsou pro jejich trvalý význam analyzovány v této kapitole. Nicméně vnímání aktivní a neutrální role není absolutní a musí být posuzováno individuálně.

3.5.1 Google France vs. Louis Vuitton

Předmětem původního sporu mezi společnostmi Google a Louis Vuitton¹⁰⁴ bylo, zjištění na straně společnosti Louis Vuitton, že společnost Google umožňuje svým uživatelům při koupi reklamy v rámci jeho služby Adwords¹⁰⁵, užívat ochrannou známku společnosti Louis Vuitton a tuto při nastavení reklamy kombinovat s hesly jako „imitace“.¹⁰⁶ Francouzské soudy shledaly, že společnost Google porušuje práva společnosti Louis Vuitton k ochranné známce, společnost Google podala proti rozsudku opravné prostředky a v kasačním řízení se francouzský kasační soud obrátil na SDEU s předběžnou otázkou, zda poskytování služby placené optimalizace pro internetové vyhledávače poskytovaná společností Google představuje užívání ochranné známky a pokud soud shledá, že činnost společnosti Google nepředstavuje užívání, lze-li jí provozovanou činnost považovat za službu informační společnosti ve smyslu ECD.

SDEU se při svém výkladu v rozsudku odkázal v rozsudku na čl. 14 ECD ve spojení s recitálem č. 42 ECD, dle kterého aby se na daného ISP vztahovala ochrana bezpečného přístavu, musí jeho aktivita zahrnovat případy, ve kterých je činnost ISP „omezena na technický postup provozování komunikační sítě a na zprostředkování přístupu k této síti, na niž jsou informace poskytnuté třetími osobami přenášeny nebo dočasně ukládány za jediným účelem zlepšení účinnosti přenosu.“¹⁰⁷ Recitál stanoví, že tato činnost ISP má čistě technickou, automatickou a pasivní podobu, tedy, že ISP přenášené či ukládané informace nezná ani nekontroluje.

¹⁰² Rozsudek SDEU ve spojené věci C-236/08 až C-238/08 ze dne 23.3.2010, Google France SARL a Google Inc. vs. Louis Vuitton Malletier SA a další. ECLI:EU:C:2010:159.

¹⁰³ Rozsudek SDEU C-324/09 ze dne 12. července 2011, L'Oréal SA a další proti eBay International AG a další. ECLI:EU:C:2011:474.

¹⁰⁴ Rozsudek SDEU ve spojené věci C-236/08 až C-238/08 ze dne 23.3.2010, Google France SARL a Google Inc. vs. Louis Vuitton Malletier SA a další. ECLI:EU:C:2010:159.

¹⁰⁵ Jde o reklamní službu, která umožňuje použití určitých výrazů jako klíčových slov. Podle klíčových slov je cílena reklama na uživatele internetového vyhledávače provozovaného společností Google.

¹⁰⁶ Pro řízení o předběžné otázce byla tato věc spojena spolu s dvěma dalšími obdobnými spory, v nichž byla společnost Google žalovaná.

¹⁰⁷ Recitál č. 42 ECD

Z toho soud dospěl k závěru, že se mají podmínky bezpečného přístavu vztahovat pouze na ISP, jejichž činnost má pouze *čistě technickou, automatickou a pasivní podobu*. Dle třetího výroku rozsudku, nehrál-li ISP aktivní roli, pak nemůže být odpovědný za informace, které uložil na žádost uživatele, s výjimkou případů, kdy se poté, co se dozvěděl o protiprávní povaze těchto informací nebo činnosti uživatele, uvedené informace neprodleně neodstraní nebo k nim neznemožnil přístup.

Propojení čl. 14 a recitálu č. 42 ECD je podle některých, například dle generálního advokáta Jääskinena,¹⁰⁸ problematické, vzhledem k tomu, že v navazujícím recitálu č. 43 ECD se směrnice vztahuje k cachingu. Generální advokát je toho názoru, že SDEU použil v rozsudku Google France recitál 42 k interpretaci čl. 14 ECD mylně a tím ho aplikoval na hosting, což zdůvodňuje tím, že recitál 42 a 43 nelze použít odděleně a dle jeho názoru se recitál č. 42 vztahuje pouze na mere conduit a caching, zatímco k hostingu se vztahuje recitál č. 46, který přímo zmiňuje na ukládání informací. Stanovení nové podmínky pasivity pro kvalifikaci bezpečného přístavu je podle jeho názoru chybné.

SDEU se však tuto linii výkladu drží i v dalších svých rozhodnutích a podmínka pasivity je používána pro všechny ISP bez rozdílu.

3.5.2 L'Oréal vs. eBay

V rozsudku ve věci C-324/09, L'Oréal vs. eBay, SDEU dále rozvedl závěry z C-236/08 až C-238/08, Google France vs. Luis Vuitton. V řízení o předběžné otázce, která byla SDEU předložena ve sporu mezi společnostmi L'Oréal a eBay, kvůli tomu, že platforma provozovaná společností eBay byla využívána k prodeji falešných produktů vydávaných za produkty společnosti L'Oréal. Národní soud se na SDEU obrátil s několika předběžnými otázkami, z nichž se jedna týkala působnosti čl. 14 ECD pro službu online tržiště a za jakých podmínek lze stanovit, že byl ISP seznámen s protiprávní činností (viz podmínka absence konkrétní vědomosti).

¹⁰⁸ Stanovisko generálního advokáta Niila Jääskinena ze dne 9.12.2010 ve věci C-324/09 L'Oréal SA vs. eBay.

Dostupné z

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=83750&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=183544>

SDEU se zde odkázal na své rozhodnutí ve věci C-236/08 až C-238/08, Google France vs. Luis Vuitton a uvedl, že pro to, aby se ISP mohl kvalifikovat pod bezpečný přístav dle čl. 14 ECD, musí být *neutrálním poskytovatelem služby*, což neplatí, pokud ISP hrál aktivní roli takové povahy, že by bylo možné konstatovat, že zveřejněná data zná nebo kontroluje,¹⁰⁹ namísto toho, aby se poskytoval službu prostřednictvím čistě technického a automatického zpracování dat poskytnutých jeho uživateli.

V případě on-line tržiště to, že společnosti eBay stanoví podmínky použití své služby svými zákazníky, svým zákazníkům sděluje informace týkající se služby a to, že za poskytování služby dostane odměnu neznámá, že plní aktivní roli.¹¹⁰ Podle SDEU bylo možno k tomuto závěru dojít, pokud by společnost svým uživatelům nabízela své služby spočívající např. v optimalizaci nabídek k prodeji nebo k jejich propagaci.

3.5.3 Frank Peterson vs. Youtube

S tím souvisí i aktuální rozsudek SDEU ze dne 22.6.2021 ve spojené věci C-692/18 Frank Peterson vs. YouTube Inc. a další a C-693/18 Elsevier Inc. vs. Cyando, kde se SDEU zabýval tím, za jakých podmínek se na platformy jako je YouTube, která umožňuje uživatelům nahrávat videa, která jsou dostupná k přehrání veřejnosti na internetu nebo Uploaded, která slouží jako úložiště a umožňuje nahrání souboru a následně umožňuje prostřednictvím odkazu jiným osobám tento soubor ke stažení, sdělují autorská díla veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 InfoSoc směrnice¹¹¹ a za jakých podmínek se bude na tyto platformy vztahovat ochrana poskytovaná bezpečným přístavem dle čl. 14 odst. 1 ECD.

Prve je nutno uvést, že SDEU dospěl k tomu názoru, že provozovatelé těchto platform nesdělují díla veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 Infosoc, v opačném případě by byla totiž aplikace bezpečného přístavu úplně vyloučena. Předmětem jeho zkoumání ve vztahu k čl. 14 ECD bylo, zda provozovatelé platform vykonávají neutrální úlohu, tedy, že neznají ani nekontrolují obsahy,

¹⁰⁹ Rozsudek SDEU C-324/09 ze dne 12. července 2011, L'Oréal SA a další proti eBay International AG a další. ECLI:EU:C:2011:474. Bod 113

¹¹⁰ HOBOKEN, Joris van; QUINTAIS, João Pedro; POORT, Joost; EIJK, Nico van. Hosting Intermediary Services and Illegal Content Online. An Analysis Of The Scope Of Article 14 ECD In Light Of Developments In The Online Service Landscape. [online]. [cit. 2021-07-15]. Str. 33

¹¹¹ Viz Kapitola 2

kteřá na pokyn svých uživatelů ukládají, nebo zda tito ISP hrají natolik aktivní roli, že by bylo možno konstatovat, že zveřejněný obsah zná a kontroluje.¹¹²

Podle soudu nelze mít za to, že ISP nespĺňuje podmínku absence konstruktivní vědomosti v případě, že si je ISP obecně vědom, že je platforma využívána ke sdílení obsahu, který může porušovat autorská práva a že „*abstraktně ví o protiprávním zpřístupňování chráněných obsahů na své platformě.*“¹¹³ Vzhledem ke kontextu, systematicce i k cílům čl. 14 ECD je dle SDEU nutno podmínku vědomosti (konstruktivní i konkrétní) vykládat tak, že odkazuje na vědomost týkající se konkrétního protiprávního obsahu.

Z toho důvodu to, že platforma provozovaná ISP umožňuje automatickou indexaci obsahu, umožňuje vyhledávání na platformě mezi zveřejněným obsahem nebo doporučuje uživatelům videa dle jejich preferencí nepostačuje k tomu, aby bylo možno mít za to, že je daný ISP seznámen s protiprávní povahou daného obsahu, tudíž nehraje aktivní roli takové povahy, aby bylo možno konstatovat, že daný obsah zná nebo kontroluje.¹¹⁴

3.6 Součinnost ISP

Dozví-li se ISP o protiprávní povaze uloženého obsahu, tzn. má-li konstruktivní či konkrétní vědomost o obsahu, který byl dostatečně jasně identifikován, pak má dle ECD a ZSIS povinnost daný obsah odstranit nebo k němu znemožnit přístup, a to *neprodleně* od okamžiku, kdy se o takovém obsahu prokazatelně dozvěděl. ISP má na výběr, zda obsah odstraní, či k němu pouze zamezí přístup, což je v praxi více využíváno pro případ, že by se ISP následně dozvěděl, že obsah zablokoval nedůvodně.¹¹⁵

Specifika reakce ISP mohou být upravena odlišně různými zákony s ohledem na oblast práva. V ECD ani ZSIS není rychlost reakce ISP nijak blíže určena, nicméně by tak mělo být učiněno nejvýše do řádu několika dnů. Například v německém *Netzwerkdurchsetzungsgesetz* (Network Enforcement Act), který reguluje protiprávní obsah na sociálních sítích, je pro ISP

¹¹² Rozsudek SDEU ze dne 22.6.2021 ve spojených věcech C-682/18 a C-683/18, Frank Peterson vs. Google LLC, Youtube Inc., Youtube LLC, Google German GmbH a Elsevier Inc. Vs. Cyando AG. ECLI:EU:C:2021:503, bod 106

¹¹³ Ibid, bod 111

¹¹⁴ Ibid, body 114 - 117

¹¹⁵ Ibid, bod 60

stanovena lhůta 24 hodin od okamžiku doručení výzvy k odstranění zjevně protiprávního obsahu a do 7 dnů v případě obsahu, jehož protiprávnost není tak zřejmá.¹¹⁶

3.7 Zákaz obecné povinnosti dohledu

3.7.1 Neexistence obecné povinnosti dohledu dle ECD

Dle čl.15 ECD nemají členské státy ukládat ISP obecnou povinnost dohlížet na jimi přenášené nebo ukládané informace a ani obecnou povinnost, která by spočívala ve vyhledávání skutečností a okolností poukazujících na protiprávní činnost, jde tzv. zákaz všeobecné povinnosti dohledu, který byl obdobně implementován do ust. § 6 ZSIS. Cílem tohoto ustanovení je balancování práv a zájmů jednotlivých aktérů, tedy ISP, nositelů práv a uživatelů služeb.

Tento zákaz povinnosti monitorovat se nevztahuje na situace, kdy by se daný ISP se uchýlil k dohledu na obsahem dobrovolně, ale omezuje nařízení povinností, které by pro ISP prakticky znamenaly povinnost vykonávat preventivní kontrolu obsahu zveřejněného uživateli, zda neobsahuje obsah, který by byl protiprávní.

Dle recitálu č. 47 ECD je nezbytné rozlišovat povinnost dohledu obecnou a povinnost dohledu ve konkrétních případech (povinnost zvláštní). Zákaz dle čl. 15 ECD se má dotýkat jen povinnosti obecného dohledu, tj. takového, který by spočíval v preventivní kontrole a uložení povinnosti zvláštního dohledu unijním právo nezakazuje, naopak je v pravomoci členských států tyto případy upravit.

Mezi jednotlivými členskými státy se tak liší, zda může soud nařídit ISP povinnost „*take down and keep down*“, tj. kromě odstranění obsahu také zajistit, aby obsah odstraněný zůstal, nebo pouze má jen povinnost „*take down*“, tedy odstranit konkrétní závadný obsah a již nemuset nehlídat, jestli nebyl obsah znovu zveřejněn.

Rozlišování obecné a zvláštní povinnosti dohledu může být problematické a dle některých autorů¹¹⁷ může být hranice mezi zvláštní a obecnou povinností tenká. Problém může být v tom, že zabránění opětovného zveřejnění nelze v rámci zvláštního dohledu docílit bez toho, aniž by ISP

¹¹⁶ Ust. § 3 Netzwerkdurchsetzungsgesetz (BGBl. I S. 3352)

¹¹⁷ HOBOKEN, Joris van; QUINTAIS, João Pedro; POORT, Joost; EIJK, Nico van. *Hosting Intermediary Services and Illegal Content Online. An Analysis of the Scope of Article 14 ECD in Light of Developments in the Online Service Landscape.* [online]. [cit. 2021-07-15]. ISBN 978-92-79-93002-7. Dostupné z <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/7779caca-2537-11e9-8d04-01aa75ed71a1>. Str. 46

nějakým způsobem nefiltroval velké množství zveřejněných údajů a nekontroloval, zda daný obsah nebyl znovu nahrán, čímž se pak povinnost zvláštního dohledu od obecné povinnosti monitorovat příliš neliší.¹¹⁸ S tímto výkladem se ztotožnil např. francouzský Kasační soud, který odmítá zvláštní dohled spočívající v stay down povinnosti jako v rozporu s čl. 15 ECD.¹¹⁹

Naopak například německé a italské soudy jsou toho názoru, že zvláštní dohled v rozporu s čl. 15 ECD není a místním provozovatelům hostingu ukládají zvláštní povinnost dohledu spočívající v tom, že ISP poté, co byli účinně seznámeni s protiprávním obsahem mají povinnost filtrovat obsah pomocí vybraných klíčových slov.¹²⁰

V ČR však vyloučil zákonodárce povinnost zvláštního dohledu úplně, patrně se snahou vytvořit konkurenceschopné prostředí, které by bylo díky liberálnímu přístupu pro ISP zajímavé.¹²¹

V ZSIS upravuje zákaz povinného dohledu ust. § 6 ZSIS, a to tak, že ISP nejsou povinni a) dohlížet na obsah jimi přenášených nebo ukládaných informací, b) aktivně vyhledávat skutečnosti a okolnosti poukazující na protiprávní obsah informace. V prvním bodě zákon implementuje ECD téměř identicky, vylučuje tedy povinnost všeobecného dohledu, který by znamenal aktivní vyhledávání nebo filtrování obsahu, za účelem vyhledání nalezení souborů, které jsou sdíleny bez oprávnění. Druhý bod se od úpravy ve směrnici odlišuje, protože nerozlišuje, o jaký druh dohledu se jedná, jde-li o dohled obecný, nebo zvláštní a tím je povinnost dohledu vyloučena bez výjimek a ISP je tak přiznána vyšší míra ochrany.¹²²

¹¹⁸ ANGELOPOULOS, Christina. On Online Platforms and the Commission's New Proposal for a Directive on Copyright in the Digital Single Market (January 2017), [online]. [cit. 2021-08-17]. Dostupné z <https://ssrn.com/abstract=2947800>

¹¹⁹ NORDEMANN, Jan Bernd. Liability of Online Service Providers for Copyrighted Content – Regulatory Action Needed? [online]. [cit. 2021-07-20]. Dostupné z [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/614207/IPOL_IDA\(2017\)614207_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/614207/IPOL_IDA(2017)614207_EN.pdf). Str. 16

¹²⁰ Ibid, str. 17

¹²¹ MAISNER, Martin. § 6 [Vyloučení povinnosti dohledu]. In: MAISNER, Martin. Zákon o některých službách informační společnosti. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 99

¹²² Ibid.

3.7.2 L'Oréal vs. Ebay

Význam zde má rozsudek SDEU ve věci C-324/09 L'Oréal proti Ebay¹²³, kdy jednou z předběžných otázek v řízení bylo, zda čl. 11 směrnice 2004/48¹²⁴ vyžaduje, aby soudy členských států umožnily nositelům práv požádat o vydání soudních opatření, která by ISP, jako je provozovatel on-line tržiště, nařizovala přijmout opatření k předcházení dalšímu porušování práv.

Soud zde dospěl k závěru, že sledovaným cílem směrnice 2004/48 zajištění účinné ochrany práv duševního vlastnictví jejich nositelům, přičemž čl. 11 této směrnice umožňuje soudům uložit ISP, který je provozovatelem tržiště, opatření, by měla přispět jak ukončení porušování, ale měla předcházet dalšímu porušování.¹²⁵

Avšak dle SDEU soudy při ukládání těchto opatření musejí vzít v potaz čl. 15 odst. 1 ECD ve spojení s čl. 2 odst. 3 směrnice 2004/48, nichž vyplývá, že opatření vyžadovaná ze strany dotčeného ISP *nemohou spočívat v aktivním dohledu nad všemi údaji* každého z jeho uživatelů za účelem předcházení jakémukoliv dalšímu porušování práv duševního vlastnictví prostřednictvím internetových stránek tohoto poskytovatele. Dle soudu by taková povinnost byla v rozporu se čl. 3 směrnice 2004/48, který stanoví, že opatření uvedená touto směrnicí musí být nestranná a přiměřená, nesmí být nadměrně nákladná a nesmí vytvářet překážky dovoleného obchodu.¹²⁶

3.7.3 Scarlet vs. SABAM

Zákazem dle čl. 15 ECD se SDEU zabýval i v řízení o předběžné otázce ve věci Scarlet Extended SA vs SABAM. Společnost SABAM je kolektivní správce zastupující autory, skladatele a vydavatele hudebních děl a společnost Scarlet Extended je ISP, který poskytuje svým uživatelům přístup k internetu (tj. mere conduit ve smyslu čl. 12 ECD). Dle společnosti SABAM využívali uživatelé připojení k internetu provozované společností Scarlet Extended, k tomu, aby

¹²³ Rozsudek SDEU C-324/09 ze dne 12. července 2011, L'Oréal SA a další proti eBay International AG a další. ECLI:EU:C:2011:474.

¹²⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví

¹²⁵ Rozsudek SDEU C-324/09 ze dne 12. července 2011, L'Oréal SA a další proti eBay International AG a další. ECLI:EU:C:2011:474.

¹²⁶ Tamtéž. Body 139 -140.

pomocí peer-to-peer programů sdíleli chráněna autorská díla nositelů práva, které SABAM zastupoval.

Společnost SABAM se mj. domáhala, aby společnosti Scarlet byla uložena povinnost znemožnit nebo blokovat svým uživatelům odesílání nebo přijímání souborů obsahujících autorská díla. Předkládající soud se obrátil na SDEU s otázkou, zda jsou členské státy oprávněny dovolit vnitrostátnímu soudu, aby nařídil ISP zavést vůči svým zákazníkům *obecně, preventivně a výlučně na jeho náklady a bez časového omezení systém filtrování* všech příchozích a odchozích elektronických sdělení přenášených prostřednictvím jeho služeb, zejména prostřednictvím peer-to-peer programů, za účelem zablokování přenosu souborů obsahujících autorská díla, jejichž autory SABAM zastupuje.

Dle SDEU příkaz zavést výše zmíněný systém filtrování, ukládá ISP povinnost *aktivního dohledu* nad všemi údaji každého z jeho zákazníků za účelem předcházení jakémukoliv budoucímu porušování práv duševního vlastnictví, čímž by byla ISP uložena povinnost obecného dohledu, která je v rozporu se čl. 15 odst. ECD.¹²⁷

Příkaz aktivního dohledu by byl dle soudu rovněž *zásahem do svobody podnikání* ISP, protože by společnosti Scarlet byla uložena povinnost na vlastní náklady zavést komplexní, nákladný a trvalý počítačový systém, což by bylo rovněž v rozporu s čl. 3 odst. 1 směrnice 2004/48, podle nějž „*nesmí být opatření k zajištění dodržování práv duševního vlastnictví nadměrně složitá nebo nákladná*“.¹²⁸ Vedle filtrování by zavedení tohoto mechanismu mohlo vést porušení *práva na soukromí a ochranu osobních údajů* uživatelů služby společnosti Scarlet Extended, dle SDEU filtrování obsahu nutně vede k jeho analyzování, tedy ke shromažďování a identifikaci IP adres uživatelů služby, tedy osobními údaji ve smyslu směrnice 95/46/ES¹²⁹.

¹²⁷ Rozsudek SDEU C-70/10 ze dne 24. listopadu 2011, Scarlet Extended SA vs. Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs SCRL (SABAM). ECLI:EU:C:2011:771. Bod 40

¹²⁸ Ibid, bod 48

¹²⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, která byla dne 24.5.2018 zrušena a nahrazena nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)

3.7.4 SABAM vs. Netlog

Zatímco výše uvedený případ *Scarlet vs. SABAM* se týkal poskytovatele internetového připojení, obdobně SDEU rozhodl i v případě poskytovatele hostingu věci C-360/10 *SABAM* proti Netlog NV¹³⁰. Společnost Netlog byla provozovatelem stejnojmenné sociální sítě, umožňující jejím uživatelům mj. zpřístupňovat veřejnosti hudební a audiovizuální díla autorů, skladatelů a vydavatelů, které společnost SABAM zastupovala.

Společnost SABAM (obdobně jako ve věci *Scarlet v. SABAM*) požadovala u příslušného místního soudu o vydání rozhodnutí, který by společnosti Netlog přikázal ukončit jakékoliv zpřístupňování děl z repertoáru společnosti SABAM, přičemž společnost Netlog na svou obranu uvedla, že zavedení požadované povinnosti by znamenalo fakticky uložení obecné povinnosti dohledu a je v rozporu se čl. 15 odst. 1 ECD.

Dle SDEU je nutno vykládat příslušné předpisy tak, že brání tomu, aby ISP poskytující hosting byla za účelem blokování zveřejněného obsahu uložena povinnost zavést systém, by filtroval informace uložené uživateli jeho služeb, který by se vztahoval na všechny uživatele bez rozdílu, preventivně, výlučně na vlastní náklady a bez časového omezení a který by byl způsobilý identifikovat soubory obsahující neoprávněně sdílená díla, která porušují práva nositele autorských práv.¹³¹

3.8 Shrnutí

Bezpečný přístav pro ISP poskytující hosting je vymezen v čl. 14 ECD a ust. § 5 ZSIS a stanovuje podmínky, za nichž ISP nevznikne odpovědnost ve vztahu k obsahu a informacím, které jsou na jím provozovanou platformu ukládány jejími uživateli. Bezpečný přístav se tedy netýká obsahu, který by byl vytvořen a/nebo zveřejněn samotným ISP nebo jeho zaměstnanci.

Jednou z těchto podmínek je, že ISP nevěděl, že platforma obsahuje protiprávní obsah, protože si není vědom skutečností, ze kterých by byla zjevná protiprávnost informací nebo proto, že s protiprávností nebyl účinně seznámen. Tuto vědomost o protiprávnosti obsahu ISP získá na

¹³⁰ Rozsudek SDEU C 360/10 ze dne 16.2.2012, *Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM) vs. Netlog NV*. ECLI:EU:C:2012:85.

¹³¹ *Ibid*, výrok rozsudku.

základě oznámení, které může být učiněno buď nositelem práv, jeho zástupcem nebo i třetí osobou. Forma tohoto oznámení není nijak stanovena, mělo by však obsahovat dostatečně identifikovat obsah, který má být sdílen neoprávněně a také zdůvodnění, v čem je spatřována jeho protiprávnost.

Jakmile se ISP dozví, že se na jím provozované platformě protiprávní obsah nachází, měl by daný obsah neprodleně odstranit, nebo k němu zamezit přístup. V opačném případě mu může vzniknout odpovědnost za zveřejněný obsah.

Další podmínkou, která vyplývá z judikatury SDEU je, že ISP nemá vykonávat aktivní roli, měl by mít neutrální roli a neznat ani kontrolovat obsah zveřejněný uživateli. ISP nemají povinnost preventivně monitorovat obsah platform, zda se na nich nenachází nějaký neoprávněně zveřejněný obsah.

4 DSM směrnice

4.1 Přijetí DSM směrnice a její implementace

Finální znění DSM směrnice bylo Evropským parlamentem v dubnu 2019 schváleno po čtyřech letech vyjednávání, jehož součástí byla dlouhá veřejná debata, neboť právní úprava obsažená v čl. 17 DSM směrnice je považována za kontroverzní a dle některých aktérů dokonce v rozporu s primárním právem EU.¹³²

DSM směrnice byla přijata jako součást strategie Digitálního jednotného trhu Evropské Komise a klade si za cíl modernizovat autorské právo v EU a „zajistit jeho přizpůsobení digitálnímu věku.“¹³³ Vedle zavedení výjimek a omezení autorských práv pro vědecký výzkum, vyučování nebo vytěžování dat má směrnice snížit tzv. value gap, tedy nerovnováhu mezi zisky, které díky provozování platforem ke sdílení obsahu online mají provozovatelé těchto platforem a mezi příjmy, které z obsahu sdíleného uživateli plynou nositelům autorských práv k dílům, jež jsou součástí obsahu nahrávaného uživateli služeb.¹³⁴

Vzhledem k tomu, že se jedná o směrnici, musí jednotlivé členské státy znění směrnice do národních právních řádů implementovat. Lhůta pro implementaci běžela po dobu 24 měsíců od přijetí DSM směrnice a uplynula dne 7.6. 2021. Ke dni uzavření textu této práce nebyl v ČR dosud přijat zákon, který by implementaci do národního právního řádu prováděl. K dispozici je vládní návrh legislativních změn vypracován Ministerstvem kultury, přičemž změny mají být obsaženy v novele autorského zákona a občanského zákoníku.¹³⁵¹³⁶ Tato práce pracuje se zněním a

¹³² Viz Kapitola 4.2. této práce

¹³³ Začínají platit nová pravidla EU v oblasti autorského práva, která pomohou tvůrcům, podnikům i spotřebitelům. Tisková zpráva Evropské Komise. In ec.europa.cz [online]. [cit. 2021-11-16]. Dostupné z https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/IP_21_1807.

¹³⁴ HUSOVEC, Martin, QUINTAS, João. How to License Article 17? Exploring the Implementation Options for the New EU Rules on Content-Sharing Platforms. GRUR International (Issue 4/2021, forthcoming). [online]. [cit. 2021-11-20]. Dostupné z <https://ssrn.com/abstract=3463011>. Str. 17

¹³⁵ Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Sněmovní tisk č. 1246/0. In psp.cz [online]. [cit. 2021-08-12]. Dostupné na <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=1246&CT1=0>

¹³⁶ Chystaná implementace DSM směrnice aneb čl. 17 po Česku. In pravni prostor.cz [online]. [cit. 2021-07-16]. Dostupné z <https://www.pravni prostor.cz/clanky/ostatni-pravo/chystana-implementace-dsm-smernice-aneb-cl-17-po-cesku>

důvodovou zprávou návrhu novely AZ, ačkoliv se konečné znění novely AZ v důsledku případných pozměňovacích návrhů v legislativním procesu může změnit.

4.1.1 Pozadí přijetí nové úpravy

Koncept value gap vzešel od vydavatelství, asociací, zájmových skupin a jiných aktérů hudebního průmyslu a je původně mířen směrem ke společnosti YouTube, jejíž platforma slouží mj. k poslechu hudby. Dle zástupců hudebního průmyslu je společnost YouTube díky ochraně poskytované bezpečným přístavem dle čl. 14 ECD zvýhodněna a nespravedlivě využívá duševní vlastnictví nositelů práv ve svůj prospěch tím, že profituje z obsahu zveřejněného jejími uživateli, který je často sdílen neoprávněně.¹³⁷

Podle zástupců hudebního průmyslu přispívá bezpečný přístav dle čl. 14 ECD k narušování hudebního trhu, na což poukazuje tím, že zisky, které mají nositelé práv za shlédnutí videí na Youtube neodpovídají těm, které nositelé práv mají z licencování děl společností jako je Spotify nebo Deezer, které jsou streamování hudby dedikovány. Jejich navrženým řešením by tedy bylo dorovnat „propast“ mezi zisky tím, že pomocí změny právní úpravy dosáhnou spravedlivějšího přerozdělení finančních prostředků, resp. získají více peněz od společnosti Youtube.¹³⁸

Evropská Komise a Evropský Parlament daly tomuto řešení za pravdu, bez ohledu na to, že společnosti typu Youtube mají jiný obchodní model, a tím, že jde o platformu, jejíž obsah je tvořen uživateli, je vystavena značně odlišným právním rizikům než společnosti typu Spotify¹³⁹, které provozují uzavřené hudební platformy a jednak mají výhradní kontrolu nad svým obsahem a jednak je tento obsah poskytován na základě uzavřených distribučních a licenčních smluv s nositeli práv.

4.1.2 Koncepce čl. 17 DSM směrnice

Komplexním rozbohem čl. 17 DSM směrnice se tato práce bude zabývat v následujících kapitolách. Ustanovení je významné z toho ohledu, že zavádí novou kategorii poskytovatelů

¹³⁷ BRIDY Annemarie, The Price of Closing the Value Gap: How the Music Industry Hacked EU Copyright Reform, 22 Vanderbilt Journal of Entertainment and Technology Law 323 (2020). Dostupné z: <https://scholarship.law.vanderbilt.edu/jetlaw/vol22/iss2/4>, str. 325

¹³⁸ Ibid. str. 326

¹³⁹ Ibid. str. 327

služeb informační, tj. poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online (dále jen „PSSOO“) i nový režim jejich odpovědnosti.

Činnost PSSOO je odchylně od předchozí právní úpravy¹⁴⁰ sdělováním autorských děl veřejnosti ve smyslu čl. 3 InfoSoc a aby se PSSOO vyhnuli vzniku odpovědnost za obsah zveřejněný uživateli platform, musí splnit řadu podmínek. PSSOO mají primárně uzavírat licenčních a obdobné smlouvy, na jejichž základě mají být nositelé práv odměňováni za zveřejňování autorských děl uživateli platform. V případech, kdy není oprávnění ke sdělení či zpřístupnění díla uděleno, mají mít PSSOO povinnost zajistit nedostupnost konkrétních autorských děl a pomocí automatizovaných nástrojů zabránit jejich opětovnému nahrání chráněných děl uživateli,¹⁴¹ přičemž nedodržení těchto povinností ze strany PSSOO by mohlo vést ke vzniku jejich odpovědnosti.

4.1.3 Kritika

Jde právě o stanovení povinnosti zabránit opětovnému nahrání chráněných děl prostřednictvím automatizovaných nástrojů, k níž směřuje převážná část kritiky odborné veřejnosti. Někteří akademici i neziskové organizace (např. Wikipedie) vyjádřili obavy, že čl. 17 DSM směrnice povede k omezení základní práv a svobod, zejména svobody slova tím, že PSSOO budou zavádět filtry, které sice automaticky blokuji obsah tvořený chráněnými díly, ale že tyto nástroje budou již stěží rozlišovat¹⁴², zda je obsah opravdu užíván neoprávněně, nebo zda je užíván na základě *fair use*, tedy dovoleného užití, jakým je např. karikatura nebo parodie.¹⁴³ Z tohoto důvodu taktéž podala Polská republika žalobu, již se domáhá určení neplatnosti této části čl. 17 DSM směrnice, popř. jeho zrušení v celém rozsahu.

Od přijetí směrnice vedla Komise sérii dialogů se zúčastněnými stranami, tedy s poskytovateli služeb pro sdílení obsahu online a uživateli těchto služeb, nositeli autorských práv, neziskovými organizacemi a akademiky, za účelem diskuse o vhodných postupech pro spolupráci mezi PSSOO

¹⁴⁰ Viz Kapitola 2 této práce.

¹⁴¹ Čl. 17 odst. 4 DSM směrnice

¹⁴² Safeguarding User Freedoms in Implementing Article 17 of the Copyright in the Digital Single Market Directive: Recommendations from European Academics. In ivir.nl [online]. [cit. 2021-10-28]. Dostupné z <https://www.ivir.nl/recommendationsarticle17/>

¹⁴³ Autorský zákon upravuje fair use (dovolené užití) v hlavě I díl 4 Omezení autorského zákona, kde upravuje, za jakých podmínek lze díla volně a bezplatně užít, např. ust. § 30 AZ volné užití díla pro osobní potřebu a užití na základě zákonných licencí, např. ust. § 34 AZ úřední a zpravodajská licence.

a nositeli autorských práv.¹⁴⁴ Výsledkem těchto jednání byl dokument, který následně sloužil k veřejné písemné konzultaci, na jejímž základě byly Komisí vydány Pokyny k čl. 17 DSM směrnice¹⁴⁵. Tyto pokyny nejsou právně závazné, nicméně mají sloužit jako podpůrný materiál pro implementaci DSM směrnice do národních právních řádů členských států. Většina členských států, včetně ČR, DSM směrnici v určené lhůtě neimplementovala, nejspíše jednak z důvodů spojených s pandemií COVID-19 a jednak v očekávání rozsudků ve C-692/18 Frank Peterson vs. Youtube Inc. a další a C-693/18 Elsevier Inc. vs. Cyando a rozhodnutí o žalobě podané Polskou republikou, kterou se žalobkyně domáhá určení neplatnosti čl. 17 DSM směrnice.¹⁴⁶

4.2 Otázka kompatibility čl. 17 DSM směrnice s LZPEU

Polsko podalo dne 24.5.2019 žalobu k SDEU ve věci C-401/19, Polská republika v. Evropský Parlament a Rada Evropské unie, v níž žalobkyně navrhuje, určení neplatnosti čl. 17 odst. 4 písm. b) DSM směrnice a poslední větu čl. 17 odst. 4 písm. c)¹⁴⁷ DSM směrnice a v případě, že by tato ustanovení nešla oddělit od zbytku, pak zrušit celý čl. 17 DSM směrnice.¹⁴⁸

Konkrétně jde o podmínku pod písm. b) vzniku odpovědnosti PSSOO, která má vzniknout, pokud neprokáže, že „v souladu s vysokými odvětvovými standardy odborné péče vynaložil veškeré úsilí k zajištění nedostupnosti konkrétních děl a jiných předmětů ochrany, o nichž mu nositelé práv poskytlí relevantní a nezbytné informace ...“¹⁴⁹ a z písm. c) „a vynaložil veškeré úsilí k zamezení jejich budoucímu nahrání v souladu s písmenem b)“¹⁵⁰

¹⁴⁴ Stakeholder dialogue on copyright. In digital-strategy.ec.europa.eu [online]. [cit. 2021-10-28]. Dostupné z <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/stakeholder-dialogue-copyright>

¹⁴⁵ Sdělení Komise Evropskému Parlamentu a Radě. Pokyny k článku 17 směrnice 2019/790 o autorském právu na jednotném digitálním trhu ze dne 4.6.2021. COM(2021) 288 final. In eur-lex.europa.eu [online]. [cit. 2021-10-16]. Dostupný z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:52021DC0288>

¹⁴⁶ ROSATI, Eleonora. The DSM Directive Two Years On: Do Things Ever Get Easier?. IIC, 2021. In doi.org [online]. [cit. 2021-10-17]. Dostupné z <https://doi.org/10.1007/s40319-021-01082-6>

¹⁴⁸ JÜTTE Bernd Justin. Regulating freedom of expression on online platforms? Poland's action to annul Article 17 of the Directive on Copyright in the Digital Single Market Directive [online]. [cit. 2021-10-25]. Dostupné z <https://europeanlawblog.eu/2021/02/03/regulating-freedom-of-expression-on-online-platforms-polands-action-to-annul-article-17-of-the-directive-on-copyright-in-the-digital-single-market-directive/>

¹⁴⁹ Čl. 17 odst. 4 písm. b) DSM směrnice

¹⁵⁰ Celý čl. 17. odst. 4 bod c) DSM směrnice zní: „ihned poté, co od nositelů práv obdržel dostatečně odůvodněné oznámení, znemožnil přístup k oznámeným dílům nebo jiným předmětům ochrany nebo je odstranil ze svých internetových stránek a vynaložil veškeré úsilí k zamezení jejich budoucímu nahrání v souladu s písmenem b).

Podle žalobkyně jsou tato ustanovení v rozporu se čl. 11 LZPEU, protože fakticky znamenají, že aby se PSSOO vyhnul odpovědnosti za obsah zveřejněný uživateli jeho služby, musí filtrovat obsah, který je na jeho platformu nahráván, tedy preventivní kontrolní mechanismus, který dle žalobkyně zasahuje do práva na svobodu projevu a informací dle čl. 11 LZPEU, aniž by zde byl splněn požadavek přiměřenosti a nezbytnosti omezení tohoto práva.¹⁵¹

4.2.1 Stanovisko generálního advokáta

Ke dni uzavření textu této diplomové práce SDEU o této žalobě nerozhodl, nicméně k dispozici je stanovisko generálního advokáta Saugmandsgaarda Øeho, který doporučil shledat čl. 17 DSM směrnice se čl. 11 LZPEU v souladu a návrh žalobkyně zamítnout.

Dle generálního advokáta, čl. 17 DSM směrnice sice představují zásah do práva na svobodu projevu a informací uživatelů služeb pro sdílení obsahu online, avšak toto právo není absolutní a může být za podmínek stanovených čl. 52 odst. 1 LZPEU omezeno. Toto omezení má být stanoveno zákonem, je-li respektována podstata tohoto práva a je-li dodržena zásada proporcionality při jeho omezování¹⁵² a dle generálního advokáta jsou podmínky pro omezení dodrženy.¹⁵³

Nicméně nový režim zavedený čl. 17 s sebou nese riziko toho, že v PSSOO budou z obavy vzniku odpovědnosti „blokovat nad míru“ i díla, která jsou nejsou užívána protiprávně a může tak docházet i k odstranění děl, na něž se vztahuje nějaká z výjimek či omezení autorského práva, jako jsou například zpravodajská licence¹⁵⁴ nebo licence pro karikaturu a parodii.¹⁵⁵

Generální advokát souhlasí se žalobkyní v tom, že se při výkonu této povinnosti dá očekávat hojně využívání nástrojů na automatické rozlišování obsahu, což považuje

¹⁵¹ Žaloba podaná dne 24. května 2019 – Polská republika v. Evropský parlament a Rada Evropské unie. (Věc C-401/19). In curia.europa.cz [online]. [cit. 2021-10-16]. Dostupné z <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=216823&pageIndex=0&doclang=CS&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=2395080>

¹⁵² Čl. 52 odst. 1 LZPEU

¹⁵³ Opinion Of Advocate General Saugmandsgaard Øe delivered on 15 July 2021, Case C-401/19 Republic of Poland v European Parliament, Council of the European Union. In curia.europa.eu [online]. [cit. 2021-10-16]. Dostupné z: https://curia.europa.eu/juris/document/document_print.jsf?docid=244201&text=&dir=&doclang=EN&part=1&occ=first&mode=req&pageIndex=0&cid=2395080

¹⁵⁴ Ust. § 34 písm. b.) AZ zní „Do práva autorského nezasahuje ten, kdo užije dílo ve spojitosti se zpravodajstvím týkajícím se aktuálních událostí, a to v rozsahu odpovídajícím informačnímu účelu.“

¹⁵⁵ Ust. § 58g AZ zní „Do autorského práva nezasahuje ten, kdo užije dílo pro účely karikatury nebo parodie.“

problematické, neboť tyto nástroje „odhalují obsah nikoliv porušení autorského práva“¹⁵⁶, neumí tedy rozpoznat kontext, v jakém je dílo užíváno, a může vést k neopodstatněnému odstraňování děl a omezování svobody projevu uživatel platform.

4.2.2 Legislativní záruky

S ohledem na výše uvedené zdůraznil generální advokát význam dostatečných legislativních záruk, aby bylo nadměrnému blokování a omezení svobody projevu zamezeno, což bylo dle jeho názoru u čl. 17 DSM směrnice dodrženo.

Jednak čl. 17 odst. 7 DSM směrnice stanoví, že spolupráce mezi PSSOO a nositeli práv nemá vést ke zhoršení dostupnosti děl, která jsou na platformy uživateli nahrávána a která autorská práva neporušují anebo se na ně vztahují výjimky. A jednak mají být napadená ustanovení vykládána ve světle čl. 17 odst. 8 DSM směrnice, která vylučuje povinnost obecného dohledu ze strany PSSOO.¹⁵⁷

Ačkoliv jsou dle generálního advokáta PSSOO dobře technicky vybaveni na to, aby zakročili proti neoprávněně sdílenému obsahu, nelze po nich vyžadovat, aby posoudili, zda dané dílo bylo či nebylo sdíleno oprávněně dle příslušných právních předpisů, často k tomuto nemají expertízu ani kapacitu.¹⁵⁸ Proto by se podle generálního advokáta z PSSOO „neměli stát soudci online zákonnosti, kteří jsou zodpovědní za rozhodování složitých právních otázek“¹⁵⁹ a tudíž by měli být PSSOO povinni filtrovat a blokovat pouze takový obsah, který soud již shledal v rozporu s právem anebo u něhož je protiprávnost na první pohled zřejmá.¹⁶⁰

¹⁵⁶ Opinion Of Advocate General Saugmandsgaard Øe delivered on 15 July 2021, Case C-401/19 Republic of Poland v European Parliament, Council of the European Union. In curia.europa.eu [online]. [cit. 2021-10-16]. Dostupné z:

https://curia.europa.eu/juris/document/document_print.jsf?docid=244201&text=&dir=&doclang=EN&part=1&oc=first&mode=req&pageIndex=0&cid=2395080, bod 148

¹⁵⁷ ROSATI, Eleonora: AG Øe advises CJEU to rule that Article 17 is COMPATIBLE with the EU Charter of Fundamental Rights and should not be annulled. In ipkitten.blogspot.com [online]. [cit. 2021-10-28]. Dostupné z <https://ipkitten.blogspot.com/2021/07/ag-e-advises-cjeu-to-rule-that-article.html>

¹⁵⁸ Opinion Of Advocate General Saugmandsgaard Øe delivered on 15 July 2021, Case C-401/19 Republic of Poland v European Parliament, Council of the European Union. In curia.europa.eu [online]. [cit. 2021-10-16]. Dostupné z:

https://curia.europa.eu/juris/document/document_print.jsf?docid=244201&text=&dir=&doclang=EN&part=1&oc=first&mode=req&pageIndex=0&cid=2395080, bod 197

¹⁵⁹ Ibid

¹⁶⁰ Ibid, bod 198

Další záruku ochrany má představovat čl. 17 odst. 9 DSM směrnice, dle kterého mají PSSOO mít povinnost „zavést účinné a rychlé mechanismy pro stížnosti a nápravu, které uživatelé jejich služeb budou moci využívat v případě sporů týkajících se znemožnění přístupu k jimi nahraným dílům nebo jiným předmětům ochrany nebo jejich odstranění.“ Takto podané stížnosti by pak měly být vyřizovány bez zbytečného odkladu a musí být podléhat přezkumu člověkem, jejich vyřizování nesmí být tedy plně automatizováno. Členské státy mají vedle přístupu k soudům za účelem uplatnění výjimek a omezení autorského práva zajistit i možnost mimosoudního řešení těchto sporů.

Generální advokát je toho názoru, že je čl. 17 DSM směrnice v souladu s LZPEU a žaloba Polska by měla být zamítnuta, avšak záleží SDEU se při rozsudku o žalobě shledá s jeho názory či nikoliv.

4.3 Poskytovatel služeb pro sdílení obsahu online

4.3.1 Pozitivní definice PSSOO

Jak již bylo uvedeno, DSM směrnice zvedla novou, speciální kategorii ISP, kategorii poskytovatele služeb pro sdílení obsahu online (PSSOO), který je ve čl. 2 odst. 6 DSM směrnice definován jako:

„poskytovatel služby informační společnosti, jehož hlavním účelem nebo jedním z hlavních účelů je uchovávat velký počet děl chráněných autorským právem nebo jiných předmětů ochrany nahrávaných jeho uživateli a zpřístupňovat je veřejnosti, přičemž poskytovatel tato díla a jiné předměty uspořádává a propaguje za účelem zisku.“

Podle recitálu č 62 DSM směrnice se má tato definice vztahovat pouze na poskytovatele online služeb, kteří tím, že poskytují obsah zveřejněný uživateli „*soutěží s ostatními online službami, které poskytují obsah, jako jsou služby audiovizuálního online přenosu, pro stejné cílové skupiny.*“ Jak již bylo uvedeno, úprava míří na regulaci platformy typu YouTube, která tím, že nabízí k přehrání jak hudební, tak audiovizuální díla nahraná jejími uživateli, je soutěžitelem služeb jako je hudební streamovací služba Spotify nebo Netflix, které nabízí obsah výlučně na základě smluv uzavřených s nositeli autorských práv.

Posouzení, zda se v daném případě jedná, či nejedná o PSSOO, by mělo být v každém případě posuzováno jednotlivě a s přihlédnutím k tomu, kdo tvoří cílovou skupinu dané služby,

nebo k tomu, jak velký počet chráněných autorských děl, které byly nahrány uživateli služby platforma obsahuje.¹⁶¹

4.3.1.1 Poskytovatel služby informační společnosti

Aby daný poskytovatel spadl do režimu dle DSM směrnice, musí splňovat kumulativně dané podmínky. Nejprve musí jít o ISP ve smyslu ECD, přičemž vzhledem k povaze služeb pro sdílení obsahu online, pod tuto definici nebude spadat žádný z ISP, jejichž služby spočívají v mere conduit (čl. 12 ECD), nebo v cachingu (čl. 13 ECD). Definice PSSOO předpokládá *aktivní roli platformy*¹⁶² tím, že ISP díla nahraná uživateli platformy uspořádává a za účelem zisku propaguje, což je v přímém rozporu s povahou služeb nejen dle čl. 12 a 13 ECD, čímž se mj. stanovuje aktivní roli pro platformy, které se podle dosavadní úpravy dle čl. 14 ECD a s tím související judikatury jako aktivní nekvalifikovaly.¹⁶³

4.3.1.2 Hlavní účel služby

Další podmínkou pro kvalifikaci PSSOO je, že hlavním účelem poskytovaných služeb je uchovávání a zpřístupňování chráněných děl, která jsou nahrávána jejich uživateli a ISP tato díla určitým způsobem uspořádává a za účelem zisku propaguje.

Při posuzování, co je hlavním účelem služby, je nutno určit, jaká je její hlavní funkce. Pro tyto případy může jako vodítko po sloužit např. rozsudek ve věci Uber¹⁶⁴, kde SDEU zde shledal, že činnost společnosti Uber není službou informační společnosti, ale přepravní služba, s níž je ze své podstaty spojena platforma, a nikoliv naopak a službu poskytovanou společností Uber nelze posuzovat jako službu informační společnosti, nýbrž jde o službu operující v odvětví dopravy.¹⁶⁵

¹⁶¹ Recitál č. 63 DSM směrnice.

¹⁶² SLIWKA, Rostislav. Poskytovatel služeb sdílení obsahu online dle směrnice (EU) 790/2019. *Revue pro právo a technologie*. [Online]. 2020, č. 21, s. 91-128. [cit. 2021-07-05]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/13228>, str. 104

¹⁶³ Viz Kapitola 3 této diplomové práce

¹⁶⁴ Viz Kapitola 1.1 této diplomové práce

¹⁶⁵ Rozsudek SDEU C-434/15 ze dne 20.12.2017, Asociación Profesional Elite Taxi vs. Uber Systems Spain SL. ECLI:EU:C:2017:981. Bod 33.

4.3.1.3 Velký počet děl a jiných předmětů ochrany nahrávaných uživatelů

Kritérium *velkého počtu děl* není v DSM směrnici nijak definováno či kvantifikováno a tato podmínka bude muset být posuzována soudy individuálně, přičemž by soudy měly vzít v potaz, jaké je cílové publikum služby a v kontextu toho, jaký je celkový počet souborů, který je na platformu uživateli nahrán.¹⁶⁶

4.3.1.4 Uspořádat a propagovat obsah za účelem zisku

Dle recitálu č. 62 DSM směrnice mají PSSOO uspořádat a propagovat obsah nahrávaný uživateli za účelem přímého nebo nepřímého zisku. To, zda PSSOO vykonávají svoji činnost za účelem zisku, nemá být posuzováno pouze z jejich právní formy, ale např. z konkrétního způsobu, jakým je obsah na platformě uspořádán.

Příkladem může být sociální síť Instagram, která zařazuje reklamu vedle příspěvků sdílených svými uživateli tak, že může být na první pohled stěží rozpoznatelné, že se jedná o reklamu, účel zisku je zde zřejmý. Na druhou stranu ale například to, že poskytovatel vybírá příspěvky nebo dary na pokrytí svých provozních nákladů nemusí znamenat, že jeho hlavním cílem je propagovat obsah sdílený uživateli za účelem zisku,¹⁶⁷ toto hledisko tak musí být posuzováno podle konkrétních okolností případu.

4.3.2 Negativní definice PSSOO

Čl. 2 odst. 3 DSM směrnice obsahuje i negativní definici, když stanovuje, kdo PSSOO není, ze které vyplývá, že úprava DSM směrnicí je určena poměrně úzkému okruhu z řad ISP a míří převážně na velké platformy pro sdílení obsahu. Úprava se nemá vztahovat na ty poskytovatele, jejichž hlavní účel činnosti je jiný než „*umožnit uživatelům nahrávat a sdílet velké množství obsahu chráněného autorským právem s cílem dosahovat z této činnosti zisk.*“¹⁶⁸

¹⁶⁶ Sdělení Komise Evropskému Parlamentu a Radě. Pokyny k článku 17 směrnice 2019/790 o autorském právu na jednotném digitálním trhu ze dne 4.6.2021. COM(2021) 288 final, str.

¹⁶⁷ Ibid.

¹⁶⁸ Recitál č. 62 DSM směrnice

Za PSSOO se dle DSM směrnice nepovažují ISP, jejichž služby nejsou poskytovány za účelem zisku:

- i.) neziskové online encyklopedie (např. Wikipedie),
- ii.) nezisková vzdělávací a vědecká úložiště,
- iii.) platformy pro vývoj a sdílení softwaru s otevřeným zdrojovým kódem (např. GitHub, GitLab)¹⁶⁹

Dále jsou z působnosti směrnice vyňati

- iv.) poskytovatelé služeb elektronických komunikací¹⁷⁰ ve smyslu směrnice EU 2018/1972,¹⁷¹

příkladem elektronických komunikací jsou VoIP¹⁷² služby, např. Whatsapp, Skype, e-mailové služby nebo služby pro okamžité zasílání zpráv, např. Facebook Messenger, iMessage,¹⁷³ Toto vymezení souvisí s tím, že PSSOO nemůže být subjekt, který slouží jako zprostředkovatel přenosu dat nebo prostředkovatel elektronické komunikace.¹⁷⁴

V neposlední řadě jsou z definice PSSOO vyňaty

- v.) online tržiště a
- vi.) mezipodnikové cloudové služby a cloudové služby, které uživatelům umožňují nahrávat obsah pro vlastní potřebu,

¹⁶⁹ Tyto služby jsou vyňaty převážně proto, že nejsou poskytovány za účelem zisku.

¹⁷⁰ Služba elektronických komunikací je definována v čl. 2 odst. 4 Směrnice 2018/1972 jako „služba obvykle poskytovaná za úplatu prostřednictvím sítí elektronických komunikací, která s výjimkou služeb poskytujících obsah přenášený prostřednictvím sítí a služeb elektronických komunikací nebo vykonávajících redakční dohled nad tímto obsahem zahrnuje tyto druhy služeb: a) „službu přístupu k internetu“ ve smyslu čl. 2 druhého pododstavce bodu 2 nařízení (EU) 2015/2120; b) „interpersonální komunikační službu“; c) služby spočívající zcela nebo převážně v přenosu signálů, například přenosové služby používané pro poskytování služby komunikace mezi stroji a pro vysílání;

¹⁷¹ Směrnice Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2018/1972 ze dne 11. prosince 2018, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace

¹⁷² VoIP (Voice over Internet Protocol) je služba, která umožňuje přenos hlasu v digitalizované podobě přes internet.

¹⁷³ I Skype je službou elektronických komunikací. In epravo.cz [online]. [cit. 2021-07-09]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/i-skype-je-sluzbou-elektronickych-komunikaci-109570.html>

¹⁷⁴ SLIWKA, Rostislav. Poskytovatel služeb sdílení obsahu online dle směrnice (EU) 790/2019. Revue pro právo a technologie. [Online]. 2020, č. 21, s. 91-128. [cit. 2021-07-05]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/13228>, str. 101

ISP, kteří provozují tyto jsou z působnosti DSM směrnice vyňati především proto, že cíl jimi poskytovaných služeb je jiný než umožnit zveřejňování velkého množství chráněných děl veřejnosti.

4.3.3 PSSOO v českém právním řádu

Návrh novely AZ předpokládá vložení nového dílu č. 6 s názvem „*užití díla poskytovatelem služby online*“. V ust. § 46 odst. 1 návrhu novely AZ je obsažena definice PSSOO:

„poskytovatel služby informační společnosti, jejímž hlavním účelem nebo jedním z jejích hlavních účelů je ukládat a sdělovat veřejnosti velký počet děl nahrávaných uživatelem takové služby a která soutěží nebo může soutěžit s jinými online službami zpřístupňujícími díla stejné cílové skupině, přičemž poskytovatel takové služby tato díla uspořádává a propaguje za účelem zisku.“

Důvodová zpráva návrhu novely AZ přebírá zdůvodnění obsažené v recitálech DSM směrnice, a zdůrazňuje, že posouzení, zda se v daném případě jedná o PSSOO je nutno provádět individuálně, s ohledem zejména na cílové publikum služby provozovatelé PSSOO a množství souborů, které obsahují autorskoprávně chráněný obsah.¹⁷⁵ Ust. § 46 odst. 2 návrhu novely AZ obsahuje negativní definici, kterou přejímá beze změn oproti DSM směrnici.

4.3.4 Nepřesnosti v překladu

Česká úprava přejímá definici PSSOO ze čl. 2 odst. 6 DSM směrnice téměř identicky, s tím rozdílem, že český překlad směrnice užívá „*uchovávat velký počet děl... a zpřístupňovat je veřejnosti...*“, zatímco návrh novely AZ volí formulaci „*ukládat a sdělovat veřejnosti velký počet děl...*“

Český zákonodárce se zde odchýlil od českého znění DSM směrnice, v důvodové zprávě se s tímto nijak výslovně nevyrovnává, a tím fakticky napravil nepřesnost v překladu DSM směrnice. Podle Sliwky¹⁷⁶ totiž může formulace v definici PSSOO, že jde o ISP, jehož účelem je

¹⁷⁵ Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Sněmovní tisk č. 1246/0, str. 50

¹⁷⁶ Ibid, str. 114

uchovávat velké množství autorských děl nahraných jeho uživateli a ty „zprístupňovat veřejnosti“ vést k mylnému výkladu a je dle jeho názoru, by definice PSSOO správně měla obsahovat formulaci „poskytovat přístup veřejnosti“, který lépe odpovídá anglickému „give public access to“, jak je uvedeno v anglickém znění jednak recitálu č. 66 a jednak definice v PSSOO v čl. 2 odst. 6 DSM směrnice.

Český překlad směrnice pro tentýž výraz používá v textu dva různé překlady, v recitálu č. 66 DSM směrnice „...poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online poskytují přístup k obsahu, který nenahráli oni...“ avšak definice v čl. 2 odst. 6 DSM směrnice používá již zmíněné „zprístupňovat veřejnosti“. Návrh novely AZ však pro vyjádření stejného významu užívá pojem výraz „sdělování veřejnosti“ ve smyslu ust. § 18 AZ.

Použití „zprístupňovat veřejnosti“ je dle Sliwky¹⁷⁷ problematické, protože jde o specifickou součást práva na sdělování děl veřejnosti a práva na zpřístupnění předmětů ochrany veřejnosti ve smyslu čl. 3 InfoSoc směrnice a mohlo by vést k mylnému výkladu, podle něž by bylo nutno zkoumat, „zda účelem PSSOO je provádět pouze a jenom toto konkrétní zpřístupňování předmětů ochrany ve smyslu čl. 3 [InfoSoc směrnice].“¹⁷⁸ Dle mého názoru je formulace českým zákonodárcem zvolená „sdělovat veřejnosti“ vhodnější, protože se jasněji vztahuje přímo k právu sdělování veřejnosti ve smyslu ust. § 18 AZ.

4.4 Vztah čl. 17 DSM směrnice k InfoSoc směrnici

Dle čl. 17 odst. 1 DSM směrnice mají členské státy povinnost stanovit, že PSSOO tím, že zveřejňují obsah nahraný jejich uživateli provádějí sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 3 InfoSoc. Tímto zavádí pro část ISP zcela nový právní režim, podle dosavadních výkladů SDEU totiž PSSOO uskutečňovali sdělování veřejnosti jen v určitých případech. V rozsudku ve věci YouTube¹⁷⁹ SDEU došel k závěru, že činnost těchto platforem nepředstavuje sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 3 InfoSoc, ledaže by ISP k zpřístupnění takového obsahu aktivně přispívali, a to

¹⁷⁷ SLIWKA, Rostislav. Poskytovatel služeb sdílení obsahu online dle směrnice (EU) 790/2019. Revue pro právo a technologie. [Online]. 2020, č. 21, s. 91-128. [cit. 2021-07-05]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/13228>, str. 114

¹⁷⁸ Ibid, str. 115

¹⁷⁹ Rozsudek ve spojených věcech C-682/18 a C-683/18 ze dne 22.6.2021. Frank Peterson vs. Google LLC, Youtube Inc., Youtube LLC, Google German GmbH a Elsevier Inc. Vs. Cyando AG. ECLI:EU:C:2021:503.

například tím, by takový obsah vědomě podporovali svým obchodním modelem, který by uživatele platformy motivoval k nahrávání autorských děl bez oprávnění.

Ustanovení čl. 17 DSM směrnice tedy tvoří *lex specialis* jak ve vztahu ke čl. 3 InfoSoc, tak ke čl. 14 ECD. Dle Pokynů Komise čl. 17 DSM směrnice však nemá zavádět „nové právo v oblasti autorského práva Unie“,¹⁸⁰ ale má pojem sdělování veřejnosti upravovat pouze pro účely DSM směrnice a účelem tohoto ustanovení není změnit význam tohoto pojmu v jiných předpisech EU. Stejně tak by čl. 17 DSM směrnice neměl ovlivnit právní úpravu bezpečného přístavu dle čl. 14 ECD, která se nadále vztahuje na ISP, jejichž služby sice spočívají v hostingu ale nikoliv ve sdělování obsahu online, a tudíž spadají mimo rámec směrnice o DSM.¹⁸¹

V návrhu novely AZ má být tato zanesena do ust. § 18 odst. 2 AZ, které v současné době zní: „Sdělováním díla veřejnosti podle odstavce 1 je také zpřístupňování díla veřejnosti způsobem, že kdokoli může mít k němu přístup na místě a v čase podle své vlastní volby zejména počítačovou nebo obdobnou sítí.“

a které má být nově doplněno o větu, že „tímto sdělováním díla veřejnosti je také zpřístupňování díla veřejnosti poskytovatelem služby pro sdílení obsahu online podle § 46 odst. 1 [AZ], bylo-li dílo nahráno uživatelem takové služby.“¹⁸²

Z důvodové zprávy k novele AZ a z odůvodnění směrnice vyplývá, že úprava odpovědnosti PSSOO se nevztahuje na takové ISP, jejichž hlavní činnost spočívá v neoprávněném šíření autorských děl nebo v usnadňování jejich pirátství, ačkoliv tyto platformy by mohly naplňovat podmínky pro klasifikaci PSSOO. Činnost těchto platforem tak bude nejspíše nadále posuzována dle InfoSoc směrnice a související judikatury.¹⁸³

¹⁸⁰ Sdělení Komise Evropskému Parlamentu a Radě. Pokyny k článku 17 směrnice 2019/790 o autorském právu na jednotném digitálním trhu ze dne 4.6.2021, str. 3

¹⁸¹ Recitál č. 65 DSM směrnice

¹⁸² Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Sněmovní tisk č. 1246/0, str. 2

¹⁸³ Viz kapitola 2 této práce.

4.5 Vztah čl. 17 DSM směrnice k ECD

Dle čl. 17 odst. 3 DSM směrnice, pokud PSSOO provádí sdělení nebo zpřístupnění chráněných děl veřejnosti za podmínek dle této směrnice, nevztahuje se na případy dle čl. 17 směrnice o DSM úprava omezení odpovědnosti dle čl. 14 ECD a se PSSOO nemohou dovolat bezpečného přístavu dle ECD a vztahují se na ně pouze podmínky vyloučení odpovědnosti stanovené DSM směrnicí¹⁸⁴.

4.6 Podmínka získání oprávnění k výkonu práva

Vzhledem k tomu, že dle nové úpravy tím, že PSSOO poskytují přístup veřejnosti k obsahu zveřejněnému jejich uživateli, potenciálně skládajícího se z chráněných děl, nyní provádějí PSSOO *sdělování* autorských děl *veřejnosti*, čímž chráněná díla sami užívají, je jim stanovena povinnost získat k tomuto sdělování svolení od nositelů práv.

Podoba tohoto svolení není stanovena, může jít o jednostranný souhlas, uzavřením by mělo být učiněno uzavřením licenční, distribuční nebo podobné smlouvy, na základě bezplatné Creative Commons licence apod. Úprava se tak snaží podpořit rozvoj *trhu s licencemi*¹⁸⁵, avšak ustanovení by nemělo omezovat smluvní svobodu stran a PSSOO by neměli mít povinnost smlouvu uzavřít, pokud by tak mělo být učiněno za nepřiměřených podmínek, musí však případně prokázat, že k získání svolení vynaložili veškeré úsilí.

Tato svolení by měla zahrnovat i zpřístupňování děl veřejnosti, které uskutečňují uživatelé platform, kteří a kteří tak nejednají v rámci své podnikatelské činnosti anebo jejichž činnost nevytváří významné příjmy. Toto ustanovení směrnice o DSM nijak více neodůvodňuje ani nevyjasňuje, co např. znamenají *významné příjmy*. Nicméně lze se domnívat, že ovlivní vyjednávání licenčních smluv mezi PSSOO a nositeli práv, případně může ovlivnit chování PSSOO k uživatelům, kterým činnost na jejich platformě vytváří významné příjmy.

Toto ustanovení totiž reflektuje realitu sociálních sítí, které jsou ve velké míře používány nejen obchodními společnostmi, ale i influencery, tzn. vlivnými uživateli sociálních sítí, kteří

¹⁸⁴ Pro nedostatek vhodnější terminologie bude pro tyto podmínky vyloučení odpovědnosti dle čl 17 odst. 4 DSM k těmto podmínkám odkazováno jako k bezpečnému přístavu dle čl. 17 DSM směrnice.

¹⁸⁵ Ibid, str. 52

prostřednictvím svého obsahu dokážou ovlivňovat chování ostatních uživatel. S influencery spolupracují obchodní společnosti za účelem sdílení reklam propagujících jejich značku, přičemž influenceri mají ze své činnosti značné příjmy, odhaduje se, že velikost trhu influencer marketing trhu dosáhne v roce 2021 18,8 mld. USD¹⁸⁶.

Nic však nebrání tomu, aby součástí případných licenčních smluv mezi PSSOO a nositeli práv byla zahrnuta činnost jak *profesionálních*, tak *běžných uživatel*, ale bylo by nespravedlivé od sebe tyto dvě skupiny uživatel neodlišovat a stanovit PSSOO bez dalšího povinnost uzavřít uzavře licenční smlouvy i pro profesionální uživatele. Takto může být povinnost získání svolení ke sdělování děl veřejnosti buď předmětem samostatného vyjednávání s nositeli práv, nebo, například může PSSOO uzavře licenční smlouvu ke sdělování děl pro všechny uživatele s tím, že s profesionálními uživateli uzavře PSSOO sublicenční smlouvu za podmínek odlišných od běžných uživatel.

Povinnost získání licence je vnímána jako problematická a pro PSSOO může být obtížné ji splnit, vzhledem k vzhledem k fragmentaci kolektivních správců v EU, licenční smlouva uzavřená s kolektivním správcem v jednom členském státě může být omezena pouze na území toho konkrétního státu. Licenční smlouvy uzavírané pro oblast napříč členskými státy jsou v současné době spíše výjimkou., nehledě na to, že může být obtížné dosáhnout shody na rozsahu licence a obsáhnout pod licenci různé způsoby zacházení s obsahem, jak je dnes pro uživatele běžné, jako jsou různé remixy děl apod.¹⁸⁷ Tato povinnost může mít za následek omezení tvorby obsahu na internetu, a tím i omezení práva na svobodu projevu a informací.¹⁸⁸

4.7 Bezpečný přístav dle čl. 17 DSM směrnice

V případě, že PSSOO nezíská svolení ke sdělení díla veřejnosti prováděným PSSOO dle čl. 17 odst. 1 DSM směrnice, může PSSOO vzniknout odpovědnost za neoprávněné sdělování chráněných děl veřejnosti. Této odpovědnosti se daný PSSOO může zprostit po splnění

¹⁸⁶ 100 Influencer Marketing Statistics For 2021, In influencermarketinghub.com [online]. [cit. 2021-11-16]. Dostupné z <https://influencermarketinghub.com/influencer-marketing-statistics/>

¹⁸⁷ BARRETT, S.A.J. Article 17 od the DSM-directive: Striking a Fair Balance? online]. In: arno.uvt.nl [cit. 2021-10-24]. Dostupné z <http://arno.uvt.nl/show.cgi?fid=148248>, str. 40

¹⁸⁸ SENFTLEBEN, Martin, Bermuda Triangle – Licensing, Filtering and Privileging User-Generated Content Under the New Directive on Copyright in the Digital Single Market (April 4, 2019). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3367219> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3367219>, str. 4

kumulativně stanovených podmínek, jde tedy o jakousi obdobu bezpečného přístavu pro účely DSM směrnice.

PSSOO nebude odpovědný za neoprávněné sdělování díla prostřednictvím jeho zpřístupňování veřejnosti pokud:

„a) vynaložil veškeré úsilí k získání svolení,

b) v souladu s vysokými odvětvovými standardy odborné péče vynaložil veškeré úsilí k zajištění nedostupnosti konkrétních děl a jiných předmětů ochrany, o nichž mu nositelé práv poskytli relevantní a nezbytné informace a v každém případě

c) ihned poté, co od nositelů práv obdržel dostatečně odůvodněné oznámení, znemožnil přístup k oznámeným dílům nebo jiným předmětům ochrany nebo je odstranil ze svých internetových stránek a vynaložil veškeré úsilí k zamezení jejich budoucímu nahrání v souladu s písm. b).“¹⁸⁹

Na tyto splnění těchto podmínek je nutno nahlížet individuálně a v souladu se zásadou proporcionality, přičemž v konkrétním případě by měl být zohledněn i.) typ a rozsah poskytovaných služeb, ii.) cílové publikum poskytovaných služeb, iii.) typ chráněných děl nahraných uživateli služby, iv.) dostupnost (včetně finanční) vhodných a účinných technických prostředků.

Ustanovení tohoto článku implementuje v návrhu novely AZ ust. § 47 návrhu novely AZ, které obdobně, ač s drobnými odchylkami, jak jsou popsány níže, obsahuje výčet kumulativně stanovených podmínek při jejichž splnění, PSSOO nebude odpovídat za neoprávněné sdělování díla veřejnosti ve smyslu ust. § 18 odst. 2 AZ (v novelizovaném znění).

4.7.1 Veškeré úsilí k získání svolení

Na prvním místě pro vyloučení odpovědnosti za neoprávněné sdělení díla je podmínka vynaložení *nejlepšího úsilí* k získání oprávnění tohoto výkonu. Návrh novely AZ se zde odchyluje od českého překladu směrnice DSM, protože stanovuje na poskytovatele služby pro sdílení obsahu online požadavek využít *nejlepší úsilí* jakožto doslovný překlad anglického „*best efforts*“, namísto

¹⁸⁹ Čl. 17 odst. 4 DSM směrnice

veškerého úsilí, které uvádí směrnice DSM. Toto zákonodárce v návrhu novely AZ zdůvodňuje tím, že má za to, že je tento pojem vhodnější a lépe reflektuje záměr Komise, přičemž má být chápán jako „*řádná odborná péče, kterou je možno od profesionála požadovat*“¹⁹⁰. Stejně tak návrh novely AZ používá pojem oprávnění namísto svolení, vzhledem k tomu, že jde o pojem v AZ v tomto významu standardně užívaný, pro účely této práce je, není-li stanoveno jinak, užívána terminologie dle DSM směrnice

To, zda PSSOO vynaložil veškeré úsilí k získání svolení je nutno posuzovat individuálně, přičemž dle ve svých Pokynech Komise stanovuje minimální požadavky, které lze po PSSOO k prokázání úsilí vyžadovat. PSSOO by měli navázat kontakt s těmi nositeli práv, které lze snadno určit, případně kontaktovat příslušné kolektivní správce. Naopak dle Komise by členské státy neměli po PSSOO vyžadovat, aby aktivně vyhledávali nositele práv, které nelze snadno určit.¹⁹¹

Pokud PSSOO nositele práv kontaktuje v dobré víře za účelem udělení svolení s tím, že nabídne spravedlivé smluvní podmínky pro obě strany, a tento nositel práv udělení svolení odmítne, pak dle Pokynů Komise lze mít za to, že PSSOO vynaložil nejlepší úsilí. Licenční smlouvy uzavírané mezi PSSOO a nositeli práv mají být spravedlivé a nositelé práv by měli za poskytnutí licencí obdržet přiměřenou odměnu.¹⁹² Naopak, pokud by PSSOO odmítl uzavřít licenční smlouvu, která mu byla nabídnuta za spravedlivých podmínek, tak lze dle Komise mít za to, že veškeré úsilí k získání svolení nevynaložil.

4.7.2 Veškeré úsilí k zajištění nedostupnosti děl

U druhé podmínky bezpečného přístavu dle čl. 17 DSM směrnice se návrh novely AZ taktéž odlišuje od českého překladu DSM směrnice, což v důvodové zprávě toto nijak neobjasňuje. Zatímco směrnice po PSSOO vyžaduje, aby *vynaložil veškeré úsilí k zajištění nedostupnosti konkrétních děl (best efforts to ensure the unavailability of specific works)*, návrh novely AZ zvolil „vynaložil nejlepší úsilí k zamezení nahrání díla“. Použití nejlepšího úsilí jako přesnějšího ekvivalentu zákonodárce zvolil už v první podmínce a je s ní tedy konzistentní, avšak formulace

¹⁹⁰ Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Sněmovní tisk č. 1246/0, str. 52

¹⁹¹ Sdělení Komise Evropskému Parlamentu a Radě. Pokyny k článku 17 směrnice 2019/790 o autorském právu na jednotném digitálním trhu ze dne 4.6.2021. COM(2021) 288 final, str. 9

¹⁹² Recitál č. 61 směrnice o DSM

zamezení nahrání díla se jeví jako problematická, protože svým významem jde jen o jeden ze způsobů, jak zajistit nedostupnost děl, protože hlavním způsobem by mělo být odstranění nebo omezení přístupu k takovým dílům.

V této fázi legislativního procesu lze tuto rozdílnou formulaci přičítat spíše legislativní chybě než záměru zákonodárce, při studiu důvodové zprávy totiž zákonodárce opakovaně používá formulaci *zajištění nedostupnosti díla*¹⁹³ a nikoliv *zamezení nahrání díla*, dá se očekávat, že tato nesrovnalost bude při pokračování legislativního procesu odstraněna.

4.7.3 Relevantní a nezbytné informace

Aby PSSOO mohl zajistit nedostupnost děl, musí od nositele práv nejprve obdržet *relevantní a nezbytné informace*, s jejichž pomocí má dílo identifikovat. Zde lze očekávat, že bude vyžadována stejná specifikace obsahu jako v případě bezpečného přístavu dle čl. 14 ECD, tedy identifikovat dílo nejlépe pomocí odkazu na konkrétní soubor, který obsahuje chráněné dílo, název souboru, velikost souboru, datum nahrání apod.

4.7.4 Volba opatření

K zajištění nedostupnosti má PSSOO zvolit opatření, která splňují *vysoké odvětvové standardy*, tento pojem není v DSM směrnici definován, a i ve svých pokynech se Komise snaží vyhnout doporučení konkrétních technologií s ohledem na nepřetržitý vývoj užívaných technologií.

Z průběhu dialogů Komise se zúčastněnými aktéry vyplynulo, že PSSOO s významným tržním podílem, běžně používají technologie rozpoznávání obsahu. Příkladem je již zmíněná technologie YouTube Content ID, která je určena nositelům práv a umožňuje poskytnout databázi jimi vlastněných nebo spravovaných autorských děl společnosti YouTube, přičemž proti této databázi jsou soubory nahrávané uživateli kontrolovány. Nositelé práv pak mají možnost video buď zablokovat, anebo ho *zpeněžit* a získávat tak část odměny získané z reklamy, která je s videem

¹⁹³ Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Sněmovní tisk č. 1246/0, str. 53

spojena.¹⁹⁴ Obdobné technologie však nelze považovat za tržní standard, protože ne vždy jsou dostupné PSSOO s menším tržním podílem.

Vedle technologií pro rozpoznávání jsou k dispozici i další technologie, jako je např. používání vodoznaku, který může být umístěn na původní dílo a díky němu jde rozpoznat jeho shoda s dílem zveřejněným uživateli, použití metadat, tzn. dat, která obsahují data o daném souboru, jako je název díla, nebo vyhledání dle klíčových slov.¹⁹⁵

To, zda PSSOO vyvinuli *veškeré úsilí* k zajištění nedostupnosti děl, je nutno hodnotit individuálně, a zohlednit druh a velikost služby, přičemž u PSSOO s významným tržním podílem se dá očekávat užití pokročilejších technologií než u ostatních PSSOO, druhu obsahů nahrávaných uživateli, tj. např. nakolik je daný obsah pro platformu obvyklý.¹⁹⁶

4.7.5 Odstranění díla na základě oznámení a zamezení jeho opětovnému nahrání

Třetí podmínkou pro vyvinění se z odpovědnosti za sdělení díla veřejnosti bez oprávnění je dle čl. 17 odst. 4 DSM směrnice povinnost PSSOO neprodleně poté, co od nositelů práv obdrží dostatečně zdůvodněné oznámení, znemožnit přístup k dílům, která byla na jím provozované platformě uživateli zveřejněna.

Dle doporučení Komise o opatřeních pro efektivní boj proti nezákonnému obsahu online by tato oznámení měla být *„dostatečně přesná a odůvodněná, tak aby dotčený poskytovatel hostingových služeb mohl informovaně a s náležitou péčí rozhodnout o obsahu, k němuž se oznámení vztahuje, zejména pokud jde o to, zda je obsah nutné považovat za nezákonný a je třeba ho odstranit nebo znepřístupnit.“*¹⁹⁷ V oznámení by měly být zahrnuto jednak umístění protiprávního obsahu, ale rovněž odůvodnění, z něhož je patrná jeho protiprávnost.¹⁹⁸

¹⁹⁴ Jak systém Content ID funguje. In support.google.com [online]. [cit. 2021-11-16]. Dostupné z <https://support.google.com/youtube/answer/2797370?hl=cs#zippy=%2Cjak%C3%A9-maj%C3%AD-vlastn%C3%ADci-autorsk%C3%BDch-pr%C3%A1v-mo%C5%BEnosti>

¹⁹⁵ Sdělení Komise Evropskému Parlamentu a Radě. Pokyny k článku 17 směrnice 2019/790 o autorském právu na jednotném digitálním trhu ze dne 4.6.2021. COM(2021) 288 final, str. 13

¹⁹⁶ Ibid.

¹⁹⁷ Doporučení Komise o opatřeních pro efektivní boj proti nezákonnému obsahu online ze dne 1.3.2018, In data.consilium.europa.eu [online]. [cit. 2021-11-17]. dostupné z <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6717-2018-INIT/cs/pdf>

¹⁹⁸ Ibid.

Vedle toho má PSSOO vynaložit veškeré úsilí k tomu, aby takto oznámená díla již nebyla opětovně uživateli nahrávána. Jak již bylo zmíněno výše, tato povinnost (režim notice and stay down) je vnímána jako nejvíce problematická, ačkoliv Komise i ve svých Pokynech zdůrazňuje, že tato povinnost nemá vést k obecné povinnosti dohledu¹⁹⁹ a preventivní filtraci obsahu, její reálný dopad však bude nutno posoudit až při její aplikaci v praxi. Návrh novely AZ tuto povinnost přebírá bez modifikací, což představuje novinku v českém právním řádu, ZSIS totiž povinnost zvláštního dohledu vylučuje.

Zde může mít pro výklad velký význam očekávané budoucí rozhodnutí SDEU o žalobě podané Polskou republikou, neboť generální advokát se ve svém stanovisku vyjádřil tak, že by se měla vztahovat pouze na díla, o jejichž nelegální povaze již bylo soudem rozhodnuto.²⁰⁰

Bez ohledu na všechny poskytnuté záruky, je pro mne obtížné si představit, že by tato povinnost fakticky nevedla k nadměrnému odstraňování obsahu a tím k omezování svobody projevu. Poskytovatelé některých platforem jsou již nyní kritizováni za to, že jsou při odstraňování příliš přísní a odstraňují obsah, který není protiprávní ani závadný, i mj. proto, že obsah je automaticky filtrován. Tím, že se nyní zpřísní režim jejich odpovědnosti, budou motivováni o to více k odstraňování obsahu, a ačkoliv by měli zavést mechanismy pro ochranu práv uživatelů, kde se by se uživatelé mohli odvolat vůči případného nesprávného odstranění obsahu dovolat, jsem vzhledem k počtu uživatelů a zveřejněných příspěvků na těchto platformách skeptická vůči jeho řádnému fungování.

4.8 Zvláštní režim pro start-upy

Dle čl. 17 odst. 6 DSM směrnice jsou z režimu podle odst. 4 vyčleněny dvě zvláštní kategorie poskytovatelů, tzv. *start-upů*, jejichž podmínky bezpečného přístupu se liší od podmínek stanovených pro ostatní PSSOO. Tyto dvě kategorie start-upů jsou pak od sebe navzájem odlišeny počtem návštěvníků, kteří jejich platformy navštíví.

Start-upy jsou od ostatních PSSOO odlišeny dvěma podmínkami:

- i.) jsou veřejnosti na území Unie k dispozici po doby kratší, než 3 roky a zároveň

¹⁹⁹ V DSM směrnici je obecná povinnost dohledu zakázána ust. čl. 17 odst. 8

²⁰⁰ Viz kapitola 4.2 této práce

- ii.) mají roční obrat nižší než 10 milionů EUR, vypočtený v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES (20).²⁰¹

Mají-li tyto start-upy méně než 5 milionů průměrných měsíčních jedinečných návštěvníků²⁰², pak je jejich podmínka pro kvalifikaci pod bezpečný přístav omezena pouze na dodržení podmínky vynaložil veškeré úsilí k získání svolení a na povinnost znemožnit přístup k dílům nebo díla odstranit ihned poté, co obdrží dostatečně odůvodněné oznámení.

Do druhé kategorie start-upů lze zařadit ty, které mají více než 5 milionů průměrných měsíčních jedinečných návštěvníků, jejich podmínky pro bezpečný přístav jsou stanoveny stejně, jako u předchozí kategorie s tím rozdílem, že je jim stanovena povinnost prokázat, že vynaložili veškeré úsilí k zamezení dalšímu nahrávání děl, k nimž jim byly poskytnuty relevantní informace.

Návrh novely AZ implementuje tyto články do ust. § 48 AZ bez výraznějších odchylek. Důvodová zpráva návrhu novely AZ nicméně upozorňuje, že tento režim start-upů by neměl být v žádném případě zneužíván, například v situacích, kdy by stejný PSSOO vytvářel nové služby, nebo tyto služby poskytoval pod novým jménem, aby nadále čerpal výhod tohoto mírnějšího režimu.²⁰³

4.9 Shrnutí

Cílem DSM směrnice je vyrovnat propast mezi příjmy nositelů práv a poskytovatelů služeb pro sdílení obsahu online, a to podporou trhu s licencemi.

DSM směrnice zavádí nový právní režim, který stanoví, že PSSOO svou činností sdělují díla veřejnosti, čímž se značně odchýlila od dosavadní úpravy. Dle InfoSoc směrnice a s ní související judikatury sdělovali poskytovatelé díla veřejnosti jen v případech, kdy za účelem zisku aktivně podporovali uživatele jejich platform ke sdílení nelegálních děl. Dle DSM směrnice si má PSSOO opatřit od nositelům práv opatřit oprávnění ke zveřejnění děl pro sebe a pro své

²⁰¹ Pravidla pro výpočet velikosti podniků jsou stanovena pro účely evropských dotací v Doporučení Komise č. 2003/361/ES, o definici mikropodniků, malých a středních podniků. [online]. [cit. 2021-11-16]. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32003H0361>

²⁰² Vypočteno dle předchozího kalendářního roku

²⁰³ Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Sněmovní tisk č. 1246/0. str. 55

uživatele a pokud tak neučiní, případně pokud neprokáže, že vynaložil veškeré úsilí k získání takového svolení, může být odpovědný za neoprávněné sdělování děl veřejnosti. Získávání těchto oprávnění a uzavírání licenčních smluv může být vzhledem k fragmentaci kolektivních správců dle jednotlivých členských států a jednotlivých odvětví obtížné.

Problematicky je vnímána taktéž povinnost PSSOO zajistit, aby v případě, že odstraní neoprávněně sdílená díla, zamezil i jejich opětovnému nahrání. Tato povinnost je opakovaně kritizována a je i předmětem žaloby podané Polskou republikou, která navrhuje zrušení této povinnosti pro rozpor s obecnou povinností dohledu a rozpor s LZPEU. Dle stanoviska generálního advokáta však čl. 17 DSM poskytuje dostatečné záruky k tomu, aby nedocházelo k porušování práva na svobodu projevu a na informace, a proto není v rozporu s evropským právem, do jisté míry se očekává, že SDEU rozhodne podobně.

V ČR má být DSM směrnice transponována do autorského zákona, v dispozici je návrh novely zákona, která však ještě nebyla projednána a není tedy jasné, v jaké podobě bude přijata.

5 Nároky poškozeného vůči ISP

Odpovědnost ISP za cizí obsah je sekundární, je tedy spojena s odpovědností uživatele jako primárního škůdce, není-li jeho jednání protiprávní (např. z důvodu, že má oprávnění sdílet veřejnost dílo, jedná se o dovolené užití díla), nebude protiprávní ani jednání ISP. V případech, kdy je jednání účastníka protiprávní, ale ISP svědčí ochrana bezpečného přístavu, má součinnost ISP důležitý význam, přičemž v tomto případě nepůjde o sankce vůči ISP, ale o situace, kdy je ISP „povolána na ochranu práv jiných.“²⁰⁴ Nositelé práv se na ISP obracejí, neboť vymáhání některých nároků je jednodušší po ISP než po uživateli, kterého lze často obtížně identifikovat nebo efektivně zajistit jeho součinnost. Těmto „nevinným“ ISP může být uložena povinnost formou předběžného opatření, kterým lze dle ust. § 76 OSŘ uložit povinnost i osobě odlišné od účastníka, lze-li to na něm spravedlivě žádat.

5.1 Nároky dle AZ

V případě, že dojde k neoprávněnému zásahu do práva sdělovat dílo veřejnosti, nebo pokud takový zásah hrozí, má autor možnost vůči osobě, která se takového zásahu dopustila, uplatnit nároky, obsažené v ust. § 40 AZ, výčet zde obsažený je však demonstrativní a případný žalobní návrh může být formulován i odlišně.²⁰⁵

Aktivní legitimaci má autor, nicméně vzhledem k tomu, že zde zákonodárce nerozlišuje mezi právy osobnostními a majetkovými, je potřeba určit aktivně legitimované osoby z kontextu, legitimaci k ochraně práv může být např. i majitel výhradní licence, kolektivní správce a další.

Do jaké míry může nositel práv tyto nároky uplatňovat vůči ISP (individuálně nebo společně s uživatelem) je nutno posoudit s vždy individuálně, s ohledem na to, zda ISP splní podmínky bezpečného přístavu, případně v případě „nevinného“ ISP podle toho, zda to po něm lze spravedlivě žádat.

²⁰⁴ 2. HUSOVEC, Martin. *Zodpovednosť na internete podľa českého a slovenského práva*. Praha: CZ.NIC, 2014. ISBN 978-80-904248-8-3. str. 163

²⁰⁵ § 40-45 Díl 5 Ochrana práva autorského. In: POLČÁK, Radim, Pavel KOUKAL, Rudolf LEŠKA, Matěj MYŠKA, Jiří HRABÁNEK aj. *Autorský zákon [Systém ASPI]*. Nakladatelství Leges. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X. Komentář k ust. § 40 AZ

5.1.1 Určení autorství

Podle ust. § 40 odst. 1 AZ se může autor, do jehož práva bylo neoprávněně zasaženo nebo pokud takový zásah hrozí, domáhat svého autorství, případně spoluautorství.

5.1.2 Zákaz ohrožení práva a hrozícího se opakování

Tento tzv. negatorní nárok vzniká již v případě ohrožení práva, nemusí tedy dojít k jeho porušení a míří primárně míří vůči uživateli, který se dopustil zásahu do práva sdělování veřejnosti, nicméně v případě, že se ISP nekvalifikuje pod ochranu bezpečného přístavu, oprávněná osoba může nárok uplatnit vůči ISP současně s uživatelem.²⁰⁶

5.1.3 Odstranění následků

Tento tzv. restituční nárok slouží k odstranění následků porušení práva, lze se ho tedy domáhat pouze, pokud k porušení již došlo. V případě sdělování díla veřejnosti se nositel může domáhat odstranění závadného obsahu, nebo k zamezení přístupu k takovému obsahu. Stejnou funkci fakticky plní ust. § 5 ZSIS, přičemž pokud ISP závadný obsah neodstraní a tedy nekvalifikuje-li se pro bezpečný přístav, je tento nárok nositele práv dle ust. § 40 odst. 1 písm. d) AZ zachován.²⁰⁷

5.1.4 Právo na informace

Úprava dle ust. § 40 odst. 1 písm. c) AZ dává autorovi nárok na informace o způsobu a rozsahu neoprávněného užití díla, o rozsahu a způsobu neoprávněného užití, o původu a ceně neoprávněně zhotovené rozmnoženiny, o totožnosti osob, které se účastní neoprávněného užití díla apod. Zjištění relevantních informací je nezbytné pro vymáhání bezdůvodného obohacení a vyčíslení jeho případné výše.²⁰⁸ Tento nárok lze uplatnit vůči ISP bez ohledu na to, zda se kvalifikoval pro ochranu bezpečného přístavu, či nikoliv, avšak je limitován zákazem obecné

²⁰⁶ MAISNER, Martin. Zákon o některých službách informační společnosti, 1. vydání, 2016, s. 60 – 99, bod 81

²⁰⁷ Ibid, bod 83

²⁰⁸ § 40-45 Díl 5 Ochrana práva autorského. In: POLČÁK, Radim, Pavel KOUKAL, Rudolf LEŠKA, Matěj MYŠKA, Jiří HRABÁNEK aj. Autorský zákon [Systém ASPI]. Nakladatelství Leges. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X. Komentář k ust. § 40 AZ

povinnosti dohledu ve smyslu čl. 15 ECD a ust. § 6 ZSIS a také příslušnými předpisy sloužící k ochraně osobních údajů uživatelů.

5.1.5 Zvláštní zápuřčí nárok dle ust. § 40 odst. 1 písm. f) AZ

Toto ustanovení transponuje čl. 8 odst. 3 InfoSoc směrnice, které stanovuje členským státům zajistit, „aby nositelé práv měli možnost žádat o soudní zákaz ve vztahu ke zprostředkovatelům, jejichž služby jsou třetí stranou využívány k porušování autorského práva nebo práv s ním souvisejících“ a na jeho základě má mít autor možnost domáhat se zákazu poskytování služby ISP, které jsou využívány k porušování nebo ohrožování práv autora. Může tedy uložit poskytovateli internetového připojení, aby zablokoval přístup na webové stránky hostingové platformy, na níž jsou neoprávněně zveřejňována jeho díla nebo aby zablokoval přístup k internetu jednoho ze svých uživatelů.²⁰⁹ Uložený soudní příkaz by neměl stanovit konkrétní opatření, které ISP musí přijmout.²¹⁰

Tento nárok by měl být užíván zdrženlivě a v souladu s principem proporcionality. Tímto nárokem nelze požadovat stanovení povinnosti, která by představovala povinnost obecného dohledu.²¹¹

Tento nárok však nebude možno použít vůči ISP, který splňuje podmínky bezpečného přístavu, zejména podmínky absence vědomosti a podmínku neutrality, jinak by bylo možno tento nárok použít vůči všem ISP, neboť všechny služby jsou do určité míry zneužívány k porušování autorských práv.²¹²

5.1.6 Nárok na náhradu škody a bezdůvodné obohacení

Právo na náhradu škody obecně upravuje ust. § 2894 OZ a bezdůvodné obohacení ust. § 2991 OZ, tyto nároky lze žádat současně, jejich uplatnění se navzájem nevylučuje. V ust. § 40 odst. 4 AZ stanoví jako lex specialis zvláštní podmínky pro vymáhání těchto nároků. Zákonomárcé zde vyšel z toho, že výpočet škody bývá pro poškozeného obtížný, proto AZ umožňuje v případě

²⁰⁹ 2. HUSOVEC, Martin. *Zodpovednosť na internete podľa českého a slovenského práva*. Praha: CZ.NIC, 2014. ISBN 978-80-904248-8-3, str. 166

²¹⁰ Rozsudek SDEU ve věci C-314/12, UPC Telekabel Wien GmbH v. Constantin Film Verleih GmbH a Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH. ECLI: ECLI:EU:C:2014:192, bod 64

²¹¹ Viz kapitola 3.6 této práce.

²¹² MAISNER, Martin. *Zákon o některých službách informační společnosti*, 1. vydání, 2016, s. 60 – 99, bod 87

neoprávněného zásahu do autorského práva domáhat se náhrady ušlého zisku ve výši dvojnásobku odměny, která by byla obvyklá za získání licence v době neoprávněného nakládání s dílem.²¹³

Stejně tak určení výše bezdůvodného obohacení může být na internetu složité, neboť osoba, která dílo neoprávněně zveřejnila se z něj nemusela obohatit, případně k obohacení může dojít nepřímo, prostřednictvím reklamy umístěné na dané platformě ISP. Pro výši náhradního bezdůvodného obohacení se použije taktéž dvojnásobek částky, která by tvořila odměnu za získání licence.²¹⁴ Tyto nároky jsou přiznávány vždy jen za období, kdy k porušování práv docházelo, přičemž vůči ISP je lze uplatnit pouze v případě, že se nekvalifikuje pro bezpečný přístav.

5.2 Právo nekalé soutěže

Dalším prostředek ochrany nositelům autorských práv nabízí soutěžní právo, resp. právo nekalé soutěže. Hostingové provozované ISP se totiž mohou ocitnout v soutěžním postavení vůči nositelům autorských práv. Generální klauzule nekalé soutěže ust. § 2976 OZ stanoví, že „*kdo se dostane v hospodářském styku do rozporu s dobrými mravy soutěže jednáním způsobilým přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, dopustí se nekalé soutěže.*“

Aplikace tohoto ustanovení na hostingové platformy byla považována za problematickou, protože podmínkou pro nekalosoutěžní jednání je jednání, ať komisivní nebo omisivní, soutěžitele, v tomto případě ISP, nikoliv jednání uživatelů jeho platformy jako třetích osob.²¹⁵ Komisivně ISP zpravidla jednat nebudou, neboť to by museli chráněná díla na platformě sami zveřejňovat, zatímco jednat omisivně budou v případě, že by poté, co se dozvěděli, že platforma obsahuje protiprávní obsah, na tuto skutečnost nereagovali a obsah neodstranili.

5.2.1 Nekalosoutěžní jednání a bezpečný přístav

Důležité je v českém kontextu Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 31.8.2021, sp. zn. 23 Cdo 2793/2020-409 kdy soud uvedl, že se ISP se mohou dopustit nekalosoutěžního jednání s ohledem

²¹³ § 40-45 Díl 5 Ochrana práva autorského. In: POLČÁK, Radim, Pavel KOUKAL, Rudolf LEŠKA, Matěj MYŠKA, Jiří HRABÁNEK aj. Autorský zákon [Systém ASPI]. Nakladatelství Leges. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X. Komentář k ust. § 40 AZ

²¹⁴ Ibid.

²¹⁵ MAISNER, Martin. Zákon o některých službách informační společnosti, 1. vydání, 2016, s. 60 – 99, bod 89

na jejich obchodní model, bez ohledu na to, zda odpovídají za obsah informací uložených na jimi provozované platformě.²¹⁶

V řízení před soudem prvního stupně se žalobkyně, Česká národní skupina Mezinárodní federace hudebního průmyslu, z.s. domáhala ochrany před nekalosoutěžním jednáním společností provozující úložiště hellspy.cz, hellshare.cz a další, která umožňují svým uživatelům nahrávat soubory, jejich vyhledávání a stahování. Obchodní model těchto platforem však je postaven na tom, že ISP mají finanční zisk ze zveřejněné reklamy a z poplatků uživatelů za stahování souborů, přičemž uživatelé jsou zároveň motivováni nahrávat na úložiště chráněná díla pomocí systému odměn. Soud prvního stupně i odvolací soud nároky žalované s odkazem na bezpečný přístav a roli ISP jako pouhého zprostředkovatele zamítl.

V dovolacím řízení se k otázce vztahu mezi odpovědností za nekalosoutěžním jednání vyjádřil Nejvyšší soud tak, že dle ust. § 5 ZSIS a čl. 14 ECD nemají být ISP odpovědní za obsah, který byl uložen nebo zveřejněn uživateli jeho služby. Toto ustanovení však *nezbavuje ISP odpovědnosti za jakýkoliv soukromoprávní delikt*, ke kterému může dojít v souvislosti s jeho činností, ale jen za delikty, které jsou důsledkem obsahu informace uložené uživateli služby.²¹⁷

Bezpečný přístav se má ve vztahu k porušení autorských práv týkat nároků, které vyplývají z ust. § 40 AZ a obecných ustanovení OZ. V případech, kdy ISP vznikne povinnost nebo odpovědnost z jiného důvodu než v souvislosti s odpovědností za obsah, omezení odpovědnosti se neaplikuje, ačkoliv souvisí s hospodářskou činností, která souvisí s ukládáním obsahu.²¹⁸ Takto tomu bylo v původním řízení, protože žalobce se nedomáhal nároků z odpovědnosti ISP za zásah do autorských práv, ale domáhal se „ochrany před porušováním pravidel hospodářské soutěže v důsledku konkrétního hospodářského způsobu provozování služby žalovaných“²¹⁹ a Nejvyšší soud tak rozhodnutí odvolacího soudu zrušil.

²¹⁶ ANTONOVIČOVÁ Barbora. ISP se může dopustit jednáním nekalé soutěže i když jinak není odpovědný za obsah. In: [pravniprostor.cz](https://www.pravniprostor.cz) [online]. [cit. 2021-11-25].

Dostupné z <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/isp-se-muze-dopustit-jednanim-nekale-souteze-i-kdyz-jinak-neni-odpovedny-za-obsah>

²¹⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 11. 2001, sp. zn. 21 Cdo 123/2001, uveřejněné pod č. 11/2003 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní, dostupné na www.n soud.cz, bod 45

²¹⁸ Ibid, bod 48

²¹⁹ Ibid. Bod 49

Dle Nejvyššího soudu lze v poskytování odměn za neoprávněné sdílení chráněných děl považovat za jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže, protože tím „objektivně vytváří nepoctivé hospodářské prostředí, jež motivuje uživatele služby k jejímu využívání způsobem založeným na protiprávním využívání cizích předmětů duševního vlastnictví a porušování práv k nim“²²⁰ a takové jednání má způsobilost přivodit soutěžitelům újmu.

5.2.2 Nástroje ochrany před nekalosoutěžním jednáním

Z ust. § 2988 OZ vyplývá, že osoba se, jejíž právo bylo nekalosoutěžním jednáním ohroženo nebo porušeno, popřípadě právnická osoba, která je oprávněná hájit její zájmy, může domáhat toho, aby se se rušitel takového jednání zdržel (zápůrčí nárok) anebo odstranil tímto jednáním vyvolaný závadný stav (restituční nárok).

Poškozený se taktéž může domáhat přiměřeného zadostiučinění, náhrady škody nebo vydání bezdůvodného obohacení, které v souvislosti s nekalosoutěžním jednáním vznikly.²²¹

²²⁰ Ibid, Bod 90

²²¹ Ust. § 2988 OZ

Závěr

Cílem této práce bylo prozkoumat a popsat podmínky vzniku a omezení odpovědnosti ISP, a to jak vzhledem k vlastnímu, tak k cizímu obsahu se zaměřením na aktuální vývoj v této problematice, a to jak v judikatuře, tak v nové legislativní úpravě.

V první kapitole byly vymezeny základní pojmy, se kterými práce pracovala, pro snazší pochopení tématu, ale také pro vymezení rámce, v němž se práce pohybuje. Rozebrány jsou zde pojmy služby informační společnosti a ISP, s tím, že byly představeny tři hlavní typy ISP dle ECD a taktéž nastíněn rozdíl mezi odpovědností za obsah vlastní, který je zveřejňován ISP a odpovědností za obsah cizí, který je vytvářen uživateli služeb poskytovaných ISP.

Druhá kapitola věnovala právu autora na sdělování díla veřejnosti dle příslušné evropské i národní legislativy, byla nastíněna problematika spojená s tímto právem, což je v prostředí internetu jednak linking, kdy byly judikaturou vytyčeny podmínky, za nichž odkazování představuje výkon práva sdělování veřejnosti a kdy nikoliv, z čehož vyplynulo, že je nutno rozlišovat, jestli obsah, na který je odkazováno, byl zveřejněn se souhlasem nositele práv, či nikoliv. Taktéž byly analyzovány rozsudky ve věcech The Pirate Bay a Youtube, jejichž výklad slouží jako východiska pro posuzování toho, kdy ISP sděluje díla veřejnosti a bude za zásah do tohoto práva autora sám přímo odpovědný, ačkoliv se jedná o obsah, který sám nezveřejnil. Z těchto judikátů vyplynulo několik podmínek, které je nezbytné zkoumat, a to jak individuálně, tak ve vzájemné souvislosti.

Ve třetí kapitole se práce věnovala podmínkám bezpečného přístavu, pro ISP poskytující hosting, kde byly jednotlivé podmínky analyzovány v kontextu s judikurní praxí, která je dotvářela. Druhou část kapitoly tvoří rozbor zákazu obecné povinnosti dohledu v kontrastu s povinností zvláštního dohledu, kde byl nastíněn přístup jednotlivých členských států.

Předposlední kapitola, která je rovněž nejobsáhlejší se věnovala nové úpravě, která byla představena DSM směrnicí. V této kapitole byl nastíněn záměr nové úpravy, stejně tak kritika, která je s ní spojena. Pozornost byla zaměřena také na potenciální rozpor směrnice s LZPEU, který je aktuálně předmětem řízení u SDEU. V druhé část této kapitole se věnovala převážně výkladu jednotlivých ustanovení DSM směrnice, zejména definici PSSOO, z níž vyplývá, že úprava je určena poměrně úzké skupině poskytovatelů. Dále byla analyzovány povinnosti vyplývající pro PSSOO ze čl. 17 DSM směrnice, přičemž předmětem zkoumání byl i návrh zákona, který má směrnici implementovat.

Poslední kapitola měla posloužit k poskytnutí přehledu nároků, které jsou poškozenému k dispozici, je-li zasahováno do jeho autorských práv. Zde byl představen významný rozsudek nejvyššího soudu, z něhož je patrné, že ISP mohou být odpovědny, ačkoliv by splňovali podmínky bezpečného přístavu, a nezbytnost odlišovat odpovědnost za obsah od odpovědnosti za jiné soukromoprávní delikty, kterých se ISP dopustí v souvislosti s jeho činností spočívající v poskytování hostingu.

Tato práce si kladla za cíl posloužit především jako vzhled do problematiky odpovědnosti ISP s ohledem na aktuální vývoj. Ze zde obsaženého výkladu je patrný určitý posun ve vnímání odpovědnosti ISP. Ta byla nejprve stanovena poměrně úzce, nicméně s technologickým rozvojem se postupně díky judikatuře začaly propouštět hranice bezpečného přístavu a podmínek pro sdílení díla veřejnosti s v současné době mohou být ISP přímo odpovědní i za obsah zveřejněný jejich uživateli. Tuto změnu utvrdila nová DSM směrnice, která pro speciální kategorii ISP nově stanovila, že tito ISP sdělují díla veřejnosti a vystupují v aktivní roli a stanovila jim povinnost získat oprávnění pro sdělování děl veřejnosti sebe i pro uživatele svých služeb. Tím byl pro tyto poskytovatele zaveden poměrně přísný režim odpovědnosti, o němž není dosud jasné, jak efektivně může fungovat.

Seznam zkratk

AZ	zákon č. 121/2000Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů (autorský zákon)
DSM	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES
ECD	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu)
InfoSoc	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti
ISP	poskytovatel služeb informační společnosti
LZPEU	Listina základních práv Evropské unie
OZ	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
PSSOO	poskytovatel služeb pro sdílení obsahu online
SDEU	Soudní dvůr Evropské Unie
ZSIS	zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti, ve znění pozdějších předpisů (zákon o některých službách informační společnosti)

Seznam použitých zdrojů

1 Seznam použitých právních předpisů

1. Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie. 2012/C 326/01. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/?uri=CELEX%3A12012E%2FTXT>
2. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/48/ES ze dne 20. července 1998, kterou se mění směrnice 98/34/ES o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů. Dostupné z <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A31998L0048>.
3. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu. Dostupné z <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32000L0031&qid=1499526627574>.
4. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:32001L0029>
5. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=celex%3A32004L0048>
6. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2015/1535 ze dne ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti. Dostupné z <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32015L1535>.
7. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1972 ze dne 11. prosince 2018, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:32018L1972>

8. Směrnice Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019L0790&from=EN>
9. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=celex:31995L0046>
10. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů). Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=celex%3A32016R0679>
11. Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (autorský zákon)
12. Zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o některých službách informační společnosti).
13. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

2 Seznam použité judikatury

1. Rozsudek SDEU ze dne 2.6.2005 ve věci C-89/04, Mediakabel BV v. Commissariaat voor de Media., ECLI:EU:C:2005:348. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A62004CJ0089>
2. Rozsudek SDEU ze dne 23.3.2010 ve spojených věcech C-236/08 až C-238/08, Google France SARL a Google Inc. vs Louis Vuitton Malletier SA a další. ECLI:EU:C:2010:159. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:62008CJ0236&from=en>
3. Rozsudek SDEU C-324/09 ze dne 12. července 2011, L'Oréal SA a další proti eBay International AG a další. ECLI:EU:C:2011:474. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/?uri=CELEX:62009CJ0324>

4. Rozsudek SDEU ze dne 4.10.2011 ve spojených věcech C-403/08 Football Association Premier League Ltd a další vs. QC Leisure a další a C-429/08 Karen Murphy vs. Media Protection Services Ltd. , ECLI:EU:C:2011:631. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/?uri=CELEX:62008CJ0403>
5. Rozsudek SDEU C-70/10 ze dne 24. listopadu 2011, Scarlet Extended SA vs. Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs SCRL (SABAM). ECLI:EU:C:2011:771. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:62010CJ0070&from=EN>
6. Rozsudek SDEU C-360/10 ze dne 16.2.2012, Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM) vs. Netlog NV. ECLI:EU:C:2012:85. Dostupné z <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=119512&doclang=CS>
7. Rozsudek SDEU ve věci C-607/11 ze dne 7.3.2013 IVT Broadcasting Ltd. a další vs. TVCatchup Ltd. ECLI:EU:C:2013:147. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:62011CJ0607&from=en>
8. Rozsudek SDEU ze dne 13.2.2014 ve věci C-466/12, Svensson a další v. Retriever Sverige AB. ECLI:EU:C:2014:76. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/?uri=CELEX:62012CJ0466>
9. Rozsudek SDEU ze dne 21.10.2014 ve věci C-348/13, BestWater International GmbH vs. Michael Mebes a Stefan Potsch. ECLI: EU:C:2014:2315. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:62013CO0348>
10. Rozsudek SDEU C-291/13 ze dne 11.9.2014, Papasavvas vs. O Fileleftheros Dimosia Etaireia Ltd, Tak isi Kounnafimu, Giorgosi Sertisovi, ECLI:EU:C:2014:2209. Dostupné na <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:62013CJ0291>
11. Rozsudek SDEU C-160/150 ze dne 8.9.2015, GS Media BV vs. Sanoma Media Netherlands BV a další. ECLI:EU:C:2016:644. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/?uri=CELEX:62015CJ0160>

12. Rozsudek SDEU C-434/15 ze dne 20.12.2017, Asociación Profesional Elite Taxi vs. Uber Systems Spain SL. ECLI:EU:C:2017:981. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:62015CJ0434&from=EN>
13. Rozsudek SDEU ze dne 14.6.2017 ve věci C-610/15, Stichtig Brein vs. Ziggo BV, XS4ALL Internet BV. ECLI:EU:C:2017:456. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/?uri=CELEX:62015CJ0610>
14. Rozsudek SDEU C-390/18 ze dne 19.12.2019. Trestní řízení pro X. za přítomnosti YA, Airbnb Ireland UC, Hôtelière Turenne SAS, Association pour un hébergement et un tourisme professionnels (AHTOP), Valhotel. ECLI:EU:C:2019:1112. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:62018CJ0390&from=en>
15. Rozsudek SDEU ze dne 9.3.2021 ve věci C-392/19, VG Bild-Kunst vs. Stiftung Preußischer Kulturbesitz. ECLI:EU:C:2021:181. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:62019CJ0392&from=en>
16. Rozsudek SDEU ze dne 22.6.2021 ve spojených věcech C-682/18 a C-683/18, Frank Peterson vs. Google LLC, Youtube Inc., Youtube LLC, Google German GmbH a Elsevier Inc. Vs. Cyando AG. ECLI:EU:C:2021:503. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:62018CJ0682&from=en>
17. Rozsudek SDEU ze dne 27.3.2014 ve věci C-314/12, UPC Telekabel Wien GmbH v. Constantin Film Verleih GmbH a Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH. ECLI:EU:C:2014:192. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:62012CJ0314>
18. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 11. 2001, sp. zn. 21 Cdo 123/2001, uveřejněné pod č. 11/2003 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní, dostupné na www.nsoud.cz

3 Seznam použité literatury

1. ANDRUŠKO, Alena. Internet, informační společnost a autorské právo. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-327-3.

2. HUSOVEC, Martin. *Zodpovednosť na internete podľa českého a slovenského práva*. Praha: CZ.NIC, 2014. ISBN 978-80-904248-8-3.
3. POLČÁK, Radim, Pavel KOUKAL, Rudolf LEŠKA, Matěj MYŠKA, Jiří HRABÁNEK aj. *Autorský zákon*. Nakladatelství Leges.. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.
4. MAISNER, Martin. *Zákon o některých službách informační společnosti*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016. 978-80-7400-449-0.
5. TELEEC, Ivo, TŮMA, Pavel. *Autorský zákon. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019. 978-80-7400-748-4.
6. POLČÁK, Radim. *Internet a proměny práva*. Praha: Auditorium, 2012. ISBN 978-80-87284-22-3.
7. SLIWKA, Rostislav. *Poskytovatel služeb sdílení obsahu online dle směrnice (EU) 790/2019*. *Revue pro právo a technologie*. [Online]. 2020, č. 21, s. 91-128. [cit. 2021-07-05]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/13228>
8. HOBOKEN, Joris van; QUINTAIS, João Pedro; POORT, Joost; EIJK, Nico van. *Hosting Intermediary Services and Illegal Content Online. An Analysis of the Scope of Article 14 ECD in Light of Developments in the Online Service Landscape*. [online]. [cit. 2021-07-15]. ISBN 978-92-79-93002-7. Dostupné z <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/7779caca-2537-11e9-8d04-01aa75ed71a1>
9. ROSATI, Eleonora. *Why a Reform of Hosting Providers' Safe Harbour is Unnecessary Under EU Copyright Law*. CREATE Working Paper 2016/11 (August 2016), [online]. [cit. 2021-07-17]. Dostupné z: <https://ssrn.com/abstract=2830440>
10. ANGELOPOULOS, Christina. *On Online Platforms and the Commission's New Proposal for a Directive on Copyright in the Digital Single Market*, [online]. [cit. 2021-08-17]. Dostupné z <https://ssrn.com/abstract=2947800>
11. ROSATI, Eleonora. *The DSM Directive Two Years On: Do Things Ever Get Easier?*. IIC, 2021. In doi.org [online]. [cit. 2021-10-17]. Dostupné z <https://doi.org/10.1007/s40319-021-01082-6>
12. HUSOVEC, Martin, QUINTAS, João. *How to License Article 17? Exploring the Implementation Options for the New EU Rules on Content-Sharing Platforms*. GRUR

International (Issue 4/2021, forthcoming). [online]. [cit. 2021-11-20]. Dostupné z <https://ssrn.com/abstract=3463011>

13. ZICHOVÁ, Tereza. Odpovědnost poskytovatelů služeb informační společnosti za cizí obsah [online]. Brno, 2019 [cit. 2021-11-14]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/ach2n/>.
14. MARTINICOVÁ, Eva. Jednotný digitální trh, kde vše souvisí se vším. Může evropské právo plně uchopit pojem “digitální” a “propojený”? Revue pro právo a technologie. [Online]. 2016, č. 14, s. 85-102. [cit. 2021-11-16]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/6115>
15. BRIDY Annemarie, The Price of Closing the Value Gap: How the Music Industry Hacked EU Copyright Reform, 22 Vanderbilt Journal of Entertainment and Technology Law 323 (2020). Dostupné z: <https://scholarship.law.vanderbilt.edu/jetlaw/vol22/iss2/4>
16. SENFTLEBEN, Martin, Bermuda Triangle – Licensing, Filtering and Privileging User-Generated Content Under the New Directive on Copyright in the Digital Single Market (April 4, 2019). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3367219> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3367219>

4 Seznam použitých internetových zdrojů

1. NORDEMANN, Jan Bernd. Liability of Online Service Providers for Copyrighted Content – Regulatory Action Needed? [online]. [cit. 2021-07-20]. Dostupné z [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/614207/IPOL_IDA\(2017\)614207_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/614207/IPOL_IDA(2017)614207_EN.pdf)
2. ROSATI, Eleonora: AG Øe advises CJEU to rule that Article 17 is COMPATIBLE with the EU Charter of Fundamental Rights and should not be annulled. In ipkitten.blogspot.com [online]. [cit. 2021-10-28]. Dostupné z <https://ipkitten.blogspot.com/2021/07/ag-e-advises-cjeu-to-rule-that-article.html>
3. Chystaná implementace DSM směrnice aneb čl. 17 po Česku. In pravni prostor.cz [online]. [cit. 2021-07-16]. Dostupné z <https://www.pravni prostor.cz/clanky/ostatni-pravo/chystana-implementace-dsm-smernice-aneb-cl-17-po-cesku>

4. I Skype je službou elektronických komunikací. In epravo.cz [online]. [cit. 2021-07-09]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/i-skype-je-sluzbou-elektronickyh-komunikaci-109570.html>
5. Stakeholder dialogue on copyright. In digital-strategy.ec.europa.eu [online]. [cit. 2021-10-28]. Dostupné z <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/stakeholder-dialogue-copyright>
6. Jak systém Content ID funguje. In support.google.com [online]. [cit. 2021-11-16]. Dostupné z <https://support.google.com/youtube/answer/2797370?hl=cs#zippy=%2Cjak%C3%A9-maj%C3%AD-vlastn%C3%ADci-autorsk%C3%BDch-pr%C3%A1v-mo%C5%BEnosti>
7. Safeguarding User Freedoms in Implementing Article 17 of the Copyright in the Digital Single Market Directive: Recommendations from European Academics. In ivir.nl [online]. [cit. 2021-10-28]. Dostupné z <https://www.ivir.nl/recommendationsarticle17/>
8. 100 Influencer Marketing Statistics For 2021, In influencermarketinghub.com [online]. [cit. 2021-11-16]. Dostupné z <https://influencermarketinghub.com/influencer-marketing-statistics/>
9. Berggren Oy Linking and Copyright Law in the European Union - Where do we go from here? [online]. [cit. 2021-11-14]. Dostupné z <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=af0557cd-6f40-4509-bc8f-30538a14bf14>
10. REDA, Julia; SELINGER Joschka. YouTube/Cyando – an Important Ruling for Platform Liability – Part 1. In: Copyrightblog.kluweriplaw.com [online]. [cit. 2021-11-16].
11. Dostupné z <http://copyrightblog.kluweriplaw.com/2021/07/01/youtube-cyando-an-important-ruling-for-platform-liability-part-1/>
12. ANGELOPOULOS Christina. CJEU Decision on Ziggo: The Pirate Bay Communicates Works to the Public. In copyrightblog.kluweriplaw.com [online]. [cit. 2021-11-11]. Dostupné z <http://copyrightblog.kluweriplaw.com/2017/06/30/cjeu-decision-ziggo-pirate-bay-communicates-works-public/>

13. ANTONOVIČOVÁ Barbora. ISP se může dopustit jednáním nekalé soutěže i když jinak není odpovědný za obsah. In: pravni prostor.cz [online]. [cit. 2021-11-25]. Dostupné z <https://www.pravni prostor.cz/clanky/obcanske-pravo/isp-se-muze-dopustit-jednanim-nekale-souteze-i-kdyz-jinak-neni-odpovedny-za-obsah>
14. JÜTTE Bernd Justin. Regulating freedom of expression on online platforms? Poland's action to annul Article 17 of the Directive on Copyright in the Digital Single Market Directive [online]. [cit. 2021-10-25]. Dostupné z <https://europeanlawblog.eu/2021/02/03/regulating-freedom-of-expression-on-online-platforms-polands-action-to-annul-article-17-of-the-directive-on-copyright-in-the-digital-single-market-directive/>
15. BARRETT, S.A.J. Article 17 od the DSM-directive: Striking a Fair Balance? online]. In: arno.uvt.nl [cit. 2021-10-24]. Dostupné z <http://arno.uvt.nl/show.cgi?fid=148248>

5 Seznam ostatních zdrojů

1. Stanovisko generálního advokáta Niila Jääskinena ze dne 9.12.2010 ve věci C-324/09 L'Oréal SA vs. eBay. Dostupné z <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=83750&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=183544>
2. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Sněmovní tisk č. 1246/0. In psp.cz [online]. [cit. 2021-08-12]. Dostupné na <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=1246&CT1=0>
3. Doporučení Komise o opatřeních pro efektivní boj proti nezákonnému obsahu online ze dne 1.3.2018, In data.consilium.europa.eu [online]. [cit. 2021-11-17]. dostupné z <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6717-2018-INIT/cs/pdf>
4. Žaloba podaná dne 24. května 2019 – Polská republika v. Evropský parlament a Rada Evropské unie. (Věc C-401/19). . In curia.europa.eu [online]. [cit. 2021-10-16]. Dostupné z

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=216823&pageIndex=0&doclang=CS&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=2395080>

5. Opinion of Advocate General Saugmandsgaard Øe delivered on 15 July 2021, Case C-401/19 Republic of Poland v European Parliament, Council of the European Union. In curia.europa.eu[online]. [cit. 2021-10-16]. Dostupné z: https://curia.europa.eu/juris/document/document_print.jsf?docid=244201&text=&dir=&doclang=EN&part=1&occ=first&mode=req&pageIndex=0&cid=2395080
6. Sdělení Komise Evropskému Parlamentu a Radě. Pokyny k článku 17 směrnice 2019/790 o autorském právu na jednotném digitálním trhu ze dne 4.6.2021. COM(2021) 288 final. In eur-lex.europa.eu [online]. [cit. 2021-11-16]. Dostupný z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:52021DC0288>
7. Doporučení Komise č. 2003/361/ES, o definici mikropodniků, malých a středních podniků. [online]. [cit. 2021-11-16]. Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32003H0361>
8. Začínají platit nová pravidla EU v oblasti autorského práva, která pomohou tvůrcům, podnikům i spotřebitelům. Tisková zpráva Evropské Komise. In ec.europa.cz [online]. [cit. 2021-11-16]. Dostupné z https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/IP_21_1807.

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá podmínkami vzniku vyloučení odpovědnosti poskytovatelů služeb informační společnosti (ISP) se zaměřením na oblast autorského práva.

Práce nejprve vymezuje pojmy, které jsou pro orientaci v tématu stěžejní. Následně se ve druhé kapitole zabývá autorským právem na internetu, konkrétně právem autora na sdělování díla veřejnosti, do kterého může být uživateli internetu, případně i samotnými ISP, ve velkém rozsahu zasahováno. V tomto ohledu se práce zaměřuje na vývoj v judikатурním výkladu pojmu sdělování díla veřejnosti a podmínkám, za kterých může být stanoveno, že dílo veřejnosti neoprávněně sděluje sám ISP.

Ve třetí kapitole se práce věnuje relevantním ustanovením směrnice o elektronickém obchodu, která se týká rozsahu odpovědnosti ISP, kteří poskytují služby typu hosting. Práce analyzuje podmínky bezpečného přístavu, tedy podmínky, které musí být splněny, těmto poskytovatelům nevznikla odpovědnost za obsah, který ukládá na žádost uživatel své služby. Zde je taktéž kladen důraz na aktuální judikaturu SDEU. Vedle toho práce analyzuje zákaz obecné povinnosti dohledu, který je stanoven čl. 15 směrnice o elektronickém obchodu.

Ve čtvrté kapitole je dopodrobna rozebrána směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu (DSM směrnice), která zavádí novou kategorii ISP, tj. poskytovatele služeb pro sdílení obsahu online, nové povinnosti pro tyto poskytovatele a tím spojený odpovědnostní režim. Vzhledem k nedávnému uplynutí data pro implementaci směrnice se práce podrobněji věnuje okolnostem a důvodům přijetí DSM směrnice, kritice v ní obsažené právní úpravy a možný rozpor úpravy s Listinou základních práv EU, taktéž zkoumá definici poskytovatele služby informační společnosti a povinnosti stanovené čl. 17 směrnice a analyzuje návrh novely autorského zákona, který má DSM směrnicí implementovat.

Závěrečná část přehledově představuje nástroje sloužící k ochraně práv osob, do jejich práv bylo činností ISP zasazeno, a to nástroje z práva autorského a práva ochrany proti nekalé soutěži.

Klíčová slova: Poskytovatel služby informační společnosti, Bezpečný přístav, Hosting

The Liability of the Information Society Service Provider for the Infringement of Copyright

Abstract

This diploma thesis deals with conditions of emergence and exclusion of liability of internet society service providers (ISP) with a focus on copyright.

The thesis first defines the terms, which are essential for understanding of the topic. Then, in second chapter, it deals with copyright on the internet, specifically with the author's right to communicate work to the public, which can be violated in large extent by the internet users or ISPs themselves. In this regard, the thesis focuses on the case law interpretation of the concept of the right to communicate works to the public and conditions under which the ISP themselves may be found to be communicating works to the public without authorization.

In third chapter, the thesis the work examines the relevant provisions of the E-Commerce Directive, which outlines the scope of the liability of ISPs providing hosting services. The thesis analyses the conditions of the safe harbour, i.e. the conditions that must be met by these providers in order not to incur liability for content which is stored by the users of their services. The recent CJEU is examined in this regard. In addition, the thesis analyses the prohibition of the general monitoring obligation, which is set out in Article 15 of the e-commerce Directive.

Subsequently the thesis discusses Directive on Copyright in the Digital Single Market (DSM Directive) in detail. DSM Directive introduces a new category of ISP, i.e., online content sharing service providers, new obligations for these providers and a new liability regime. Due to recent expiration of the deadline for DSM Directive implementation, the thesis examines in more detail the circumstances and reasons for the DSM Directive adoption, the criticism and the possible conflict with the Charter of Fundamental Rights on the European Union, it also examines the definition of an ISP and the obligations set out in Article 17 of the Directive and analyses the draft amendment to the Copyright Act which should implement the DSM Directive into national legal order.

The final part presents an overview of the instruments which serve for protection the rights of persons, whose rights have been infringed by the activities of ISPs, namely the instruments of copyright law and the law of protection against unfair competition.

Keywords: Internet Service Provider, Safe Harbour, Hosting